

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Ambassadeurs van het kapitaal: Internationale bankiers als diplomaten gedurende de Napoleontische oorlogen, een voorbeeld van business diplomatie.

Yperen, Ben van

Citation

Yperen, B. van. (2023). *Ambassadeurs van het kapitaal: Internationale bankiers als diplomaten gedurende de Napoleontische oorlogen, een voorbeeld van business diplomatie*.

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master Thesis, 2023](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3713862>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Ambassadeurs van het kapitaal

Internationale bankiers als diplomaten gedurende de Napoleontische oorlogen, een voorbeeld van business diplomatie.

Ben van Yperen

Studentnummer: s2100576

Universiteit Leiden

MA scriptie economische en sociale geschiedenis

Begeleider: prof. dr. Cátia Antunes

Inleverdatum: 6-12-2023

Aantal woorden: 23.992

**Universiteit
Leiden**
Geesteswetenschappen

Afbeeldingen voorblad:

The Baring Archive Digitised Collections, PT - Historical portraits

010 - West, Benjamin, *Portrait of Sir Francis Baring by Benjamin West* (1804),
https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_9430dff7-b1b4-44ed-970a-e3c9e271a5b1/.

031 - unknown artist, *Portrait of P C Labouchère by an unknown artist*,
https://baring.access.preservica.com/index.php?name=SO_b5d4b569-5f6b-491e-9911-e414843ead49.

015 - Lawrence, Thomas, *Portrait of Alexander Baring, 1st Lord Ashburton by Sir Thomas Lawrence* (1820), https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_64680dca-72b4-4475-91ae-8b8d3c7eee16/.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Diplomatie in de vroegmoderne geschiedenis	5
Banken en de financiële markt, 1650-1800	6
Het onderzoek	11
1. De Louisiana Purchase	19
1.1 De geschiedenis van de Louisiana Purchase	19
1.2 De betrokkenheid van Baring en Hope & Co	23
1.3 De financiële kant van de verkoop	27
1.4 De uitvoering van het verdrag en de risico's daarbij	29
1.5 Conclusie	35
2. Mexicaans zilver	39
2.1 Voorspel, het subsidieverdrag tussen Frankrijk en Spanje	39
2.2 De plannen van Ouvrard	42
2.3 De Franse bankencrisis	45
2.4 Hope & Co neemt de regie	47
2.5 De operatie in gang	51
2.6 Licenties en neutraliteit	59
2.7 Hoe ging het zilver naar Europa?	60
2.8 Het einde van de operatie	62
2.9 Conclusie	63
3. Vredesbesprekingen	68
3.1 Vredesbesprekingen met Engeland?	68
3.2 De neergang van het huis Hope & Co	72
3.3 Diplomatie en conclusie	72
Conclusie	74
Bibliografie	78
Appendix I Timeline Louisiana Purchase	89
Appendix II Timeline Mexicaans zilver	94
Appendix III Schepen in verband met het Mexicaanse zilver	101
Appendix IV Timeline vredesbesprekingen	114
Appendix V Valuta	118

Inleiding

In zijn memoires beschreef François-Nicolas Mollien, minister van Financiën onder Napoleon, een ervaring die hij had met een Hollandse bankier in 1809. Hij ontving een brief van Napoleon vanuit Oostenrijk met de vraag:

Je vous prie d'étudier cette lettre, de prendre des renseignements, et de me faire connaître ce que tout cela veut dire. Sur ce, etc. ...

*Schoenbrunn, etc. Signé NAPOLEON.*¹

De brief waar Napoleon op doelde, was onderschept door een Franse militaire post en was afkomstig van een vooraanstaande Hollandse bankier. Mollien noemde het een historisch stuk want in de brief stond een correcte voorspelling van de details van het vredesakkoord dat Oostenrijk en Frankrijk twee maanden later zouden gaan afsluiten. Dit voorval geeft aan hoe goed het informatienetwerk van deze Hollandse bank, namelijk Hope & Co, functioneerde.²

In de periode van de Napoleontische oorlogen was Hope & Co een van de belangrijkste banken van Europa. Bij hun internationale operaties kwamen Hope & Co en de Londense bank Baring & Brothers, waarmee Hope & Co nauw samenwerkte, in contact met regeringsfunctionarissen en staatshoofden van vele landen. Een boek van Philip Ziegler over de bank Barings heeft als titel *The Sixth Great Power*. Deze titel is ontleend aan een uitspraak uit 1816 van de Franse diplomaat Duc de Richelieu die Barings zag als zesde politieke macht naast de grootmachten Groot-Brittannië, Frankrijk, Rusland, Oostenrijk en Pruisen. Hoewel Ziegler aangeeft dat deze quote mogelijk niet authentiek is, vond hij de uitspraak wel terecht.³ De belangen van de betrokken landen, zeker in deze oorlogstijd, waren nogal eens tegenstrijdig en het vereiste diplomatieke vaardigheden om met deze situatie om te gaan op een manier die voor alle partijen acceptabel was. Overleg tussen de bank en een buitenlandse overheid vond grotendeels plaats buiten de bestaande diplomatieke kanalen

¹ François-Nicolas Mollien, *Mémoires d'un ancien ministre du Trésor public [F.-N. Mollien], de 1800 à 1814...* Vol. 3 (Parijs 1837) 41.

² Ibidem, 41-43.

³ Philip Ziegler, *The Sixth Great Power; Barings 1762-1929* (Londen 1988) 85.

om. De rol die de banken hebben gespeeld als diplomatieke agenten tijdens de Napoleontische oorlogen zijn het onderwerp van deze studie.

Diplomatie in de vroegmoderne geschiedenis

De rol van diplomatie in de geschiedenis heeft lang in het teken gestaan van de betrekkingen tussen staten via hun diplomatieke apparaat. Vanaf ongeveer de jaren na 1990 is onder de term “nieuwe diplomatieke geschiedenis” meer aandacht gekomen voor andere betrekkingen tussen landen, via actoren die niet tot het staatsapparaat behoorden. De nieuwe diplomatieke geschiedenis richt zich op deze niet-statelijke vertegenwoordigers zoals bijvoorbeeld handelaren, religieuze vertegenwoordigers en kunstenaars.⁴ Hiermee wordt ook de scope van de diplomatie verbreed, niet bij uitstek staatsrechtelijke onderwerpen maar meer aandacht voor sociaaleconomische zaken en geldzaken. Daarmee verschuift de focus van de aristocratische ambassadeurs naar handelaren en hun consuls in de havensteden.⁵ Banken, die na de achttiende eeuw niet impliciet onder het begrip handelaren vallen, horen ook thuis in het rijtje actors op financieel-economisch terrein.

Diplomatieke betrekkingen op het terrein van economie en financiën kunnen uitgesplitst worden in economische diplomatie en business diplomatie. Het verschil kenmerkt zich door de instantie die de diplomatie uitoefent. Bij economische diplomatie is de staat de actor en gebruikt diplomatieke betrekkingen om gunstige omstandigheden voor nationale bedrijven in het buitenland te bereiken en daarmee een positief effect op het welzijn van het eigen land te verkrijgen. Bij business diplomatie is de actor het bedrijf dat via buitenlandse instanties zijn business in het buitenland probeert te versterken.⁶ Of zoals Huib Ruël het definieert: “a licence to operate” in een buitenlandse omgeving te verkrijgen. Interessant is ook de definitie die James Small geeft aan business diplomatie. Hij ziet dit vooral als een conflicthantering waarbij het bedrijf en de ondersteunende diplomaten van zijn thuisland hun belangen, de commerciële belangen van het bedrijf en de lange termijn belangen van zijn regering, op één lijn proberen te krijgen om een gezamenlijk doel te

⁴ Maurits Ebben en Louis Sicking, ‘Nieuwe diplomatieke geschiedenis van de premoderne tijd: Een inleiding’, *Tijdschrift voor Geschiedenis* 127 (2014) 541-552, aldaar 541-546.

⁵ Jennifer Mori, ‘The State of the Art. The Way of the Future’, *Diplomatica* 1 (2019) 5-12, aldaar 11.

⁶ Maaïke Okano-Heijmans, ‘Conceptualizing Economic Diplomacy: The Crossroads of International Relations, Economics, IPE and Diplomatic Studies’, *The Hague Journal of Diplomacy* 6 (2011) 7-36, aldaar 5-6; Huub Ruël, ‘Multinational Corporations as Diplomatic Actors: an Exploration of the Concept of Business Diplomacy’, *Diplomatica* 2 (2020) 1-12, aldaar 1-2.

bereiken bij het land waarmee het conflict is.⁷ Small en Ruël kijken vooral naar hedendaagse multinationals en ngo's, maar business diplomatie is niet alleen een concept uit deze tijd.

Cátia Antunes geeft een framework voor business diplomatie in de vroegmoderne tijd. Daarin ligt de nadruk op de acties van de bedrijven om in het buitenland hun risico's te mitigeren, hun kosten zo laag mogelijk te houden en zekerheid te verkrijgen over de uitkomst van hun activiteiten.⁸ Internationaal opererende banken hadden deze acties in business diplomatie nodig gezien de nog zwakke instituties die er bestonden om hun business te beschermen. In een periode van oorlog waren de risico's zelfs nog groter vanwege de onstabiele en onzekere uitkomsten van de militaire acties en de gevolgen daarvan. De Napoleontische oorlogen voegden hier een extra dimensie aan toe, omdat naast militaire middelen er ook op grote schaal economische maatregelen werden ingezet om de kracht van de tegenstander te ondermijnen. Antunes geeft drie kenmerken van business diplomatie die ik als toetssteen zal gebruiken om te bepalen of de acties van de banken gerekend kunnen worden tot een vorm van business diplomatie of dat deze acties meer een kwestie waren van lobbyen, staatszaken of commerciële relaties. Ten eerste is er sprake van een afhankelijkheid van kennis van de situatie in het buitenland en aanpassingsvermogen aan de plaatselijke gebruiken, ten tweede is er toegang tot machthebbers en ten derde is er een uitgebreid netwerk van business contacten die bereid zijn ondersteuning aan de operaties te geven.⁹

Banken en de financiële markt, 1650-1800

In de zeventiende eeuw was Amsterdam het centrum van de internationale financiële wereld. In de Gouden Eeuw was er veel kapitaal in de Republiek vergaard waarmee weer meer geld verdiend kon worden door te investeren in de goederenhandel. Maar een andere optie was om te investeren in overheidsfinanciën of firma's als de Verenigde Oost-Indische (VOC) of West-Indische Compagnie.¹⁰ Deze beleggingen brachten minder risico's met zich mee en in de achttiende eeuw verschoof steeds meer kapitaal van de handel naar de

⁷ James M. Small, 'Business Diplomacy in Practice: Advancing Interests in Crisis Situations', *The Hague Journal of Diplomacy* 9 (2014) 374-392, aldaar 377.

⁸ Cátia Antunes, 'Early Modern Business Diplomacy: an Appraisal', *Diplomatica* 2 (2020) 20-27, aldaar 22-23.

⁹ Ibidem, 23.

¹⁰ Marjolein 't Hart en Pit Dehing, 'Linking the fortunes: currency and banking, 1550-1800' in: Marjolein 't Hart, Joost Jonker en Jan Luiten van Zanden eds., *A Financial History of the Netherlands* (New York 1997) 37-63, aldaar 37.

financiële sector.¹¹ Meer rendement kon verkregen worden door in het buitenland te investeren waar de rente in het algemeen hoger lag dan in de Republiek. Veel Hollandse renteniers belegden bijvoorbeeld in Engelse fondsen zoals de East Indian Company (EIC). Er kwamen handelshuizen die naast hun goederenhandel leningen verstrekten aan buitenlandse overheden (emissiebedrijf).

In het midden van de achttiende eeuw verloor De Republiek wat de handel betrof steeds meer terrein ten opzichte van het buitenland, in het bijzonder Engeland en Frankrijk. De haven van Londen en de handelsvloot van de Engelsen waren veel groter dan van Amsterdam en hadden nog ruime groei mogelijkheden. Een financiële crisis in 1763 en een recessie na de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog en de daaruit voorkomende Vierde Engelse Oorlog versnelden de relatieve achteruitgang in de commerciële dienstverlening. De instabiliteit van de politieke situatie in de Republiek maakte de situatie er niet beter op. Amsterdam verloor zijn leidende positie in het handelsverkeer aan Londen. De neergang van de VOC en de Amsterdamse wisselmarkt verlaagde het vertrouwen in de gulden en kapitaal vloeide naar het buitenland.¹² Rond 1800 was Amsterdam weliswaar zijn leidende positie in het handelsverkeer kwijtgeraakt, maar Amsterdam was nog steeds een belangrijk financieel centrum. Ondanks dat de Fransen geld onttrokken aan de Bataafse Republiek was er nog steeds kapitaal beschikbaar.

In de periode na de Vierde Engelse Oorlog was er in de Republiek een groei in investeringen in buitenlandse overheidsleningen.¹³ Behalve voor de geldschietters waren deze leningen ook gunstig voor de buitenlandse overheden. Belastinginkomsten waren zeker in tijden van oorlog, die er ruimschoots plaats vonden in de achttiende eeuw, niet toereikend om aan hun financiële behoeften te voorzien. Belastingverhogingen vormen altijd een politiek risico dus was het een logische keuze om langlopende leningen aan te gaan om te kunnen voorzien in de (oorlogs)uitgaven.¹⁴ Zo'n lening werd aangegaan bij de

¹¹ James Riley, *International Government Finance and the Amsterdam Capital Market, 1740–1815* (Cambridge 1980) 84.

¹² Joost Jonker en Keetie E. Sluyterman, *Thuis op de wereldmarkt: Nederlandse handelshuizen door de eeuwen heen* (Den Haag 2000) 127-131.

¹³ Jan de Vries en Ad van der Woude, *The First Modern Economy: Success, Failure, and Perseverance of the Dutch Economy, 1500–1815* (Cambridge 1997) 139-147; Marjolein 't Hart, Joost Jonker en Jan Luiten van Zanden, *A Financial History of the Netherlands* (New York e.a. 1997) 55.

¹⁴ Riley, *International Government Finance*, 15-18; Marjolein 't Hart, Pepijn Brandon en Rafael Torres Sánchez, 'Introduction: maximising revenues, minimising political costs – challenges in the history of public finance of the early modern period', *Financial History Review* 25 (2018) 1-18, aldaar 6-13.

particuliere banken, de Nederlandse staat had er geen bemoeienis mee gedurende de periode van 1713-1802 aangezien zij strikt neutraal wilde blijven. Vóór 1713 werden er leningen uitgeschreven onder garantie van de Staten-Generaal. Bij een lening gaf een land vaak een zekerheidsstelling af bijvoorbeeld een monopolie in een handelstak, tolgelden of de opbrengst van een bepaalde belasting. Uit de opbrengsten van zo'n zekerheidsstelling kon dan de verschuldigde rente worden betaald. Gebruikelijk was ook het uitgeven van obligaties. De bank die de lening uitschreef verkocht via makelaars deze obligaties aan de investeerders. De obligaties konden verschillen in het rentepercentage, de looptijd en de commissiepercentages voor bank en makelaars. Gebruikelijk was een rente van vier tot vijf procent afhankelijk van het vertrouwen in de kredietnemer. De bank was verantwoordelijk voor het uitbetalen van de rente aan de investeerders. Soms werd er geen looptijd afgesproken en kon de obligatie en de jaarlijks betaalde rente hierop voor onbepaalde tijd doorlopen. De obligaties konden ook verhandeld worden en in de Prijscourant werden de koersen vermeld. Wanneer een land een nieuwe lening vroeg, werden veelal de nog uitstaande bedragen van de oude leningen in de nieuwe lening opgenomen.¹⁵ De belangrijkste bank op dit terrein was Hope & Co.

De familie Hope was van Schotse afkomst. Archibald Hope was een koopman in Rotterdam aan het begin van de achttiende eeuw en twee van zijn zonen, Archibald jr. en Thomas, namen de zaak over maar vestigden zich in Amsterdam. Archibald jr. overleed in 1733 en zijn jongere broer Adrian werd partner in de firma. De zaken gingen goed en het huis Adrian & Thomas Hope ontwikkelde zich tot een van de belangrijkste handelshuizen van Amsterdam. Daarnaast werd Thomas een belangrijk adviseur van de stadhouder Willem IV en werd directeur bij de VOC als vertegenwoordiger van stadhouder Willem V.¹⁶

In 1762 werden Jan, de zoon van Thomas, en zijn neef Henry opgenomen in de firma die voortaan Hope & Co ging heten. Henry werd de drijvende kracht achter de firma in de achttiende eeuw. Onder zijn leiding ging de firma zich in de tweede helft van de achttiende eeuw toeleggen op de financiering van handelstransacties en vooral op de uitgifte van geldleningen aan vorsten en overheden. Henry zorgde ervoor dat de jonge Engelsman John Williams, die in Amsterdam als koopman ervaring opdeed, in de firma werd opgenomen.

¹⁵ Riley, *International Government Finance*, 35-67.

¹⁶ Marten G. Buist, *At Spes Non Fracta: Hope & Co. 1770-1815: Merchant Bankers and Diplomats at Work* (Den Haag 1974) 3-17.

Tevens arrangeerde hij een huwelijk tussen deze John Williams en de dochter van zijn zuster. Henry was ook degene die Pierre César Labouchère in 1790 in dienst nam wat de band met Baring versterkte aangezien Labouchère in 1796 trouwde met de dochter van Francis Baring.¹⁷

Aan het eind van de achttiende eeuw verschoof de corebusiness van Hope & Co van de handel naar de financiële dienstverlening. Het huis had een reputatie opgebouwd van betrouwbaarheid en degelijkheid. Ondanks verschillende financiële crisissen in deze periode hadden ze gestaag kunnen groeien.¹⁸ Een netwerk van makelaars die het kapitaal voor de externe leningen bijeenbrachten en een zeer goed informatienetwerk met vertakkingen in alle belangrijke handelssteden waren belangrijke factoren voor hun succes. Eind achttiende eeuw waren zij de belangrijkste en de meest kapitaalkrachtige bank van de Republiek geworden.

De politieke situatie in De Republiek met de Franse inval en het feit dat de Hope familie als Engels- en Oranjegezind bekend stond, was de reden dat in 1793 een deel van de Hope familie naar Engeland vertrok. Labouchère en Alexander Baring, die in dienst van Hope werkte, bleven tot januari 1795 in Amsterdam. Uiteraard was ook het kapitaal van Hope & Co naar Londen verhuisd. Na de vrede van Amiens in 1802 keerde Labouchère, nu als partner, terug naar Amsterdam om Hope & Co weer nieuw leven in te blazen in samenwerking met de Londense tak Henri Hope & Co en met Baring, het huis waarmee Hope nu nog meer verbonden was.¹⁹ In 1811 trok Labouchère zich terug uit Hope & Co en ging in Engeland wonen. Op 3 september 1813 nam Alexander Baring de huizen Hope & Co en Henri Hope & Co over. Nadat in 1814 de politieke situatie was veranderd en Nederland en België samen als zelfstandige staat verder zouden gaan, werd op 1 januari 1815 een nieuwe Hope & Co opgericht. Labouchère werd een van de directeuren maar bleef in Engeland en hij bemoeide zich niet met de dagelijkse gang van zaken.²⁰ De geschiedenis van Hope & Co was dus nauw verweven met het Engelse huis Barings.

De oorsprong van de Baring bank ligt bij John Baring uit Bremen die zich in 1717 in Exeter in Engeland vestigde als handelaar. Hij stierf in 1748 maar zijn vrouw en zoons zette het bedrijf voort. In 1762 stichtten zijn drie zoons het Londense handelshuis Baring Brothers,

¹⁷ Ibidem, 16-17,40,54.

¹⁸ Ibidem, 35-36,54.

¹⁹ Ibidem, 45-57.

²⁰ Ibidem, 64-69.

toevallig in hetzelfde jaar als waarin Hope & Co is gesticht.²¹ Dit huis handelde voor eigen rekening, maar ook voor gezamenlijke rekening met andere kooplieden. Het trad ook op als Londense agent voor overzeese kooplieden, regelde verzending en verzekering en verrichtte en incasseerde betalingen. Dit leidde tot de financiering van de handelsactiviteiten van deze andere kooplieden door hen voorschotten te verstrekken en hun wissels te accepteren. Zo ontstond het bankbedrijf dat van de achttiende tot ver in de twintigste eeuw de ruggengraat van het bedrijf vormde. Tijdens de Napoleontische oorlogen werden bankzaken en overheidsfinanciering meer en meer prominent en eindigde Baring als de machtigste handelsbank van Europa. De gehele negentiende eeuw en twintigste eeuw bleef Baring Brothers een van de belangrijkste banken, tot 1995 wanneer de bank overgenomen werd door de ING.²²

Van de Baring familie springen er twee leden in het bijzonder uit wat betreft de onderhavige periode namelijk sir Francis Baring en zijn tweede zoon Alexander Baring. In 1777, na een conflict tussen de broers Francis en Charles, werd het huis Baring gesplitst in een onderdeel in Exeter onder leiding van Charles en een Londense firma, Francis Baring & Co., die Francis tot zijn pensionering zou leiden. Francis is altijd actief geweest zowel in zaken als in politiek. In zijn zaken bouwde hij connecties op met Noord-Amerika en vanaf 1787 werkte hij nauw samen met Hope & Co. Vanaf 1779 was hij een van de directeuren van de East India Company. Hij was vanaf 1782 raadgever in economische en financiële zaken voor premier Shelburne en voor premier William Pitt.²³ Hij werd een van de belangrijkste verstrekkers van staatsleningen aan de Britse regering. Pitt beloofde hem met de titel van baron in 1793. In samenwerking met Hope ging Baring ook internationaal overheden financieren zoals in 1801 de Portugese regering. In 1803 werd Baring de officiële agent van de Verenigde Staten in Europa. Dat hield in dat Baring alle betalingen en ontvangsten voor de Amerikaanse regering in Europa ging uitvoeren. In 1803 liet Francis Baring het beheer van het Baring huis over aan zijn businesspartner Charles Wall en zijn drie zoons Thomas, Alexander en Henri maar gezien de correspondentie die hij voerde, bleef hij op de

²¹ Ziegler, *The Sixth Great Power*, 15-16.

²² The Baring Archive, A Brief History of Barings, <https://baringarchive.org.uk/history/a-brief-history-of-barings/>. [Geraadpleegd 15 juli 2023].

²³ John Orbell, 'Lord Shelburne, Finance and Sir Francis Baring' in: Nigel Aston en Clarrisa Campbell Orr eds., *An Enlightenment Statesman in Whig Britain: Lord Shelburne in Context, 1737–1805* (Woodbridge 2011) 97-116, aldaar 100-101.

achtergrond nog steeds actief tot hij in 1810 overleed. In 1807 veranderde de naam weer in Baring Brothers.²⁴

Francis Baring stuurde zijn zoon Alexander in 1792 naar Amsterdam om bij Hope & Co het vak te leren onder toezicht van John William Hope. In 1795 vertrok Alexander naar de Verenigde Staten om daar de investeringsmogelijkheden te onderzoeken en goede contacten op te bouwen met Barings partners in de Verenigde Staten zoals Willing & Francis in Philadelphia, Robert Gilmore & Co en Robert Oliver & Brothers in Baltimore en met senator William Bingham. Gezien de onzekere situatie in Europa leken de jonge Verenigde Staten een goed alternatief om te investeren. Alexander was enthousiast over de mogelijkheden in Amerika en volgens Nolte deed hij juist de twee zaken die zijn vader hem had afgeraden: hij trouwde een Amerikaanse vrouw, de dochter van senator Bingham, en kocht onontgonnen land in Maine.²⁵ Hope & Co financierde driekwart van zijn investeringen.²⁶ In 1804 keerde hij terug naar Europa.²⁷ Terug in Engeland werd hij lid van de House of Commons en directeur van de Bank of England. In 1835 kreeg hij van Robert Peel de titel baron Ashburton, een titel die eerder John Dunning, een vriend van zijn vader en zijn oom, had gehad. Hij overleed in 1848.²⁸

Het onderzoek

Hope & Co, al of niet tegelijk met Baring, was betrokken bij vele staatleningen en onderhandelingen met buitenlandse regeringen. In vele van deze gevallen is er sprake van diplomatieke interacties. Bijvoorbeeld in de relatie en de onderhandelingen met de Zweedse minister van Financiën of de contacten die Robert Voûte, als gezant van Hope & Co had, met het Russische hof. Maar in deze scriptie is de periode afgebakend tot de Napoleontische oorlogen. In deze periode is er sprake van leningen aan Portugal, Oostenrijk, de Britse regering, de Spaanse regering, het koninkrijk Napels en aan de Verenigde Staten. In beschrijvingen in de literatuur ligt vooral de nadruk op de financiën: de hoogte van de leningen, de rentepercentages, de voorwaarden, de terugbetalingsregelingen en de

²⁴ Ziegler, *The Sixth Great Power*, 18-51.

²⁵ Vincent Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronden: herinneringen uit het leven van een voormaligen koopman* (Middelburg 1855) 159.

²⁶ Buist, *At Spes Non Fracta*, 53.

²⁷ Ziegler, *The Sixth Great Power*, 61-70.

²⁸ Ibidem, 116-117, 158.

uiteindelijke opbrengsten. Minder aandacht is er voor de interactie met de regeringen, de uitwisselingen van informatie of de maatregelen om de risico's in te dammen. De rol en de impact van de bankiers als actors in de politieke processen die er speelden rond de financiële wensen van de verschillende regeringen is onderbelicht. Het lijkt voor de hand te liggen om de bankiers ook te tellen onder de niet-statelijke diplomatieke actoren maar het is nergens getoetst of dat terecht is.

De vraag die in deze scriptie beantwoord moet worden is dan welke rol de banken Hope & Co en Baring gespeeld hebben in diplomatieke onderhandelingen in de periode van de Napoleontische oorlogen. Om deze vraag te beantwoorden zullen eerst de feiten rond deze onderhandelingen getoond moeten worden. Om een diplomatieke rol te kunnen vervullen hadden de banken ook een instrumentarium nodig zoals een informatienetwerk, toegang tot en acceptatie van regeringsfunctionarissen op voldoende hoog niveau en mogelijkheden om hun risico's te mitigeren. Het moet duidelijk worden welke acties uitgevoerd zijn, hoe de relatie met de buitenlandse overheden was en wat de commerciële motieven waren. Vervolgens moet getoetst worden in hoeverre de beschreven acties voldoen aan de kenmerken van business diplomatie waarna een conclusie getrokken kan worden over deze business diplomatie.

De hypothese die hierboven gesteld is, is dat de acties van de banken tot de business diplomatie gerekend kunnen worden. Daarover is nog niet al te veel geschreven. In de literatuur over business diplomatie vóór de moderne tijd komen vooral handelaren als actors aan de orde, bijvoorbeeld bij Antunes, Hannula, Veevers en Pettigrew.²⁹ Banken in deze context plaatsen lijkt nieuw. Toch is dat niet helemaal het geval. De subtitel van het boek van Buist over Hope & Co. *At Spes non Fracta* luidt: "Merchant bankers and diplomats at work". Dit suggereert in ieder geval dat er diplomatiek overleg plaatsvond en in het voorwoord wordt dat ook benoemd. Maar in hoeverre de bank ook zelf diplomatiek optrad zit impliciet in het verhaal en wordt niet besproken.³⁰ Wel expliciet worden in twee artikelen uit 1913 en 1914 van George Labouchère over de broer van zijn grootvader, Pierre César

²⁹ Cátia Antunes, 'Dutch-Portuguese Diplomatic Encounters, 1640-1703: Exchanges, Sovereignty and "World Peace"', *Journal of Early Modern History* 23 (2019) 458-474; Henri Hannula, 'Commercial Diplomacy from Below Dutch Baltic Merchants as an Economic Interest Group in Dutch-Swedish Relations 1675-1688', *Tijdschrift voor Zeegeschiedenis* 40 (2022) 39-55; David Veevers en William A. Pettigrew, 'Trading Companies and Business Diplomacy in the Early Modern World', *Diplomatica* 2 (2020) 39-47.

³⁰ Buist, *At Spes Non Fracta*, IX.

Labouchère, diens diplomatieke acties besproken. De vraag die niet beantwoord werd, is of hier sprake was van business diplomatie.³¹ Het werk van Niccolò Valmori raakt aan de vraagstelling hier. In zijn proefschrift bespreekt hij met name de banden tussen de financiële sector en de politiek met Francis Baring als voorbeeld. Baring probeerde de commerciële doelen van zijn firma en de belangen van de Britse staat in één lijn te brengen. Ook John Orbell schrijft over de betrokkenheid van Francis Baring in de politiek.³² Maar in beide gevallen gaat het om de Britse politiek en ontbreekt de link met een buitenlandse mogendheid. Valmori beschrijft in een boek van Youssef Cassis een aantal gevallen waarin bankiers in de tijd van de Franse revolutie gebruik maakten van hun politieke connecties en de informatievoorsprong die ze daarmee verkregen om – met wisselend succes – hun doelen te bereiken.³³ Meer in de buurt komt Sarah Lentz die onderzocht bij een lening aan de Amerikaanse overheid in 1813, in hoeverre de bankiers Alexander Baring en David Parish gedreven werden door patriotisme en nationale gevoelens of meer door het belang van hun zaken. Hier was wel sprake van acties die betrekking hadden op de eigen commerciële belangen verstrengeld met die van de Britse en Amerikaanse regeringen. De invalshoek was patriotisme en hoewel dit niet benoemd werd, lijkt er wel sprake te zijn van een voorbeeld van business diplomatie.³⁴

In deze scriptie wordt onderzocht of het terrein van de business diplomatie uitgebreid kan worden met de acties van banken in de Napoleontische periode. De onderzochte periode betreft een overgang van de vroegmoderne naar de moderne tijd. Bij deze overgang veranderde ook de rol van de banken en hun relatie tot de overheid, een ontwikkeling die zich doorzet in de negentiende eeuw. Uit dit onderzoek blijkt dat de banken ook een actieve rol gespeeld hebben en meer invloed hebben gehad op een aantal belangrijke politieke gebeurtenissen en ontwikkelingen dan tot nu toe gedacht werd.

³¹ Niccolò Valmori, *Private interest and the public sphere: finance and politics in France, Britain and The Netherlands during the Age of Revolution, 1789-1812* (European University Institute, Florence, 2016); G. Labouchère, 'Un Financier Diplomate au Siècle dernier Pierre-César Labouchère (1772-1839) d'après des documents inédits', *Revue d'histoire diplomatique / publiée par les soins de la Société d'histoire diplomatique* 27 (1913) 425-455; G. Labouchère, 'Un Financier Diplomate au Siècle dernier Pierre-César Labouchère (1772-1839) d'après des documents inédits (Suite et fin)', *Revue d'histoire diplomatique / publiée par les soins de la Société d'histoire diplomatique* 28. Société d'histoire générale et d'histoire diplomatique (1914) 74-97.

³² Orbell, 'Lord Shelburne'.

³³ Youssef Cassis en G. Telesca, *Financial Elites and European Banking: Historical Perspectives* (First edition; Oxford 2018) 40-60.

³⁴ S. Lentz, 'David Parish, Alexander Baring and the US Loan of 1813: The Role of Nationality and Patriotism in the Transatlantic Mercantile Community in Times of War', *London Journal of Canadian Studies* 28 (2021) 68-89.

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is één onderdeel om dit instrumentarium nodig voor business diplomatie zichtbaar te maken. Dit vereist een diepgaande analyse en daarom zal ik mij beperken tot een drietal cases die in chronologische volgorde de diplomatieke inzet van de betreffende bankiers weergeven en zal ik niet de gehele periode uitputtend behandelen. De cases zijn: de verkoop van Louisiana van Frankrijk aan de Verenigde Staten in 1803, Mexicaanse zilver dat bedoeld was om de Spaanse schulden aan Frankrijk te voldoen en ten derde de betrokkenheid van de bank bij vredesbesprekingen van 1808 tot 1810. Deze cases vormen redelijk onafhankelijke verhalen maar lopen wel in elkaar over. Bij elke volgende case raken de banken meer bij diplomatieke en politieke activiteiten betrokken. Een gemeenschappelijk kenmerk van deze cases is dat dit geen eenvoudige transacties tussen bank en overheid waren, maar complexe constructies waarbij de banken als bemiddelaar tussen staten optraden en daarnaast hun eigen belangen moesten behartigen. Ook nationale belangen in het thuisland speelden mee en er was een spanning tussen de politieke en financiële machten.

Voor de financieel-economische ontwikkelingen aan het eind van de achttiende en het begin van de negentiende eeuw zijn de boeken van Marjolein 't Hart, James Riley en Jan de Vries en Ad van der Woude een eerste ingang.³⁵ Meer specifiek gericht op de financiële markt en de bankwereld zijn er onder meer de werken van Larry Neal, Youssef Cassis en Joost Jonker.³⁶ Over het algemeen spreken zij van een neergang van de economie van de Republiek maar dat was minder het geval met de financiële sector. Dat wordt vooral aangegeven door Mark Hay. Hij ziet juist nog een sterke banksector in de periode rond 1800.³⁷ De economische gevolgen en de financiële ontwikkelingen van de Napoleontische

³⁵ Hart, Jonker en Luiten van Zanden, *A Financial History of the Netherlands*; James Riley, 'The Dutch Economy After 1650: Decline or Growth?', *The Journal of European economic history* Vol. 13, Iss. 3 (1984) 521-569; De Vries en Van der Woude, *The First Modern Economy*.

³⁶ Larry Neal, 'A tale of two revolutions: international capital flows, 1792-1815' in: Idem, *The Rise of Financial Capitalism: International Capital Markets in the Age of Reason*. Studies in Macroeconomic History (Cambridge 1990) 201-222; Larry Neal, *The rise of financial capitalism: international capital markets in the Age of Reason* (Cambridge enz. 1990); Riley, *International Government Finance*; Youssef Cassis, Jacqueline Collier (vertaler), *Capitals of Capital: A History of International Financial Centres 1780-2005* (Cambridge 2006); Ann M. Carlos en Larry Neal, 'Amsterdam and London as financial centers in the eighteenth century', *Financial history review* 18 (2011) 21-46; Jeremy Atack en Larry Neal eds., *The Origins and Development of Financial Markets and Institutions: From the Seventeenth Century to the Present* (Cambridge 2009); Oscar Gelderblom en Joost Jonker, 'Public Finance and Economic Growth: The Case of Holland in the Seventeenth Century', *The Journal of Economic History* 71 (2011) 1-39; Jonker en Sluyterman, *Thuis op de wereldmarkt*.

³⁷ Dr Mark Edward Hay, 'Amsterdam and the Atlantic Revolutions: How Dutch High Finance Navigated the Economic and Political Crises of the Revolutionary Era' in: *Workshop for Early Career Scholars 'International Banking and Finance in Troubled Times: Reflections from the Past'* (Frankfurt 2022) 31, <https://safe->

oorlogen zijn vaak onderwerp van studie geweest. Een monumentaal werk dat de economische oorlogsvoering tussen Frankrijk en Engeland belicht is het boek *L'économie Britannique et le blocus continental* van François Crouzet. Meer informatie specifiek over de financiering van militaire activiteiten is te vinden in de boeken van John Sherwig en Pierre Branda. Zij benadrukken ook het verschil in financiering tussen de Fransen en de Engelsen. Waar de Engelse overheid vooral het benodigde geld via leningen bijeenbracht, probeerde Napoleon zijn legers zichzelf te laten financieren door schattingen op te leggen aan de veroverde gebieden. De Engelsen daarentegen betaalden hun bondgenoten op het continent zoals Pruisen, Oostenrijk en Rusland. Voor deze betalingen was cash nodig.³⁸ In de case van het Mexicaanse zilver beschrijven Buist en Marichal hoe de banken betrokken waren bij de acties van de Franse en Engelse overheden om aan geld te komen. Buist beschrijft hoe Hope & Co al geld leende aan de overheden van Oostenrijk, Rusland, Zweden en Denemarken. Samen met Baring verzorgden ze een lening aan de Portugese overheid, in de Louisiana Purchase aan de Amerikaanse overheid en op verzoek van de Franse militaire contractant Gabriel Julien Ouvrard aan de Spaanse overheid. Marichal heeft een heel andere invalshoek en ruimt een grote rol in voor de banken bij zijn beschrijving van de neergang van het Spaanse Rijk. Hidy beschrijft de activiteiten van Baring in de Verenigde Staten en de invloed die de bank op de ontwikkeling van de Verenigde Staten heeft gehad. Maar al deze literatuur geeft een versnipperd beeld van de acties en de motieven van de banken.³⁹

Bij diplomatie zijn contacten van mensen en uitwisseling van ideeën belangrijk. Vandaar dat de belangrijkste primaire bronnen voor dit onderzoek brieven, verdragen en memoires zijn geweest. De actors in de behandelde cases schreven elkaar zeer regelmatig en vele van deze brieven zijn bewaard gebleven. Behalve dat hun acties beschreven worden, wordt hierin ook veel duidelijk over de motieven, de twijfels en de risico's. In de case van de Louisiana Purchase heb ik veel brieven gebruikt van de Amerikaanse onderhandelaars met Amerikaanse staatslieden en hun onderlinge contacten. Als bron voor deze brieven heb ik

frankfurt.de/news-latest/events/papers-early-career-scholars-workshop.html. [Geraadpleegd 20 oktober 2022].

³⁸ Pierre Branda, *Le Prix de la Gloire Napoléon et l'argent* (Parijs 2007); John M. Sherwig, *Guineas and Gunpowder: British Foreign Aid in the Wars with France, 1793-1815* (Cambridge, MA en Londen 2013); François Crouzet, *L'économie Britannique et le blocus continental*. Histoire (2e éd., augm. d'une introd.); Parijs 1987).

³⁹ Buist, *At Spes Non Fracta*; Ralph W. Hidy, *The House of Baring in American Trade and Finance: English Merchant Bankers at Work, 1763-1861, The House of Baring in American Trade and Finance* (Cambridge 2013); Carlos Marichal, *Bankruptcy of Empire: Mexican Silver and the Wars Between Spain, Britain and France, 1760-1810*. Cambridge Latin American Studies (Cambridge 2007).

vooral gebruikt gemaakt van de site “Founders online” van het Amerikaanse “National Archive”. Dat zijn niet altijd helemaal de originele teksten. Soms is er vertaald van het Frans naar het Engels en soms is er slechts een samenvatting van een brief. Voor de correspondentie van Hope & Co en Baring is gebruik gemaakt van de documenten in het archief van Hope & Co in het stadsarchief van Amsterdam en van het Baring archief in Londen. In het Baring archief zijn alle documenten die op de onderzochte periode betrekking hebben opgenomen in de zgn. *Northbrook Papers* die digitaal beschikbaar zijn op de website “The Baring Archive Digitised Collections”. Ook in het stadsarchief Amsterdam is veel van het Hope archief gedigitaliseerd. Correspondentie van Baring met Engelse bewindslieden was terug te vinden in de *Dropmore Papers* en de *Huskisson Papers* in de “British Library”. Veel Franse documenten konden digitaal gevonden worden via de Franse site “Gallica” een entree op de “Bibliothèque nationale de France”, bijvoorbeeld de correspondentie van Napoleon Bonaparte.⁴⁰

Veel personen die we tegenkomen in dit onderzoek hebben memoires geschreven zoals de Franse ministers Barbé-Marbois, Talleyrand, Fouché en Mollien en de Amerikaanse president James Monroe. Over de handel van Hope & Co zijn er de memoires van Vincent Nolte, één van de vertegenwoordigers van Hope & Co in de Verenigde Staten. Interessant zijn eveneens de reisverslagen van kapitein Coggeshal die vijf reizen naar Vera Cruz om zilver te halen beschreef. Deze personen zijn ooggetuigen geweest van de beschreven gebeurtenissen zowel aan de top als op de werkvloer. Nadeel van deze memoires is wel dat ze over het algemeen vele jaren later geschreven zijn en dus beïnvloed zijn door de latere loop van de geschiedenis en beperkingen in het geheugen – al of niet opzettelijk – van de schrijver. De memoires van Gabriel Julien Ouvrard de Franse bankier, die een grote rol in dit verhaal heeft, geven informatie uit de eerste hand. Ouvrard schreef zijn memoires in 1826,

⁴⁰ National Archives, Founders Online [hierna afgekort als Founders Online], <http://founders.archives.gov/>; The British Library, <https://www.bl.uk>; The British Library, MS 58977 DROPMORE PAPERS. Vol. CXXIII; The British Library, MS 38737 Correspondence and papers of W. Huskisson: 1782-1820; Stadsarchief Amsterdam, 735 Inventaris van het Archief van de Firma Hope & Co. met verwante archiefvormers [hierna afgekort als SAA 735], <https://archief.amsterdam/inventarissen/search/context/withscans/0/findingaid/735/start/0/limit/10/flimit/5>; The Baring Archive, <https://baringarchive.org.uk/>; The Baring Archive, The Baring Archive Digitised Collections, The Northbrook Papers [hierna afgekort als BA_NP], https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_0773b1c5-2c54-42b0-9d06-10af16518eb8/; Archives nationales - Fonds publics postérieurs à 1789 - SÉRIE AF - ARCHIVES DU POUVOIR EXÉCUTIF (1789-1815) - État général des fonds, <http://www.archivesnationales.culture.gouv.fr/chan/chan/series/serieAFegf.html>; Bibliothèque Nationale de France [hierna afgekort als BnF], <https://www.bnf.fr/fr.>; BnF Gallica [hierna afgekort als Gallica], <https://gallica.bnf.fr/accueil/fr/content/accueil-fr?mode=desktop>.

ter verdediging, nadat hij publiekelijk aangevallen was als iemand die zich verrijkt had ten koste van de Franse staat en vanwege omkooppraktijken. Hij had alle tijd aangezien hij opgesloten zat in afwachting van het proces waarbij hij overigens vrijgesproken werd. Hij probeerde de aantijgingen te weerleggen en stelde zichzelf voor als patriot die het beste voorhad met Frankrijk. De waarheid lag waarschijnlijk ergens in het midden.⁴¹

In verdragen en contracten worden de resultaten vastgelegd van de diplomatieke onderhandelingen. Met name voor de Louisiana Purchase is dit interessant aangezien de supplementen de financiële afspraken beschrijven. Deze documenten zijn bewaard bij nationale archieven: het “National Archive” in Washington en de “Archives Nationales” in Parijs. In het “Archivo Histórico Nacional” in Madrid was het subsidieverdrag tussen Frankrijk en Spanje terug te vinden wat de start was van de case van het Mexicaanse zilver.

Kranten, terug te vinden in archieven zoals het “British Newspaper Archive”, zijn een extra bron en geven soms interessante details. Een bron die ik in de secundaire literatuur in verband met de zilver case nog niet eerder ben tegengekomen, zijn de *Prize Papers* van de *High Court of Admiralty collection* in het “National Archive” in Kew, Londen. De verslagen van de zittingen van de “Admiralty Courts” met betrekking tot gekaapte schepen zijn recent in een project van de Universiteiten van Göttingen en Oldenburg gedigitaliseerd en toegankelijk gemaakt. In deze documenten zijn veel details te vinden over het vervoer van het Mexicaanse zilver omdat enkele van de schepen, die hiervoor gebruikt zijn, door de Engelsen zijn opgebracht.⁴²

⁴¹ François de Barbé-Marbois, *Histoire de la Louisiane et de la cession de cette colonie par la France aux Etats-Unis de l'Amérique septentrionale ; précédée d'un discours sur la constitution et le gouvernement des Etats-Unis: avec une carte relative à l'étendue des pays cédés* (Parijs 1829); James Monroe, *Memoir of James Monroe, Esq. Relating to His Unsettled Claims upon the People and Government of the United States*. 1 (Charlottesville 1828); Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfonden*; George Coggeshall, *Second series of voyages to various parts of the world, made between the years 1802 and 1841*. (New York 1852); Mollien, *Mémoires Mollien* 3; G.-J. Ouvrard, *Mémoires de G.-J. Ouvrard sur sa vie et ses diverses opérations financières Premier Partie* 1 (Parijs 1826); Charles-Maurice de Talleyrand-Périgord, *Mémoires du prince de Talleyrand. I. 1754-1808 / publ. avec une préf. et des notes, par le duc de Broglie,...* (1891); Joseph Fouché, *Mémoires de Joseph Fouché, Duc d'Otrante, Ministre de la Police Générale Tome I* (2006).

⁴² Portal de Archives Espagnol, Archivo Histórico Nacional [hierna afgekort als PARES], <https://pares.cultura.gob.es/inicio.html>; The National Archives and Records Administration (NARA) Washington, <https://www.archives.gov/>; Archives nationales France, <http://www.archives-nationales.culture.gouv.fr/>; The National Archives Kew Londen, HCA Records of the High Court of Admiralty and colonial Vice-Admiralty courts, <https://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C142>; British Newspaper Archive, <https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/>; Niedersächsische Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, The Prize Papers [hierna afgekort als Prize Papers], <https://www.prizepapers.de/>.

Met dit onderzoek wil ik toetsen of de acties van de bankiers van Hope & Co en Baring tijdens de Napoleontische Oorlogen gerekend kunnen worden tot de business diplomatie. Daarmee vormt dit onderzoek een uitbreiding op het gebied van nieuwe diplomatieke geschiedenis. Interessant is te ontdekken vanuit welke drijfveren de bankiers handelden in hun internationale contacten. Vanuit de spanning die er bestond tussen politieke en economische doelen deden de banken meer dan alleen geld verstrekken maar speelden een actieve rol op enkele gebeurtenissen die een grote impact op de ontwikkeling van een aantal landen gehad hebben. Dit andere perspectief vormt een aanvulling op eerdere werken zoals bijvoorbeeld van Buist.

In hoofdstuk één komt de verkoop van Louisiana aan de orde: de voorgeschiedenis, de onderhandelingen in Parijs en de betrokkenheid van Hope & Co en Baring. In hoofdstuk twee wordt de case van het Mexicaanse zilver behandeld. Te beginnen met het subsidie verdrag uit 1803, de problemen met de Spaanse en Franse staatskas, vervolgens de bemoeienissen van de Franse bankier Gabriel Julien Ouvrard die Hope & Co inschakelde en ten slotte hoe Hope & Co samen met Baring het Mexicaanse zilver via de Verenigde Staten naar Europa kon brengen. In hoofdstuk drie worden diplomatieke acties van Pierre César Labouchère voor Napoleon en Lodewijk Napoleon toegelicht. Aangezien er in de cases veel zaken tegelijk spelen op verschillende operationele en bestuurlijke niveaus heb ik voor het overzicht van elke case een tijdsbalk in de appendix toegevoegd (appendices I, II en IV). Tenslotte staat in appendix III een overzicht van alle betrokken schepen bij de zilver operaties op Vera Cruz en in appendix V een overzicht van de gebruikte valuta.

1. De Louisiana Purchase

... Peut-être aussi m'objectera - t'on que les Américains pourront être trouvés trop puissants pour l'Europe dans deux ou trois siècles; mais ma prévoyance n'embrasse pas ces craintes éloignées... 10-4-1803 Napoléon Bonaparte⁴³

De eerste case betreft de Louisiana Purchase, de verkoop van het Louisiana grondgebied van Frankrijk aan de Verenigde Staten in 1803. Baring en Hope & Co bemiddelden bij de aankoop en de financiering. Voor Baring een belangrijke stap op het terrein van internationale overheidsfinanciering, een terrein waar Hope & Co meer ervaring mee had. De beide banken moesten laveren tussen de belangen van Frankrijk en de Verenigde Staten, rekening houden met Engeland, Spanje en de Bataafse Republiek en ook nog hun eigen belang nastreven. Het ging om een groot bedrag met veel risico's en het onderzoek zal antwoord moeten geven op de vraag is of hier sprake was van business diplomatie.

1.1 De geschiedenis van de Louisiana Purchase

De naam Louisiana omvatte in die tijd een veel groter gebied dan de huidige staat Louisiana. Het betrof een brede strook grondgebied ten westen van de Mississippi. Het gebied waar we over praten omvat nu dertien staten en nog een stukje van Canada zoals weergegeven in de volgende afbeelding:

⁴³ Barbé-Marbois, *Histoire de la Louisiane et de la cession*, 300.

Kaart 1: Het grondgebied van de Louisiana verkoop in 1803 weergegeven op een moderne kaart van de Verenigde Staten

Bron: William Morris, 'The Louisiana Purchase' (2015),
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Louisiana_Purchase.png. [Geraadpleegd 26 april 2023].

Dit gebied was voor een groot deel nog onverkend terrein. Oorspronkelijk bestond Louisiana uit een groter gebied namelijk het middelste deel van het Noord-Amerikaans continent dat in de zeventiende eeuw door de Fransen in bezit was genomen. Maar na het verlies van Frankrijk in de Zevenjarige Oorlog werd bij het Verdrag van Parijs in 1763 het noordelijke deel, grotendeels nu Canada, en het gebied ten oosten van de Mississippi toegewezen aan Groot-Brittannië en het deel westelijk van de Mississippi aan Spanje. Frankrijk had in het geheime Verdrag van Fontainebleau in 1761 dit deel al afgestaan aan zijn bondgenoot Spanje als compensatie voor het verlies van Florida aan de Britten. Tijdens de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog wisten de Spanjaarden echter Florida te heroveren.

Spanje en Frankrijk werden in 1796 bondgenoten tegenover Groot-Brittannië en Portugal. In 1800 bij het (derde) Verdrag van San Ildefonso tussen Spanje en Frankrijk wist Napoleon Bonaparte voor elkaar te krijgen dat het Spaanse deel van Louisiana weer Frans gebied werd, maar in de praktijk bleef het onder controle van Spanje. Ook Ildefonso was een geheim verdrag omdat het gevaar bestond dat de Engelsen New Orleans zouden innemen.⁴⁴

⁴⁴ PARES, 'Tratado preliminar y secreto celebrado entre España y la República Francesa sobre el engrandecimiento de los Estados del Infante duque de Parma en Italia y cesión de la Luisiana con otros documentos referentes a dicho tratado.', <http://pares.mcu.es:80/ParesBusquedas20/catalogo/show/3386848>. [Geraadpleegd 5 september 2023].

Pas in 1802 bij het Verdrag van Amiens tussen Spanje en Frankrijk met Groot-Brittannië werd internationaal erkend dat Louisiana weer Frans gebied was. Napoleon had plannen om het Franse koloniale rijk in Amerika nieuw leven in te blazen. De koloniën die de Fransen nog bezaten in de Antillen zoals Saint-Domingue en Guadeloupe konden bevoorraad worden vanuit Louisiana en via de Mississippi rivier zouden zich toekomstige handelscontacten met de Verenigde Staten en het Spaanse deel van Noord-Amerika kunnen gaan ontwikkelen. New Orleans was de spil in deze betrekkingen. Pierre Branda noemt dit de Amerikaanse droom van Napoleon. Deze plannen werden echter doorkruist door de opstand onder leiding van Toussaint Louverture op Saint-Domingue. Het leger van generaal Leclerc dat Napoleon gestuurd had om orde op zaken te stellen, ging ten onder in de strijd en door de gele koorts en in september 1803 werd Saint-Domingue onafhankelijk onder de naam Haïti.⁴⁵ Het was de bedoeling geweest dat een deel van het leger van Leclerc verder zou gaan naar Louisiana. Frankrijk had dus amper militairen in Louisiana.⁴⁶

President Thomas Jefferson had al in 1801 Robert Livingston als ambassadeur en onderhandelaar naar Parijs gestuurd. Zijn belangrijkste taak was om met de Franse minister van Buitenlandse Zaken, Maurice Talleyrand, te onderhandelen over een garantie voor het vrije goederenvervoer van Amerikaanse schepen en over vergoedingen voor gekaapte Amerikaanse schepen uit de quasi-oorlog tussen Frankrijk en de Verenigde Staten in de periode 1798 tot en met 1800.⁴⁷ De Amerikanen kenden geruchten over een overdracht van Louisiana aan Frankrijk maar hadden nog geen officiële bevestiging zoals blijkt uit een brief van 11 juli 1801 van minister van Buitenlandse Zaken James Madison aan Livingston.⁴⁸ Op 22 maart 1801 had Jefferson een brief gekregen van een Amerikaanse handelaar in Parijs, Joseph Allen Smith, die waarschuwde over deze overdracht.⁴⁹ In een brief van 20 november 1801 kwam Rufus King, de Amerikaanse ambassadeur in Londen, met bewijs in de vorm van een kopie van het verdrag van Ildefonso, gekregen van de Britse regering.⁵⁰ Echter het bleef

⁴⁵ Branda, *Le Prix de la Gloire*, 245-250.

⁴⁶ Barbé-Marbois, *Histoire de la Louisiane et de la cession*, 288.

⁴⁷ Founders Online, Thomas Jefferson, 'From Thomas Jefferson to Robert R. Livingston, 9 September 1801', <https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-35-02-0185>. [Geraadpleegd 28 april 2023].

⁴⁸ Founders Online, James Madison, 'From James Madison to Robert R. Livingston 11 July 1801', <https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-01-02-0526>. [Geraadpleegd 28 april 2023].

⁴⁹ Founders Online, Joseph Allen Smith, 'To Thomas Jefferson from Joseph Allen Smith 22 March 1801', <https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-33-02-0347>. [Geraadpleegd 16 mei 2023].

⁵⁰ Founders Online, Rufus King, 'To James Madison from Rufus King, 20 November 1801', <https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-02-02-0386>. [Geraadpleegd 8 mei 2023].

onduidelijk wat voor gebied Louisiana nu precies omvatte en vooral of Florida al dan niet meetelde. In september 1801 gaf Madison instructies aan Livingston om te onderzoeken of de Fransen bereid waren om Florida en New Orleans over te dragen aan de Verenigde Staten.⁵¹

Naarmate meer duidelijk werd over Louisiana werden de Amerikanen meer verontrust. Dit blijkt bijvoorbeeld in de brief van Livingston aan Madison van 10 november 1802 waarin hij vertelde dat een Frans leger onder generaal Victor spoedig zou vertrekken vanuit de Bataafse Republiek naar Louisiana. Wat de zaak verder op de spits dreef was een decreet van de Spaanse gouverneur dat de Amerikanen verbood om nog langer goederen op te slaan in New Orleans. In de Verenigde Staten kwamen stemmen op om militair in te grijpen en New Orleans te bezetten. Om de gemoederen in de Verenigde Staten te sussen had Jefferson James Monroe begin 1803 bereid gevonden naar Parijs te vertrekken met de opdracht de onderhandelingen met de Fransen vlot te trekken.⁵² Op 12 april arriveerde James Monroe in Parijs met als doel de onderhandelingen in te zetten voor de aankoop van New Orleans en Florida.

Napoleon vergrootte het aanbod door het hele gebied aan te bieden maar uiteraard zou dat meer kosten dan de prijs die de Amerikanen hadden voorzien. Napoleon had zijn Amerikaanse droom opgegeven en zag Louisiana nu meer als een financiële in plaats van een politieke kwestie. Hij had geld nodig voor zijn plannen in Europa en bereidde een invasie in Engeland voor. Het verlies van Leclercq op Saint-Domingue en het uitstel van het vertrek van generaal Victor door ijs in de haven, betekende dat hij geen militairen in Louisiana had. Hij kon noch de Amerikanen noch de Engelsen tegenhouden om Louisiana in te nemen en van die twee koos hij de voor hem gunstigste optie. Door alle wrijvingen met de Verenigde Staten weg te nemen verwachtte hij ook de neutraliteit van de Amerikanen te behouden.

De Amerikanen zagen de koop wel zitten ondanks het feit dat hierover geen overleg kon worden gehouden met hun regering. Livingston en Monroe gingen onderhandelen met de minister van Financiën François Barbé-Marbois. Napoleon had hem meegegeven dat hij minstens vijftig miljoen Franse francs wilde krijgen.⁵³ Barbé-Marbois vond dat te laag en

⁵¹ Founders Online, James Madison, 'From James Madison to Robert R. Livingston, 28 September 1801', <https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-02-02-0207>. [Geraadpleegd 28 april 2023].

⁵² Founders Online, Thomas Jefferson, 'From Thomas Jefferson to James Monroe, 13 January 1803', <https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-39-02-0283>. [Geraadpleegd 28 april 2023].

⁵³ Barbé-Marbois, *Histoire de la Louisiane et de la cession*, 299.

onderhandelde een prijs van tachtig miljoen francs. Livingston, Monroe en Barbé-Marbois werden het verrassend snel eens. Misschien niet zo vreemd omdat Livingston en Barbé-Marbois oude vrienden waren uit de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog.⁵⁴ Op 30 april bereikten ze een akkoord waarbij het gehele Louisiana territorium verkocht werd aan de Verenigde Staten voor zestig miljoen francs en tegelijk werd een akkoord gesloten dat de Verenigde Staten voor twintig miljoen francs de schulden over zou nemen van de Franse staat aan Amerikaanse burgers naar aanleiding van gekaapte Amerikaanse schepen en alle claims die hieruit voortgevloeid waren. Dit onder voorbehoud van ratificatie van de beide regeringen. Op 2 mei werden het verdrag en zijn supplementen geantedateerd getekend omdat er tijd nodig was om de verdragen te vertalen in het Engels.⁵⁵ Over de verkoop waren de Amerikanen en Barbé-Marbois het al in de eerste onderhandelingen eens maar er bleef wel een probleem. De Fransen wilden snel hun geld. De Verenigde Staten had een dergelijk groot bedrag niet beschikbaar dus het bedrag moest gefinancierd worden.

1.2 De betrokkenheid van Baring en Hope & Co

Baring was al langere tijd actief in de Verenigde Staten en nadat Hope overgestoken was naar Londen werden ook zij sterk betrokken bij investeringen in Amerika want Hope zocht nieuwe mogelijkheden voor investeringen buiten het onstabiele Europa. Daarom werd besloten om Alexander Baring naar de Verenigde Staten te sturen om daar ten eerste ter plaatse de mogelijkheden te verkennen. Ten tweede om de relaties aan te halen en uit te breiden die Baring had in Amerika met name met Thomas Willing van de Bank of the United States, de handelaren Robert Gilmore en Robert Oliver uit Baltimore en senator William Bingham uit Philadelphia die gezien werd als de rijkste man van de Verenigde Staten⁵⁶ Alexander voerde deze taak enthousiast uit en trouwde zelfs met de dochter van Bingham. Later zou zijn broer Henri een andere dochter van Bingham huwen. De investeringen werden vooral grondaankopen in Maine in samenwerking met William Bingham. Het land dat Baring aankocht in de Verenigde Staten was uiteindelijk niet zo'n succes maar de contacten die hij daar gelegd had en zijn inzicht in de Amerikaanse markt dat hij verkregen had, waren zijn reis meer dan waard geweest. Op 12 april 1803 schreef de Amerikaanse minister van

⁵⁴ George Dangerfield, *Chancellor Robert R. Livingston of New York 1746-1813* (New York 1960) 311.

⁵⁵ Barbé-Marbois, *Histoire de la Louisiane et de la cession*, 342.

⁵⁶ Ziegler, *The Sixth Great Power*, 61-66.

Financiën Albert Gallatin aan James Madison dat de Britse ambassadeur Rufus King gekozen had voor Baring als bankier voor de Verenigde Staten in Londen als vervanger van het huis Bird, Savage & Bird dat failliet gegaan was.⁵⁷ Baring had in de voorafgaande jaren al veel zakengedaan met en voor de regering van de Verenigde Staten dus deze keuze was niet verrassend. Zij zouden tot 1835 agent in Europa voor de regering van de Verenigde Staten blijven.⁵⁸

Alexander Baring was adviseur bij de onderhandelingen. Hij was vlak voor Kerstmis 1802 naar Parijs vertrokken.⁵⁹ Hij was daar op bezoek met zijn vrouw Anne Louisa en zijn schoonvader William Bingham. Al op 19 januari 1803 stuurde Alexander Baring een brief naar Pierre César Labouchère van Hope & Co om de financieringsmogelijkheden van de te verwachte koop te bespreken. Labouchère gaf op 30 januari 1803 antwoord waarin hij het belang van deze zaak benadrukte.⁶⁰ Dit is opmerkelijk want officieel was de bank nog niet betrokken.

Vóóordat Alexander Baring officieel benaderd werd, verkenden Francis Baring en Pierre-César Labouchère al de mogelijkheden om de financiering van de aankoop van -toen nog- Florida en New Orleans te verzorgen. Er zijn brieven van 15 en 24 februari waarin Francis Baring en Pierre César Labouchère discussieerden over de Amerikaanse lening en op 2 maart schreef Labouchère hierover aan Alexander Baring. Al vóóordat de onderhandelingen van Monroe begonnen, waren de banken al volop bezig met de voorwaarden en mogelijkheden van een financiering. In een brief van 12 april spreekt Alexander al over de Amerikaanse lening.⁶¹ En al op 21 april schreef Francis Baring vanuit Londen een brief aan Labouchère en Alexander Baring in Parijs waarin hij zijn mening over de Louisiana Purchase gaf. Uit deze

⁵⁷ Charles R. King ed., *Life and Correspondence of Rufus King; Comprising His Letters, Private and Official, His Public Documents and His Speeches* - HeinOnline.org 4. Legal Classics (New York 1894) 223-224; Founders Online, Albert Gallatin, 'To James Madison from Albert Gallatin, 12 April 1803 (Abstract)', <https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0612>. [Geraadpleegd 2 mei 2023].

⁵⁸ Ralph W. Hidy, *The House of Baring in American Trade and Finance: English Merchant Bankers at Work, 1763-1861, The House of Baring in American Trade and Finance* (Cambridge 2013) 28-33.

⁵⁹ Buist, *At Spes Non Fracta*, 188; SAA 735, inv.nr. 131, 1802-1803, Alexander Baring, 'Brief van Alexander Baring aan Labouchère' (14 december 1802). [Geraadpleegd 15 september 2023].

⁶⁰ The Baring Archive Digitised Collections, inv. nr. NP_1_A4_3, Pierre-César Labouchère, 'Probably Paris: letter P C Labouchère to Alexander Baring' (30 januari 1803), https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_b3c49f17-d604-4157-a73e-512b8edf4767/. [Geraadpleegd 2 mei 2023].

⁶¹ SAA 735. inv.nr. 1909, Notities van Al. Baring te Parijs over de onderhandelingen in naam van Baring en Hope met Amerikaanse ministers, 1803, Alexander Baring, 'Brief Alexander Baring aan Francis Baring' (12 april 1803) <https://archief.amsterdam/inventarissen/file/5520fa45-5a9c-46ad-7866-63d1e325d55a>. [Geraadpleegd 8 mei 2023].

brief blijkt dat ook Bingham betrokken was.⁶² Alexander kreeg volmacht om voor beide banken op te treden. Barbé-Marbois gaf in zijn memoires aan dat deze bankiers uit Londen en Amsterdam niet lang op zich lieten wachten en precies op het juiste moment in Parijs waren.⁶³ Monroe schreef in zijn memoires dat Joseph Bonaparte deze banken onder zijn aandacht had gebracht.⁶⁴ Maar Livingston had al eerder contact gehad met Alexander Baring. Het was geen toeval, zoals Barbé-Marbois dacht, dat de banken al klaarstonden en in Parijs aanwezig waren op het moment dat hun diensten gevraagd werden.

Dat roept de vraag op hoe Baring en Hope betrokken zijn geraakt in deze zaak. Zij waren al langere tijd op de hoogte van de afscheiding van Louisiana. Labouchère had hierover gehoord in Parijs en overleg gevoerd met Francis Baring. In een latere brief gaf Baring aan dat hij voor het eerst gehoord had over deze zaak in september 1802 van Daniël Parker, een Amerikaanse handelaar en speculant die in Parijs woonde. Baring en Labouchère concludeerden toen dat de zaak nog niet voldoende uitgekristalliseerd was om actie te ondernemen. Dat veranderde met de genoemde brief van Alexander Baring in januari 1803.⁶⁵ De vraag is dan weer hoe Alexander Baring op deze zaak kwam en contact kreeg met Robert Livingston. Vermoedelijk ook via Parker. Parker en Alexander Baring hadden begin 1803 samen een lening geregeld voor de markies De La Fayette met als onderpand diens grond in Louisiana. La Fayette had contacten met Robert Livingston en schreef over deze zaken aan James Madison in april 1804.⁶⁶ In de eerste berekeningen die Labouchère maakte stond ook een kostenpost van driehonderd francs voor Livingston en Parker genoemd: “...to grease the wheel”.⁶⁷ Een andere mogelijkheid is dat Baring in contact is gekomen met Livingston via zijn schoonvader die Livingston kende uit New York.⁶⁸ Tearle schrijft dat

⁶² The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_A4_7, Francis Baring, ‘Letter Sir Francis Baring to P C Labouchère and Alexander Baring’ (21 april 1803) https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_0573feb6-84b5-4db3-bfe8-32bc7fdbf86a/. [Geraadpleegd 3 mei 2023].

⁶³ Barbé-Marbois, *Histoire de la Louisiane et de la cession*, 331.

⁶⁴ Monroe, *Memoir of James Monroe* 1, 11.

⁶⁵ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_A4_55, scan 0010, Francis Baring, ‘Sir Francis Baring to J W Hope and H Hope’ (21 juli 1804) https://baring.access.preservica.com/uncategorized/IO_a26b9b6c-996e-4d40-a5c9-03dca6fa2516/. [Geraadpleegd 17 mei 2023].

⁶⁶ Founders Online, Gilbert Du Motier marquis de La Fayette, ‘To James Madison from Lafayette, 22 April 1805’, <http://founders.archives.gov/documents/Madison/02-09-02-0301>. [Geraadpleegd 4 mei 2023].

⁶⁷ Labouchère, ‘Probably Paris: letter P C Labouchère to Alexander Baring’, scan 2.

⁶⁸ Dangerfield, *Chancellor Robert R. Livingston*, 239.

Bingham in Parijs op bezoek is geweest zowel bij Livingston als bij Talleyrand en geeft aan dat Bingham degene geweest die de zaak in gang gezet heeft.⁶⁹

Volgens een toelichting in het Baring Archive hebben de bankiers de doorslag gegeven om de Franse regering de vraagprijs te laten zakken van honderd miljoen naar tachtig miljoen Franse francs.⁷⁰ Dit wordt evenwel niet bevestigd in de memoires van Barbé-Marbois die aangaf dat de vraagprijs tachtig miljoen Franse francs was en hier geen discussie over mogelijk was.⁷¹ In de memoires van James Monroe wordt een bedrag van honderdtwintig miljoen genoemd.⁷² Maar verderop in de memoires van Barbé-Marbois staat een brief gepubliceerd van Monroe aan Barbé-Marbois van 4 april 1828 waarin Monroe aangaf, na bestudering van zijn originele papieren, dat de honderdtwintig miljoen niet genoemd was en er altijd sprake was geweest van tachtig miljoen.⁷³ Warren schrijft dat de honderdtwintig miljoen door Barbé-Marbois gevraagd was aan Livingston in hun eerste bijeenkomst waar Monroe nog niet bij aanwezig was. Dat zou de verwarring verklaren.⁷⁴ In een brief aan James Madison die Livingston midden in de nacht na zijn eerste gesprek met Barbé-Marbois op 13 april schreef, noemde hij een bedrag van honderd miljoen Franse francs plus de voorwaarde dat de Verenigde Staten zijn eigen claims zou gaan betalen. Livingston schatte dat dit een bedrag van 125 miljoen betekende. Hiervan had Livingston al direct geantwoord dat hij dit een exorbitant bedrag vond. Barbé-Marbois had dat toegegeven en vertelde dat als de Amerikanen met een bod van zestig miljoen plus twintig miljoen voor de claims kwamen, de Eerste Consul daar mogelijk mee akkoord zou gaan.⁷⁵ In de volgende dagen is hier over onderhandeld. Monroe schreef aan Madison dat bij een diner op 19 april Barbé-Marbois een bedrag van honderd miljoen noemde.⁷⁶ Ook Napoleon schreef in een notitie van 23 april een

⁶⁹ David Tearle, *Merchants of War Barings Bank and William Bingham, Revolutionary Bankers from the War of Independence to the Louisiana Purchase* (Modbury 2017) 173, 176, 182.

⁷⁰ The Baring Archive, The Louisiana Purchase, <https://baringarchive.org.uk/exhibition/the-louisiana-purchase/>. [Geraadpleegd 3 mei 2023].

⁷¹ Barbé-Marbois, *Histoire de la Louisiane et de la cession*, 326-327.

⁷² Monroe, *Memoir of James Monroe* 1, 10.

⁷³ Barbé-Marbois, *Histoire de la Louisiane et de la cession*, 472.

⁷⁴ Rebecca Warren, *The Role of American Diplomacy in the Louisiana Purchase* (MA thesis, Portland State University, Portland 1976) 98. doi:10.15760/etd.2578. [Geraadpleegd 24 april 2023].

⁷⁵ Gallica, Robert R. Livingston, 'Consultation, brief Livingston aan Madison over het voorstel om heel Louisiana te kopen' (13 april 1803) <https://archivesetmanuscrits.bnf.fr/ark:/12148/cc124846g/cb1>. [Geraadpleegd 29 april 2023]; Founders Online, Robert R. Livingston, 'To James Madison from Robert R. Livingston, 13 April 1803', <http://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0615>. [Geraadpleegd 6 september 2023].

⁷⁶ Founders Online, James Monroe, 'To James Madison from James Monroe, 19 April 1803', <http://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0641>. [Geraadpleegd 8 september 2023].

bedrag van honderd miljoen.⁷⁷ Dangerfield beschrijft de onderhandelingen waarbij hij zich baseerde op de *Robert R. Livingston Papers* in de “New York Historical Society”.⁷⁸ En uiteindelijk is de prijs zestig miljoen plus overname van de claims ter waarde van twintig miljoen geworden. Het is heel waarschijnlijk dat in de periode tussen 23 en 30 april Alexander Baring betrokken werd bij de onderhandelingen en dus invloed heeft gehad op het laten zakken van de vraagprijs door de Fransen. Ook voor Baring was een bedrag van tachtig miljoen om te financieren erg hoog. Francis Baring schreef op 12 november 1803 in een brief aan premier Henri Addington dat zijn zoon in de onderhandelingen de vraagprijs van de Fransen van honderd miljoen naar tachtig miljoen had gebracht. Hij beweerde dat de Amerikanen de honderd miljoen ook betaald zouden hebben. Zijn conclusie was dus dat Alexander Baring ervoor had gezorgd dat Frankrijk minder geld kreeg.⁷⁹ Dit was bedoeld om Addington te overtuigen van de goede bedoelingen die de bank voor Engeland had.

Bij de ondertekening van het verdrag tussen de Verenigde Staten en Frankrijk werden twee supplementen toegevoegd. Eén die de overdracht van de Franse schulden aan de Amerikanen ter hoogte van twintig miljoen francs regelde en één, medeondertekend door Alexander Baring, die de financiële kant van de verkoop van Louisiana voor zestig miljoen francs in Amerikaanse obligaties beschreef, waarbij Hope & Co. en Baring deze obligaties weer van de Fransen zouden kopen. Dit toont aan dat Alexander Baring direct bij de onderhandelingen betrokken is geweest. Zonder dit supplement zou de deal voor Frankrijk veel minder interessant zijn geweest.

1.3 De financiële kant van de verkoop

Toen de verkoop rond was, moest gezocht worden naar een manier om de obligaties om te zetten in meer liquide middelen. Als eerste werd de Banque de France benaderd om, eventueel in samenwerking met andere Franse banken, de Amerikaanse obligaties over te nemen van de Franse staat. Voor de Banque de France en de andere Franse huizen was het

⁷⁷ Empereur des Français Napoléon Ier, ‘6706, Projet de convention secrete avec les États-Unis relativement à la cession de la Louisiane, 1803. 23 avril.’ in: *Correspondance de Napoléon Ier. Tome 8 / publiée par ordre de l’Empereur Napoléon III -- 1858-1870* 8 (Parijs 1858) 289-291.

⁷⁸ Dangerfield, *Chancellor Robert R. Livingston*, 366-369.

⁷⁹ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_A4_22, scan 0002, Francis Baring, ‘Brief van Francis Baring aan Henri Addington van 12 november 1803’, https://baring.access.preservica.com/uncategorized/IO_ee4862a4-e337-4725-a39a-7bd9124fdae0/. [Geraadpleegd 12 mei 2023].

bedrag te hoog, de risico's te groot, aangezien een nieuwe oorlog met Groot-Brittannië in de lucht hing, plus dat de afhankelijkheid van de Franse staat te groot zou worden. Een andere overweging was dat dit de eerste actie van de Verenigde Staten op de internationale kapitaalmarkt was en de solvabiliteit van de Verenigde Staten voor de Franse banken mogelijk een risico vormde. Daarom moest een andere oplossing gezocht worden. Op aanraden van de Amerikaanse onderhandelaren werden Baring en Hope & Co vervolgens benaderd.⁸⁰

Het is de vraag waarom Baring en Hope & Co hiervoor in aanmerking kwamen. Daarvoor zijn een aantal verklaringen. Ten eerste hadden de onderhandelaren haast. Er was weliswaar een verkoopovereenkomst maar ze wilden de deal rond hebben voordat de oorlog weer uitbrak en Engeland dat als excuus kon gebruiken om New Orleans te bezetten. In de Engelse kranten was daar al op gespeculeerd. En zoals Barbé-Marbois aangaf, deze banken waren 'toevallig' aanwezig en konden snel handelen. Bovendien waren het kapitaalkrachtige banken met een goede reputatie. Monroe en Livingston hadden een voorkeur voor hen boven de Franse banken volgens Van Winter omdat ze bang waren dat de Fransen de obligaties te snel op de markt zouden brengen waardoor de koers zou dalen wat slecht was voor de reputatie van de Verenigde Staten.⁸¹

Van de tachtig miljoen Franse francs uit de deal was twintig miljoen ofwel \$3,75 miljoen bestemd voor het overnemen van de Franse schulden aan Amerikaanse burgers. Hiervoor was dus geen betaling vereist in cash aan Frankrijk. Betalingen van de claims zouden plaatsvinden vanuit de schatkist van de Verenigde Staten. Het eerste supplement van het verdrag had betrekking op deze betalingen.

Het tweede supplement betrof de resterende zestig miljoen Franse francs ofwel \$11,25 miljoen te betalen in Amerikaanse obligaties. Het rentepercentage van zes procent stond vast evenals de koers tussen de dollar en de franc: 1:5 3333/1000.⁸² Aflossing van de

⁸⁰ Barbé-Marbois, *Histoire de la Louisiane et de la cession*, 331.

⁸¹ P.J. van Winter, 'Louisiana gekocht en betaald' in: *Verkenning en onderzoek* (Groningen 1965) 372-388, aldaar 378; Founders Online, Robert R. Livingston en James Monroe, 'To James Madison from Robert R. Livingston and James Monroe, 13 May 1803', <http://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0711>. [Geraadpleegd 28 april 2023].

⁸² National Archives Washington DC, inv.nr. 306463, François Barbé-Marbois, James Monroe en Robert R. Livingston, 'A convention between the United States of America and the French Republic relative to the payment for Louisiana' (1803) <https://catalog.archives.gov/id/306463>. [Geraadpleegd 9 mei 2023]; National Archives, General Records of the United States Government 1778 – 2006, inv.nr. 299807, François Barbé-Marbois, James Monroe en Robert R. Livingston, 'Agreement to Pay France for the Louisiana Purchase' (1803) <https://catalog.archives.gov/id/299807?objectPage=6>. [Geraadpleegd 27 april 2023]; National Archives

schuld zou pas na vijftien jaar plaatsvinden, daarna een terugbetaling van minstens één derde deel per jaar. Hope en Baring sloten een apart contract met de Franse staat om alle obligaties over te nemen en zij betaalden de Fransen 78,5 procent van de nominale waarde en spreidden de betaling uit over twee jaar.⁸³ Dat ze niet het volle bedrag betaalden is op zich logisch want ze namen een enorm risico op zich. Napoleon ging akkoord want hij wilde het geld snel hebben en ratificeerde het verdrag op 22 mei.⁸⁴ Door een snelle betaling van een eerste deel van tien miljoen francs verkregen Hope en Baring nog een korting van een half procent.⁸⁵

1.4 De uitvoering van het verdrag en de risico's daarbij

Hope en Baring hadden in de hele transactie procedures ingebouwd om de risico's zo veel mogelijk weg te nemen. Een uitgebreide analyse van de financiële risico's is te vinden in een artikel van Mark Hay.⁸⁶ Door hun functie als intermediair, door beide partijen vertrouwd, konden zij een balans vinden tussen de eisen van Napoleon en de wens om de risico's zo klein mogelijk te houden. Zelfs voor Baring en Hope was de Louisiana Purchase een enorm bedrag om te financieren. Op 3 mei 1803 tekenden ze een overeenkomst om de obligaties van de Franse staat over te nemen. Om hun risico te mitigeren stond in het contract dat de obligaties in drie tranches overgedragen zouden worden. Alexander Baring zou naar de Verenigde Staten gaan om de eerste tranche (1/3) van de obligaties op te halen. Francis Baring gaf in een brief aan Labouchère drie extra redenen dat Alexander naar de Verenigde Staten moest gaan: de overeenkomst af te sluiten, eventueel actie te kunnen ondernemen

Washington DC, inv.nr. 7891099, François Barbé-Marbois, James Monroe en Robert Livingstone, 'Traite Entre les Etats-Unis de l'Amérique et de la République Française' (1803) <https://catalog.archives.gov/id/7891099>. [Geraadpleegd 23 april 2023].

⁸³ SAA 735, inv.nr. 1911, Stukken betreffende de Amerikaanse lening door Hope en Baring ten behoeve van de verkoop van Louisiana door het Franse gouvernement, 1803, scan 76, Alexander Baring, François Barbé-Marbois en Robert R. Livingston, 'Procès Verbal de remise de 52.000.000 francs' (1803) <https://archief.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.5/start/70/limit/10/highlight/6>. [Geraadpleegd 14 mei 2023].

⁸⁴ Barbé-Marbois, Monroe en Livingstone, 'Traite Cession Louisiane', scan 11; SAA 735, inv.nr. 1911, scans 66-69, Bonaparte, Marat, Barbé-Marbois, 'Copie traite signé' (22 mei 1803) <https://archief.amsterdam/inventarissen/file/f6da9a28-663b-79fd-685c-4219ba087d5a>. [Geraadpleegd 14 september 2023].

⁸⁵ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_A4_35, Pierre-César Labouchère, 'Propositions made to the Minister of the [French] Public Treasure by P C Labouchère, agent of the house of Hope & Co of Amsterdam' (1803) https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_a9e828c3-cce1-4673-8095-43588862d283/. [Geraadpleegd 13 mei 2023].

⁸⁶ Hay, 'Amsterdam and the Atlantic Revolutions', 21-23.

als er nog iets geregeld moest worden en ter plekke te zijn in geval dat Bingham zijn deel zou willen doorverkopen omdat hij huiverig was voor buitenlandse schulden.⁸⁷

Ten tweede was de houding van de Engelsen een risico. Met hun zeemacht uit het Caribische gebied zou het hen weinig moeite kosten om New Orleans in te nemen. Een hervatting van de oorlog tussen Frankrijk en Groot-Brittannië hing in de lucht en een Engelse macht in Louisiana vormde een directe bedreiging voor de Franse bezittingen in het Caribisch gebied. Francis Baring nam wel een risico met de Engelse regering. Hij vertelde pas in juni over de deal aan premier Henri Addington. Baring vertrouwde mogelijk op de goede contacten die hij met de Britse regering in de loop der jaren had opgebouwd en waar hij als een financieel-economische autoriteit gold. De deal was weliswaar in vredestand afgesloten maar het was toen al duidelijk dat de vrede niet lang zou duren.

Francis Baring hield zich bij uitstek bezig met diplomatieke contacten. Hij was het schoolvoorbeeld van een kapitalist die zich niet afwendde van de regering maar juist zo veel mogelijk samenwerkte. Dat begon al in zijn vroege jaren met de contacten met lord Shelburne als minister van Buitenlandse Zaken (1782) en premier (1782-1783). Tevens was hij lang financieel-economisch adviseur van William Pitt in diens periode als premier. Francis Baring was tevens directeur van de East India Company en politiek en zaken liepen bij hem door elkaar, hij had vele petten op.⁸⁸ In deze case had hij ook heel korte lijnen naar de Britse regering. Hij maakte premier Henri Addington duidelijk dat de Amerikanen liever de obligaties bij Baring dan bij de Fransen hadden.⁸⁹ Verder door de obligaties van de Fransen over te nemen voor een percentage van de nominale waarde en daarmee dus ook de rente te ontvangen, ontnam hij Frankrijk ook weer inkomsten.⁹⁰ Zo probeerde hij om de Britse regering te overtuigen hun medewerking te geven en vooral het proces niet te verstoren. Op dat moment stond Engeland echter positief tegenover de deal. Zij hadden in Noord-Amerika liever de Amerikanen dan de Fransen als burens. Volgens de notitie die Francis Baring had gemaakt over zijn gesprek met Addington op 19 juni was Addington van mening dat:

⁸⁷ Baring, 'NP_1_A4_7', scan 2.

⁸⁸ Orbell, 'Lord Shelburne', 102.

⁸⁹ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_A4_13_0002, Francis Baring, 'Account of week's events by Sir Francis Baring [19-30 June 1803]', https://baring.access.preservica.com/uncategorized/IO_b44b19db-1696-4f5c-9bf3-d392cf815101/. [Geraadpleegd 3 mei 2023].

⁹⁰ Bradford Perkins, 'England and the Louisiana Question', *Huntington Library Quarterly* 18 (1955) 279-295, aldaar 294.

'It would be wise for this country to pay a million sterling for the transfer of Louisiana from France to America, that he saw nothing in our conduct but to approve'⁹¹

Na enkele maanden veranderde de Britse regering echter haar standpunt. Addington vertelde Baring in november dat hij niet langer de Fransen aan geld mocht helpen gezien hun geplande invasie van Engeland.⁹² Francis Baring probeerde Addington van gedachten te laten veranderen.⁹³ In eerste instantie schoven Hope en Baring met geldstromen door met creatief boekhouden Baring buiten de Franse betalingen te houden. Maar Addington hield voet bij stuk en herhaalde 16 december in een officiële brief zijn eis plus dat hij wilde dat Baring al zijn kapitaal van het continent zou terughalen.⁹⁴ Het gevolg hiervan was dat Baring Brothers & Co zich formeel moest terugtrekken en Hope & Co de zaak verder alleen moest afhandelen. De vestiging in Amsterdam van Hope & Co was na de verhuizing naar Londen niet meer dan een kantoor. Labouchère had het initiatief genomen om Hope & Co in Amsterdam in 1802 nieuw leven in te blazen. Dat betaalde zich uit op het moment dat Addington aan Baring verdere medewerking aan de betalingen van Frankrijk verbood. Voor Hope & Co gold dit verbod niet en zij konden ongestoord de betalingen aan de Fransen voortzetten. Het gebruik van vestigingen in Londen én Amsterdam voor Hope en Baring gaf hun betere mogelijkheden op de financiële markt en spreidde het risico op inmenging van overheden op hun zaken. Hope & Co was nu volkomen leidend in deze zaak.

Een van de grootste risico's was de houding van de Spaanse regering. Zij had bezwaar tegen de deal en probeerde die tegen te houden. In een brief sprak de Spaanse ambassadeur in de Verenigde Staten namens zijn koning zijn ongenoegen uit aan de Amerikaanse president.⁹⁵ Naar zijn mening was tijdens de onderhandelingen in San Ildefonso afgesproken dat Frankrijk het Louisiana gebied niet zou afstaan. Ten tweede probeerde Spanje de Louisiana deal ongedaan te maken door aan te geven dat nog niet aan alle voorwaarden van het verdrag van San Ildefonso was voldaan door Frankrijk, maar beide

⁹¹ Baring, 'NP_1_A4_13_0002'.

⁹² The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_A4_25, Francis Baring, 'Sir Francis Baring aan Hope & Co' (22 november 1803) https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_a7dbf42a-48d2-480e-a582-55c6cd107f86/. [Geraadpleegd 12 september 2023].

⁹³ Baring, 'Brief Francis Baring aan Addington', scan 0002.

⁹⁴ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_A4_28, Henri Addington, 'Henry Addington to Sir Francis Baring' (16 december 1803) https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_e02e1fb3-caf0-4f61-975f-9c99e74fd36b/. [Geraadpleegd 9 mei 2023].

⁹⁵ Founders Online, Carlos Martínez de Yrujo, 'To James Madison from Carlos Martínez de Yrujo, 27 September 1803', <https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-05-02-0470>. [Geraadpleegd 6 september 2023].

bezwaren legde Napoleon naast zich neer wat naar de Amerikanen werd verwoord in een brief van de Franse ambassadeur Pichon aan Madison.⁹⁶ Evenwel formeel was het gebied nooit overgedragen aan Frankrijk en de Spanjaarden controleerde het gebied nog. Jefferson was vastbesloten New Orleans in handen te krijgen en nam zelfs militaire maatregelen om de stad desnoods met geweld in te nemen als de Spanjaarden zouden weigeren te vertrekken.⁹⁷ Onder druk van de Amerikaanse en de Franse regering moest Spanje dus meewerken en deed dat uiteindelijk ook, op 30 november 1803 werd Louisiana overgedragen aan Frankrijk.⁹⁸

Een volgend risico was dat het Amerikaanse Congres niet akkoord zou gaan. De onderhandelaren waren hun boekje ver te buiten gegaan. Daarbij twijfelde Jefferson of de aankoop grondrechtelijk wel juist was. Deutch geeft een uitgebreide toelichting op deze discussie. De conclusie was uiteindelijk de redenering van John Randolph van het Huis van Afgevaardigden dat wanneer het geoorloofd was een gebied te veroveren met militaire middelen dat ook geoorloofd was met financiële middelen.⁹⁹ Ook voor de financiering, de uitgifte van de obligaties, moest het Congres toestemming geven. Jefferson heeft de aankoop voorgelegd aan het Congres op 17 oktober 1803. Belangrijk was de berekening die Gallatin had opgesteld waarin hij aangaf dat een belastingverhoging niet nodig was. De handel in New Orleans en de verkoop van grond zouden voldoende opbrengen.¹⁰⁰ Er waren bezwaren maar de aankoop werd goedgekeurd met 24 voor- en 7 tegenstemmers.¹⁰¹ Het Huis van Afgevaardigden stelde evenwel de restrictie dat de obligaties pas vrijgegeven mochten worden nadat bericht ontvangen was dat de overdracht had plaatsgevonden.

⁹⁶ Founders Online, Louis-André Pichon, 'To James Madison from Louis-André Pichon, 14 October 1803', <https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-05-02-0536>. [Geraadpleegd 11 september 2023].

⁹⁷ Jacob F. Lee, "'Do You Go to New Orleans?': The Louisiana Purchase, Federalism, and the Contingencies of Empire in the Early U.S. Republic", *Early American Studies: An Interdisciplinary Journal* 21 (2023) 460-490.

⁹⁸ National Archives Washington DC, inv.nr. 10640083, 'Original Protocol of the Delivery of Louisiana by Spain to France, at New Orleans on November 30, 1803', <https://catalog.archives.gov/id/10640083>. [Geraadpleegd 23 april 2023].

⁹⁹ Eberhard P. Deutsch, 'The Constitutional Controversy Over the Louisiana Purchase', *American Bar Association Journal* 53 (1967) 50-57, aldaar 53-56.

¹⁰⁰ Founders Online, Albert Gallatin, 'Gallatin's Remarks on the Draft, 4 October 1803', <http://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-41-02-0334-0006>. [Geraadpleegd 5 september 2023].

¹⁰¹ SAA 735, inv.nr. 1912, Authentiek uittreksel van een wet betreffende de goedkeuring door het Amerikaanse Congres van de Louisiana-lening van 1803, 1804, scans 3-5, 'An Act authoring the creation of a stock' (1803) <https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.6/start/0/limit/10/highlight/1>. [Geraadpleegd 16 september 2023].

Nadat eerst Spanje aan Frankrijk had overgedragen, kon vervolgens de Franse gouverneur Louzat het gebied overdragen in New Orleans aan de Amerikaanse gouverneur Claiborne en generaal Wilkinson. Dat gebeurde op 20 december 1803.¹⁰² Dat werd nog spannend want in het verdrag stond dat de Verenigde Staten aan Frankrijk moesten betalen binnen drie maanden na de ratificatie door beide partijen. Er was gegronde reden om te veronderstellen dat de Fransen van de deal af wilden. Barbé-Marbois had al vrij snel na de ratificatie door Napoleon aangegeven aan Livingston dat, indien niet aan de voorwaarden voldaan werd, de gehele deal zou vervallen.¹⁰³ Zo ver kwam het niet. Jefferson gaf op 16 januari 1804 de obligaties vrij en Alexander Baring kreeg de eerste tranche van de obligaties op dezelfde dag, één dag binnen de gestelde termijn.¹⁰⁴ Het andere deel werd door een Amerikaanse marineofficier naar Frankrijk gebracht en aan ambassadeur Livingston overhandigd.

Hope en Baring hadden niet voldoende financiële middelen om de koop te financieren en moesten de obligaties uitzetten op de kapitaalmarkten van Londen en Amsterdam. In Amsterdam werd Hope & Co gezien als een Orangistische partij en erg Brits gezind, iets wat in die tijd bij de Bataafse regering minder goed viel. Daarnaast werden Amerikaanse zaken in Amsterdam tot dan toe afgehandeld door de huizen Willink en Van Staphorst. Op initiatief van Labouchère werden Willink en het huis van De Smeth uitgenodigd mee te doen en een gezamenlijke onderneming op te zetten voor het beheer en uitbetaling van de Amerikaanse obligaties van de Louisiana Purchase. Hiermee werden eventuele moeilijkheden met Amsterdam of Den Haag voorkomen en werd het risico gespreid.¹⁰⁵ Het consortium van deze drie banken gebruikten de Amerikaanse obligaties om een fonds te creëren van vijf miljoen dollar ofwel 12,5 miljoen gulden waaruit 'akten van aandeelen' van 1.000,- hcf op de markt werden gebracht tegen 5,5 procent rente.¹⁰⁶ Het renteverschil van een half procent werd in

¹⁰² BnF, Archives et manuscrits, The Historic New Orleans Collection, 1761 - Collection de documents illustrant les relations, inv. nr. MSS 125.384, Claiborne e.a., 'Procès-verbal of the cession of Louisiana by France to the United States of America' (20 december 1803) <http://archivesetmanuscrits.bnf.fr/ark:/12148/cc124846g/cb4>. [Geraadpleegd 14 mei 2023].

¹⁰³ Founders Online, Robert R. Livingston, 'To Thomas Jefferson from Robert R. Livingston, 2 June 1803', <http://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-40-02-0352>. [Geraadpleegd 11 september 2023].

¹⁰⁴ Founders Online, Thomas Jefferson, 'Warrant for Delivery of Louisiana Stock , 16 January 1804', <http://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-42-02-0263>. [Geraadpleegd 12 september 2023].

¹⁰⁵ Winter, 'Louisiana gekocht en betaald', 386-387; Buist, *At Spes Non Fracta*, 58.

¹⁰⁶ SAA 735, inv.nr. 1913, Aandelen van een kapitaal van \$ 5.000.000,- Amerikaanse fondsen, onder bewaring van de heren Hope, Smeth en Willink, afgelost in 1920. Drukwerk, 1804 (1804) <https://archief.amsterdam/inventarissen/file/b4dc8c25-a6e2-a589-eafa-bf2877515e25>. [Geraadpleegd 16 september 2023].

een reservefonds gestort om de koers zo nodig te kunnen ondersteunen. De uitgifte van de obligaties was een succes. In Londen werd het andere deel van 6,25 miljoen dollar op de markt gebracht maar hier werden de obligaties één op één doorverkocht. Vijf miljoen door het Londense huis van Hope en 1,25 miljoen door Baring Brothers & Co. Ook deze uitgifte werd een succes.

Volgens het verdrag zouden de eerste betalingen van zes miljoen francs plaats vinden dertig dagen na ontvangst van officieel bericht dat de eerste tranche van de obligaties was overgedragen. Daarna zou er elke maand twee miljoen francs betaald worden en dat betekent dat het gehele bedrag na twee jaar betaald zou zijn.¹⁰⁷ Maar Napoleon wilde snel geld. Daarom werd op 30 juli 1803 een voorschot betaling afgesproken van tien miljoen francs. Een eerste bedrag van twee miljoen francs werd in Philadelphia uitbetaald via Willing & Francis.¹⁰⁸ De overige acht miljoen werden betaald in Parijs via Baguenault 2,514 miljoen francs, via Perregaux 1 miljoen, 0,2 miljoen via een wissel op de Trésor, 0,3528 miljoen (70.000 piasters tegen een koers van 5,04) in Livorno en in Amsterdam 3,333 miljoen via Hope & Co. Dan nog 0,4 miljoen contant en 0,2 miljoen korting. Daartegenover stond dat Hope een vergoeding kreeg voor de gedeelde rente-inkomsten van de acht miljoen. Gemiddeld werd dat bepaald op 7,7854 maanden tegen een half procent wat betekent een bedrag van 311.416 francs met daarbij nog 1.714 francs commissie van een half procent voor het bedrag uit Livorno en nog wat kleine posten.¹⁰⁹ Op 20 april 1804 sloot Labouchère een nieuwe overeenkomst met Barbé-Marbois over een betaling van de resterende 34,5 miljoen francs bestaande uit acht maandelijks betalingen van 1,5 miljoen in wisselbrieven op Hamburg, Riga, St.Petersburg en Emden, 15 miljoen in twee betalingen bestaande uit 5 miljoen op 17 september 1804 en 10 miljoen op 22 oktober 1804 en voor deze versnelde betaling werd dan een korting van 1,675 miljoen gegeven.¹¹⁰ Daarmee waren in december 1804 de betalingsverplichtingen afgerond. De nauwgezetheid en flexibiliteit naar hun klant

¹⁰⁷ SAA 735, inv.nr. 1911, scans 60-61, Alexander Baring, 'Engagement Alexander Baring' (1803) <https://archief.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.5/start/50/limit/10/highlight/10>. [Geraadpleegd 14 mei 2023].

¹⁰⁸ SAA 735, inv.nr. 1911, scans 73-74, Labouchère.

¹⁰⁹ SAA 735, inv.nr. 1911, scans 95-97, Pierre-César Labouchère, 'Voorstel aan Ministre de Trésor door Labouchère' (1804)

<https://archief.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.5/start/90/limit/10/highlight/6>. [Geraadpleegd 14 september 2023].

¹¹⁰ The Baring Digitized Archive, inv.nr. NP_1_A4_35, Labouchère; SAA 735, inv.nr. 1911, scans 96-97, Labouchère.

die Hope liet zien, zal in de volgende case, waar de Franse regering ook bij betrokken was, zeker een rol gespeeld hebben. Hope wist het vertrouwen van de Franse regering te winnen wat ertoe leidde dat de Fransen meer en meer gebruik gingen maken van het Amsterdamse financiële netwerk.¹¹¹ De stroom van betalingen gaf de Fransen ruimte om scheepsbenodigdheden voor de marine te bestellen in Rusland, wat deels ook weer via Hope liep. Dit bracht Hope in contact met de Franse marine contractant Julien Gabriel Ouvrard, waarover in het volgende hoofdstuk meer.¹¹²

1.5 Conclusie

De vraag in deze scriptie is of op grond van deze case de bankiers van Baring en Hope nu ook als diplomatieke agenten kunnen worden gezien in het kader van de nieuwe diplomatieke geschiedenis. Wat naar voren komt is een overeenstemming met de wijze waarop Small tegen business diplomatie aankijkt. Er is een probleem, namelijk de betaling van Louisiana, en de bankiers weten de belangen van de betrokken landen Frankrijk en de Verenigde Staten, maar ook van Engeland, op één lijn te krijgen zonder daarbij hun eigen belangen uit het oog te verliezen. Het doel wordt bereikt hoewel Engeland in tweede instantie afhaakte. In de inleiding zijn ook een aantal criteria benoemd om business diplomatie te onderscheiden. Het eerste criterium betreft de vraag of er voldoende kennis en flexibiliteit bij de actors is. In dit geval zien we dat Alexander Baring goed geïnformeerd was over de financiële markt, de markt voor landaankopen in de Verenigde Staten en de financiële positie van de Amerikaanse regering. En hij is vergezeld in Parijs van Bingham die zeker goed op de hoogte was. Alexander was al sinds zijn terugkeer uit de Verenigde Staten samen met Labouchère aan het uitzoeken hoe ze 'Liefhebbers'¹¹³ uit Nederland konden interesseren voor investeringen in de Verenigde Staten wat blijkt uit de brieven die ze elkaar hierover schreven in het najaar van 1803.¹¹⁴ De Louisiana Purchase waar hij in Parijs tegenaan liep, bood een uitstekende kans. De kennis wat betreft Engeland bij Francis Baring en wat betreft Nederland en Frankrijk bij Hope & Co was zeer goed ontwikkeld. Zij tonen ook flexibiliteit bij

¹¹¹ Hay, 'Amsterdam and the Atlantic Revolutions', 29.

¹¹² Buist, *At Spes Non Fracta*, 60-61.

¹¹³ Alexander Baring gebruikte dit Nederlandse woord in zijn Engelstalige brief van 14 december 1802 aan Labouchère.

¹¹⁴ SAA 735, inv.nr. 131, 1802-1810, 'Diverse brieven tussen Alexander Baring en Pierre César Labouchère: 14-12-1802, 9-12-1802, 15-11-1802' (1802).

het aanpassen aan de nieuwe politieke situatie in de Bataafse Republiek en Frankrijk. Bijvoorbeeld door het verplaatsen van het kapitaal van Hope naar Londen en in 1802 het weer nieuw leven inblazen van de vestiging in Amsterdam. Ze reageerden snel op de gewijzigde situatie toen bleek dat Napoleon het gehele gebied wilde verkopen. Ook wisten ze zich snel aan te passen toen Baring zich op last van de Engelse regering terug moest trekken. Een derde uiting van hun flexibiliteit was de aanpassing op het betalingsschema omdat Napoleon haast had om zijn geld binnen te krijgen.

Een volgend punt betreft de informatievoorziening en de uitvoering van de operaties. Baring en Hope hielden nauwgezet de voortgang van het hele proces bij. Francis Baring en Pierre César Labouchère werden voortdurend op de hoogte gehouden wat er in Parijs gebeurde door Daniel Parker en Hope had ook zijn contacten met de Parijse bankier Baguenault. Zij hadden een uitgebreid netwerk van agenten door heel Europa en ook in de Verenigde Staten hadden ze hun contacten zoals Gilmor in Baltimore en Willing in Philadelphia, bovendien stond het gehele netwerk van Bingham tot hun beschikking.

Het derde punt, toegang in de betreffende landen op voldoende hoog niveau, blijkt al uit het verhaal. Baring en Hope hadden toegang tot de hoogste niveaus: in Frankrijk met de ministers Barbé-Marbois en Talleyrand. Toen Francis Baring in 1802 Parijs bezocht ging hij bij Talleyrand thuis dineren.¹¹⁵ Francis Baring had direct toegang tot het hoogste niveau in Engeland en in de Verenigde Staten had Alexander Baring direct contact met Gallatin. In de Bataafse Republiek waren er tussen Hope & Co en het Staatsbewind wat aanvaringen geweest in verband met een lening aan Portugal. Maar via Robert Voûte, een goede handelspartner van Hope & Co., was dit gladgestreken.¹¹⁶ Uit de ruzie bleek dat Hope & Co internationaal zeker zoveel invloed had als het Staatsbewind en tevens de steun van Frankrijk genoot.¹¹⁷

Maar deze punten betroffen vooral de uitvoering van de operatie. Indien we meer naar de grote lijn kijken dan komt de business diplomatie nog veel duidelijker naar voren. Wanneer Francis Baring vernam over de Louisiana Purchase schreef hij aan Labouchère en

¹¹⁵ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_A9_8, Francis Baring, 'Paris: Account by Sir Francis Baring of his visit to Paris during the peace following the Treaty of Amiens, during which he met leading French statesmen' (1802) https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_db18025d-776a-4eeb-ac81-532b51b764cf/. [Geraadpleegd 18 september 2023].

¹¹⁶ Buist, *At Spes Non Fracta*, 395-397.

¹¹⁷ Ibidem, 64.

Alexander Baring: “[we keep] the ball at our foot for many years to come”.¹¹⁸ Dit slaat niet op de komende rente-inkomsten van de obligaties. Wat de bankiers geleerd hadden vanuit het financieren van een overheid is dat er een soort multipliereffect in zit. Dit type financiering genereerde zelf ook weer andere business. We zien dat ook direct gebeuren. De versnelde betalingen die Labouchère deed aan Barbé-Marbois bestonden voor een belangrijk deel uit wissels op Riga, St-Petersburg en andere Baltische steden. Buist laat zien dat deze wissels direct gebruikt zijn om hennep, koper, hout en andere benodigdheden voor de Franse marine te kopen. Wat Labouchère aan de Franse minister van Financiën aan middelen verstrekke, kwam weer terug via de minister van Marine, Decrès. Decrès maakte gebruik van de kennis van Hope & Co in deze handel. Hope selecteerde de (neutrale) Zweedse en Pruisische schepen, regelde prijsafspraken, financierde vele schepen en regelde zaken als verzekering, alles uiteraard tegen commissie.¹¹⁹ Min of meer hetzelfde gebeurde aan de Engelse kant waar Baring een belangrijke financier van de Engelse overheid was. Op deze manier hielden ze de oorlogsmachine draaiend en dat leverde veel geld op. Door hun uitgebreide handelscontacten, toegang tot regeringen, kennis van zaken en hun flexibiliteit, wisten ze hun business te creëren in een risicovolle tijd waar vele andere handelshuizen in Nederland moeite hadden het hoofd boven water te houden. Zowel Gallatin als Napoleon reageerden later met uitspraken dat zij vonden dat Baring en Hope & Co wel erg veel verdiend hadden aan deze case. Ziegler meldt dat Gallatin berekend had dat Hope en Barings drie miljoen dollar aan deze zaak verdiend hadden.¹²⁰

Een andere lange termijn ontwikkeling die in de cases van deze scriptie naar voren komt is de verhouding tussen de financiële markten van Amsterdam en Londen. In deze case is Hope & Co nog duidelijk de leidende partij. Ten eerste omdat Alexander Baring toch in eerste instantie voor Hope & Co werkte. Ten tweede door het terugtrekken van Baring Brothers & Co op last van de Engelse overheid. Zoals Hay in zijn werk aantoont is rond deze periode de Amsterdamse financiële markt nog veerkrachtig en sterk. Londen was weliswaar

¹¹⁸ Baring, inv.nr. NP_1_A4_7, scan 0001.

¹¹⁹ Buist, *At Spes Non Fracta*, 190-198; SAA 735, inv.nr. 1468, scans 2-4, 28-32, Stukken betreffende de bevrachting van schepen door Hope & Co in opdracht van het Franse Ministerie van Marine, 1804 (1804) <https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.3.3.3.3.2/start/0/limit/10/highlight/2>. [Geraadpleegd 19 september 2023]; SAA 735, inv.nr.1469, Register van afgeschreven rekeningen en memories voor handelshuizen in Riga en Petersburg ten behoeve van de Franse Marine. Met inhoudsopgave en bijlagen, 1804-1811, <https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.3.3.3.3.3/start/0/limit/10/highlight/10>. [Geraadpleegd 19 september 2023].

¹²⁰ Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronden*, 99-100; Ziegler, *The Sixth Great Power*, 72.

in kwantiteit Amsterdam voorbij maar Amsterdam bezat nog de kwaliteit, kennis en contacten waar het de internationale overheidsfinanciering betreft. Baring zou echter een goede leerling blijken.

De banken waren zeker geen passieve deelnemers bij de Louisiana Purchase en ze waren al bezig met de financieringsmogelijkheden voordat ze als partij gevraagd werden hoewel ook zij in eerste instantie uitgingen van een verkoop van Florida en New Orleans. De switch die Napoleon maakte, zal hen ook verrast hebben. Napoleon maakte zijn beslissing pas op 11 april bekend. De datum waarop Francis Baring in Londen hierop reageerde, was al op 21 april wat aangeeft hoe nauw de banken al betrokken waren in de onderhandelingen.¹²¹ Uitgaande van de datum waarop de financiële supplementen getekend zijn, namelijk 3 mei, lijkt het me waarschijnlijk dat Alexander Baring aanwezig was bij deze onderhandelingen. Van 18 tot 27 april was Monroe ziek en nam niet deel aan de besprekingen.¹²² Monroe schreef in zijn memoires dat de financiële services van de bankiers, het vertrouwen in de Amerikaanse obligaties dat zij overbrachten op de Franse regering en de verlaging van het bedrag van de koop, essentieel was om dit verdrag te kunnen sluiten.¹²³

¹²¹ Baring, inv.nr. NP_1_A4_7.

¹²² Dangerfield, *Chancellor Robert R. Livingston*, 366-367.

¹²³ Monroe, *Memoir of James Monroe* 1, 11.

2. Mexicaans zilver

The silver of the new continent seems in this manner to be one of the principal commodities by which the commerce between the two extremities of the old one is carried on, and by means of it, in great measure that those distant parts of the world are connected with one another. – Adam Smith¹²⁴

De hernieuwde oorlog tussen Engeland en Frankrijk bood nieuwe kansen voor Hope & Co. Ondanks de inkomsten uit de Louisiana Purchase had Napoleon geld nodig om zijn oorlog te kunnen voeren. De Engelse regering verkreeg zijn geld uit leningen op de kapitaalmarkt en verhoging van de belastingen. Napoleon had een andere filosofie namelijk dat zijn legers zichzelf moesten kunnen terugverdienen. Dat gebeurde door de veroverde gebieden schattingen op te leggen. Zo moest de Bataafse Republiek honderd miljoen gulden betalen voor hun 'bevrijding' plus de kosten van het Franse bezettingsleger. Hay gebruikt deze gebeurtenis en de Louisiana Purchase om aan te tonen dat rond 1800 de Nederlandse financiële markt nog voldoende veerkracht en vermogen had.¹²⁵ Ook de case in dit hoofdstuk had hiervoor als voorbeeld kunnen dienen. Spanje had die veerkracht niet meer en de Spaanse koning deed een beroep op Hope & Co voor een lening en tevens om zilver uit Mexico te halen om daarmee de betalingen aan Napoleon te kunnen voldoen. De aanleiding hiertoe wordt besproken in de paragrafen één tot en met drie. In paragrafen vier, vijf en zeven komen dan de acties van Hope en Baring aan de orde. In paragrafen vijf en zes staat enige uitweiding over de betrokken schepen gezien nieuw materiaal, gevonden in de *Prize Papers*.¹²⁶ Tenslotte in paragraaf acht de afsluiting van de case en in paragraaf negen de conclusie.

2.1 Voorspel, het subsidieverdrag tussen Frankrijk en Spanje

In de 'First Naval War' tussen Frankrijk en Engeland (1796-1802) was Spanje de bondgenoot van Frankrijk. Op 25 maart 1802 werd deze oorlog beëindigd bij de Vrede van Amiens maar die was van korte duur want in mei 1803 werden de vijandigheden tussen Frankrijk en

¹²⁴ Adam Smith, *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations* (2002) 225.

¹²⁵ Hay, 'Amsterdam and the Atlantic Revolutions'.

¹²⁶ Niedersächsische Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, *Prize Papers*.

Engeland hervat. Op 19 oktober 1803 sloten Frankrijk en Spanje in Parijs een geheim verdrag ('Tratado de Subsidios') waarbij Spanje maritieme steun aan Frankrijk zou geven maar vrijgesteld werd voor het leveren van grondtroepen aan het Franse leger. In plaats daarvan zou de koning van Spanje een financiële bijdrage van vier miljoen Franse francs per maand uitbetalen aan de Franse schatkist en maandelijks twee miljoen Franse francs reserveren voor het bekostigen van het onderhoud en de bevoorrading van Franse schepen in Spaanse havens.¹²⁷ Spanje probeerde met dit verdrag zijn neutraliteit te bewaren. De Engelsen zagen dit anders en op 5 oktober 1804 veroverde de Engelse marine bij kaap Sainte-Marie drie Spaanse schepen met bijna vijf miljoen piasters (zie appendix V) uit Montevideo, terwijl één Spaans schip tot zinken werd gebracht.¹²⁸ Dit incident gebruikte Napoleon om verder druk uit te oefenen op Spanje om aan de Engelsen de oorlog te verklaren, wat begin december 1804 ook gebeurde en een einde maakte aan de Spaanse neutraliteit. De oorlogsverklaring aan Engeland betekende dat de zilveeraanvoer uit Amerika bijna niet meer mogelijk was aangezien de Engelse marine de zee beheerste.¹²⁹

Napoleon was intussen begonnen met voorbereidingen op een invasie in Engeland. Een van zijn prioriteiten was om de Franse en Spaanse marine op volle sterkte te krijgen. Deze voorbereidingen brachten hoge kosten met zich mee. Er was weinig zilver beschikbaar in Spanje zelf, de aanvoer uit Amerika was gestopt en de Spaanse autoriteiten maakten daardoor geen haast met het betalen van hun afdrachten aan Frankrijk. Zowel de Spaanse als de Franse overheid kwamen steeds krapper in hun middelen te zitten. Napoleon had moeite om aan geld te komen. Verhogen of uitbreiden van de belastingen lag gevoelig in Frankrijk na de revolutie, het vertrouwen in de Franse staat van investeerders was gering na 1797, toen de staat in gebreke was gebleven bij het betalen van de staatsschulden. Pogingen om in het buitenland geld te lenen waren mislukt. Bonaparte dwong daarom kortetermijnleningen af bij financierders die voor deze leningen echter hoge rentes van gemiddeld vijftien procent vroegen.¹³⁰

¹²⁷ PARES, Maurice de Talleyrand, Nicolas de Azara en Napoleon Bonaparte, 'Convenio celebrado en París con la República Francesa para reducir a dinero y subsidio anual las obligaciones contraídas por el Rey de España; ratificación de dicho convenio y otros documentos referentes al mismo.' (Secretaría de Estado y del Despacho de Estado (España) 1803), <http://pares.mcu.es:80/ParesBusquedas20/catalogo/description/3444712>. [Geraadpleegd 4 juni 2023].

¹²⁸ Andrée Fugier, *Napoléon et l'Espagne, 1799-1808 Tome I*. Bibliothèque d'histoire contemporaine 05700241X (Parijs 1930) 317; Buist, *At Spes Non Fracta*, 287-288.

¹²⁹ Branda, *Le Prix de la Gloire*, 256.

¹³⁰ Carlos Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 159.

Op 7 maart 1804 waarschuwde minister van Financiën Barbé-Marbois dat hij een tekort van 116 miljoen francs in de laatste maanden van dat jaar verwachtte. Om dit probleem op te lossen sloot Barbé-Marbois op 4 april 1804 een overeenkomst met de Compagnie des Négociants Réunis, een syndicaat waarin de leveranciers Séguin, Vanlerberghe en de gebroeders Michel zich verenigd hadden. Deze overeenkomst hield in dat de Négociants Réunis de achterstallige Spaanse schuld van 32 miljoen francs, zijnde de subsidie betalingen van acht maanden, overnamen van Barbé-Marbois. De Négociants Réunis betaalden vervolgens vijftig miljoen aan de staatskas en daarvoor in de plaats ontvingen ze voor 32 miljoen Spaanse schuldpapieren en voor achttien miljoen Franse obligaties op de Receveurs Généraux, de instantie die de directe belastingen inde.¹³¹

In juni sloot Barbé-Marbois een nieuwe overeenkomst waarbij de Négociants Réunis 150 miljoen Franse francs beschikbaar stelden waarin een aflossing van 48 miljoen voor uitstaande rekeningen op eerdere leveringen aan de Franse staat en 102 miljoen aan obligaties.¹³² Op 14 juli sloot Julien Gabriel Ouvrard zich officieel aan bij de Négociants Réunis waar hij tot dan toe alleen op de achtergrond gebleven was.¹³³ Ook de bankier Médard Deprez, een van de regenten van de Banque de France, werd aan de Compagnie toegevoegd op voorspraak van Napoleon. Zijn taak zou het worden om de obligaties uit te zetten. Hij kreeg ook het management van de inning van de belastingen en de Receveurs Généraux werden op 12 augustus 1804 opgeheven. Deprez was hierdoor in feite beheerder van de Franse schatkist geworden.¹³⁴ Met deze deal verworven de Négociants Réunis het monopolie als leverancier van leger en marine.

Niet alleen de Franse staat verwachtte geld van de Spanjaarden, dat gold ook voor de marine leverancier Ouvrard. Hij had grote voorschotten gedaan aan de Spaanse marine voor de bevoorrading en het onderhoud van Spaanse schepen in de havens van Brest en El Ferrol. Alle reden nu voor Barbé-Marbois om Ouvrard naar Madrid te sturen als vertegenwoordiger

¹³¹ Andrée Fugier, *Napoléon et l'Espagne, 1799-1808 Tome II*. Bibliothèque d'histoire contemporaine (Parijs 1930) 8-9; Branda, *Le Prix de la Gloire*, 260-261.

¹³² Buist, *At Spes Non Fracta*, 284-285.

¹³³ Branda, *Le Prix de la Gloire*, 261-262.

¹³⁴ Buist, *At Spes Non Fracta*, 285; Otto Wolff, *Ouvrard, speculator of genius 1770-1846 Translated by Stewart Thomson* (New York 1962) 90-91; Branda, *Le Prix de la Gloire*, 262.

van zowel de Franse staat als van de *Négociants Réunis* om de solvabiliteitsproblemen van Spanje aan te pakken.¹³⁵

2.2 De plannen van Ouvrard

Ouvrard kwam met een plan om deze problemen op te lossen. Ouvrard had eerder wisselbrieven van de Spanjaarden gekregen die in Vera Cruz in Mexico ingewisseld konden worden voor zilver. Zijn broer François was in 1802 naar Mexico City geweest en had geconstateerd dat daar zeker 71 miljoen aan zilveren piasters onder de hoede van de onderkoning lag opgeslagen waaronder vier miljoen bestemd voor Ouvrard voor leveranties aan de Spaanse vloot in Brest.¹³⁶ De sleutel tot de oplossing van de financiële problemen was het zilver uit Zuid-Amerika.

Ouvrard was in september 1804 naar Madrid vertrokken om de financiële situatie in Spanje te regelen en ervoor te gaan zorgen dat de Spanjaarden hun contractuele betalingen zouden nakomen. Uiteraard werd Ouvrard met het nodige wantrouwen ontvangen en om de medewerking te krijgen van het Spaanse hof moest hij eerst hun vertrouwen zien te winnen. Hij ging regelmatig op bezoek bij de Spaanse eerste minister Godoy die hij in de toekomst een mogelijk koningschap voorhield in het noorden van Portugal. Hij wist het vertrouwen te winnen door de hongersnood die er in Spanje heerste op te heffen door graanleveranties uit Frankrijk te regelen ter waarde van 14,5 miljoen francs.¹³⁷

Op 26 november 1804 tekende Ouvrard een overeenkomst met Manuel Espinoza, de directeur van de Caja de Consolidación, betreffende een monopolie op de handel met de Spaanse koloniën in Zuid-Amerika. Naast de minister van Financiën, Soler, was Espinoza de belangrijkste machthebber op het gebied van financiën zowel in Spanje als in Zuid-Amerika. De Caja de Consolidación was een soort tweede kapitaalbeheerder voor de Spaanse kroon en één van haar taken was het beheer van de binnen- en buitenlandse overheidsschuld. Een tweede taak was om verschillende militaire kosten te dekken waaronder de bevoorrading van de marine. Zij haalde haar inkomsten uit het afstoten van religieuze en koninklijke

¹³⁵ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 161; Buist, *At Spes Non Fracta*, 284-285; Valmori, Private interest and the public sphere, 176; Louis Bergeron, *Banquiers, négociants et manufacturiers parisiens du Directoire à l'Empire*, *Banquiers, négociants et manufacturiers parisiens du Directoire à l'Empire*. Les ré-impressions (Parijs 2013) 42; Ouvrard, *Mémoires de G.-J. Ouvrard I*, 80.

¹³⁶ Ouvrard, *Mémoires de G.-J. Ouvrard I*, 66.

¹³⁷ Branda, *Le Prix de la Gloire*, 263; Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 162.

eigendommen en een bonte verzameling van belastingen.¹³⁸ Maar deze inkomsten bleken onvoldoende om de kosten te dekken van de marine, de landstrijdkrachten en de externe staatsleningen met het gevolg dat de Caja in 1805 zo goed als failliet was.¹³⁹

In deze overeenkomst met de Caja werd vastgelegd dat Ouvrard exclusief voor Spanje goederen van en naar Zuid-Amerika mocht vervoeren gedurende de oorlog en hiervoor een half procent commissie kreeg. Hij kreeg het monopolie op de uitvoer van edele metalen uit de Spaanse koloniën naar Europa. Dat was een lucratieve deal want in Mexico was de waarde van één piaster 3,75 Franse francs maar in Europa vijf francs. Daarnaast werd Ouvrard leverancier voor het leger en de marine van Spanje. In ruil hiervoor kreeg de Caja een lening van tien miljoen Franse francs en krediet bij verschillende Franse huizen. Voor deze lening ontving Ouvrard wisselbrieven.¹⁴⁰ Om de handel op Zuid-Amerika uit te voeren werd tussen Ouvrard en de Caja, of formeel de koning, een gezamenlijke onderneming opgericht, namelijk “François Ouvrard & Co”. De winsten van deze onderneming zouden gedeeld worden. Naar aanleiding van dit contract ontving Ouvrard vijfhonderd blanco handelslicenties getekend door minister van Financiën Soler en 752 wissels (‘libranzas’) op de schatkist in Mexico met een waarde van 52,5 miljoen piasters. Tenslotte zou Ouvrard een lening voor de koning gaan regelen om de financiële problemen van het Consolidatie Fonds op te lossen met dekking van de wissels op Mexico.¹⁴¹

Wat hield nu het plan in van Ouvrard? Spanje had van oudsher een monopolie op de handel met zijn Amerikaanse koloniën. In de eerste oorlog met Engeland was Spanje niet in staat geweest de handel met de Amerikaanse koloniën in stand te houden. Zij had daarom haar handelsmonopolie moeten vrijgeven en neutrale schepen, veelal uit de Verenigde Staten, toegestaan handel te drijven. Het idee van Ouvrard was om dat nu weer te doen en via neutrale schepen handel te drijven en het zilver op te halen. Ouvrard had van de Spaanse kroon licenties voor de Spaanse havens gekregen en verplichtte zich volgens het contract om Engelse licenties te verkrijgen.¹⁴² Dus zocht Ouvrard contact met William Pitt, de premier van Engeland. Het voorstel aan Pitt was om Engelse goederen in Zuid-Amerika af te zetten en het zilver mee terug te nemen en voor een gunstige prijs aan de Engelsen te verkopen. Maar Pitt

¹³⁸ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 141.

¹³⁹ Ibidem, 156.

¹⁴⁰ Ibidem; Buist, *At Spes Non Fracta*, 289; Wolff, *Ouvrard, speculator of genius*, 82-84, 212-213.

¹⁴¹ Wolff, *Ouvrard, speculator of genius*, 88; Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronden*, 64-65.

¹⁴² Wolff, *Ouvrard, speculator of genius*, 213.

weigerde: hij betaalde liever zes franc voor een piaster die al in Europa was dan drie voor een piaster die de vijand voordeel bracht.¹⁴³

Via Parijs, waar hij verschillende van zijn crediteuren betaalde met Spaanse wisselbrieven, reisde Ouvrard vervolgens naar Amsterdam om bij Hope & Co een lening van tien miljoen gulden te regelen voor de Spaanse koning.¹⁴⁴ Labouchère was heel voorzichtig met de Franse bankiers Ouvrard en Vanleberghe. Hij moet goed op de hoogte zijn geweest van de financiële problemen van Frankrijk en Spanje en de risico's die Ouvrard genomen had. Hij had veelvuldig contact met de bankiers Baguenault en Hottinguer in Parijs. De lening aan Spanje van tien miljoen gulden werd afgesloten direct met de Spaanse kroon. Buist beschreef uitgebreid de onderhandelingen en de contractvoorwaarden.¹⁴⁵

Op 6 mei 1805 sloot Ouvrard samen met zijn broer François een overeenkomst met Hope & Co. Ten eerste werd de genoemde lening aan de koning van Spanje tegen 5,5 procent rente in orde gemaakt waarbij Hope & Co vijf procent commissie rekende. Als zekerstelling overhandigde Ouvrard, die twee procent commissie ontving, vijftig blanco Spaanse licenties en wisselbrieven op Vera Cruz ter waarde van twee miljoen piasters aan Labouchère tegen een koers van 3,75 Franse francs voor één piaster.¹⁴⁶ In het najaar ontving Labouchère nogmaals 8,5 miljoen aan wisselbrieven.¹⁴⁷ Met de wisselbrieven kon het zilver in Vera Cruz opgenomen worden terwijl de licenties gebruikt konden worden voor de schepen die het zilver kwamen ophalen en een vrijgeleide betekenden tegen Franse en Spaanse oorlogsschepen en kapers. Hope kocht dus het zilver van Ouvrard tegen een gunstige koers. Daarnaast rekende hij nog een commissie van een half procent. Het tweede deel van de overeenkomst was de afspraak dat Hope & Co met deze wisselbrieven de Mexicaanse piasters naar Europa zou gaan halen via hun handelsnetwerk. De bedoeling was dat er vanuit de Verenigde Staten neutrale schepen met Europese handelswaar naar Vera Cruz in Mexico zouden gaan, daar het zilver zouden ophalen en met Mexicaanse handelswaar naar de Verenigde Staten zouden terugkeren. Met dit zilver kon er dan weer handel van de Verenigde Staten naar Europa gefinancierd worden. Vanuit de opbrengst kon

¹⁴³ Ouvrard, *Mémoires de G.-J. Ouvrard I*, 108-110.

¹⁴⁴ Fugier, *Napoléon et l'Espagne, II*, 12; Buist, *At Spes Non Fracta*, 292.

¹⁴⁵ Buist, *At Spes Non Fracta*, 297-301.

¹⁴⁶ Ibidem, 289-306; SAA 735, inv.nr. 430, François Ouvrard te Parijs, 1805-1809, François Ouvrard, 'Begeleidingsbrief vijftig licenties bestemd voor Hope & Co' (7 mei 1805).

¹⁴⁷ Buist, *At Spes Non Fracta*, 297.

dan de firma François Ouvrard betaald worden. Hiervoor rekende Labouchère een commissie van twee procent voor handelswaar van en naar Europa en 1,5 procent commissie voor de verzekering.¹⁴⁸

Dit roept twee vragen op: waarom Ouvrard naar Hope & Co ging en waarom Labouchère akkoord ging met deze risicovolle deal? Pearce geeft aan dat Hope & Co waarschijnlijk het enige huis was in Europa dat een dergelijke onderneming aan kon. De band die zij via Baring met de Engelse regering hadden was een tweede argument. Ten derde was Hope & Co al eerder betrokken geweest bij leningen aan de Spaanse kroon.¹⁴⁹ Dit laatste argument wordt door Marichal juist gebruikt als reden dat Hope & Co in deze onderneming stapte. Aan het einde van de achttiende eeuw hadden bankiers uit Amsterdam, waaronder Hope & Co, geld geleend aan de Spaanse regering. In 1792, in een drietal leningen, ging het om achttien miljoen gulden voor Hope & Co. In 1799, 1800 en 1801 verstrekten het bankiershuis Wed. Croese & Co een drietal leningen die in totaal tien miljoen gulden betroffen. De betalingen van de rente op deze leningen liepen niet altijd soepel. Er lagen dus grote belangen in Spanje. Via een nieuwe lening konden gelijk ook oude claims vereffend worden.¹⁵⁰ Daarnaast zag Labouchère kansen en had na de Louisiana Purchase voldoende zelfvertrouwen om deze complexe onderneming aan te pakken. In vorige leningen was het Mexicaanse zilver al eerder een zekerheidstelling geweest en nu was er een kans om dit zilver te gaan bemachtigen.¹⁵¹

Ouvrard keerde terug naar Madrid maar in de zomer van 1805 verslechterde de financiële toestand in Parijs. De verwevenheid van de financiën van zowel de Franse als Spaanse kroon met de *Négociants Réunis* werd steeds groter en dreigde de *Négociants Réunis* boven het hoofd te groeien.

2.3 De Franse bankencrisis

Ouvrard had zijn schulden in Parijs betaald met wisselbrieven uit Spanje maar zolang het Mexicaanse zilver niet in Europa was, waren deze in feite niet veel waard. In juli 1805

¹⁴⁸ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 165; Buist, *At Spes Non Fracta*, 293.

¹⁴⁹ A. J. Pearce, 'The Hope-Barings Contract: Finance and Trade Between Europe and the Americas, 1805-1808', *The English Historical Review* CXXIV (2009) 1324-1352, aldaar 1328.

¹⁵⁰ Buist, *At Spes Non Fracta*, 280-283.

¹⁵¹ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 165-166.

schreef Godoy aan Barbé-Marbois dat de Spaanse kas leeg was.¹⁵² De verschillende banken en leveranciers betaalden elkaar met wisselbrieven en uiteindelijk werd er geld van de Franse bank opgevraagd. Onder invloed van wisselende berichten over de voortgang van de gevechten die Napoleon in het oosten leverde, de hoge oorlogsuitgaven, de uitgifte van extra bankbiljetten, het uitblijven van Spaanse betalingen en de daling van de waarde van de Franse staatsleningen kwam de Franse nationale bank in gevaar. Deprez schoof met geld tussen de Franse staatskas en de kas van de Négociants Réunis. Eind september was er nog maar 1,2 miljoen francs in de staatskas. Het voert te ver om hier in te gaan op alle maatregelen die Deprez en Barbé-Marbois namen om de toestand te verbeteren en de Franse nationale bank te redden van faillissement. Uiteindelijk lukte het om de nationale bank te redden maar de zaken gingen zo slecht dat een twintigtal Franse banken en zelfs enkele buitenlandse banken failliet gingen.¹⁵³

De derde coalitieoorlog kwam ten einde op 2 december 1805 met de Slag bij Austerlitz. Napoleon haalde een overwinning en keerde terug naar Parijs. Het eerste wat hij bij thuiskomst deed was de minister van Financiën Barbé-Marbois ontslaan en deze werd vervangen door François Mollien.¹⁵⁴ Mollien beschreef de hierop volgende gebeurtenissen in zijn memoires.¹⁵⁵ Napoleon liet de bankiers de keuze naar de gevangenis of het tekort dat ontstaan was in de Franse staatskas voor een bedrag van 87 miljoen francs vanuit hun eigen middelen aanvullen. Dit werd vastgelegd in een decreet van 6 februari 1806.¹⁵⁶ Napoleon was woedend en constateerde dat er tot nu toe meer geld naar Spanje was gegaan dan dat er omgekeerd door Spanje aan Frankrijk was betaald. Hij had geen oog voor de argumenten van Ouvrard die aangaf dat indien zijn plan in werking kwam, uiteindelijk alles goed zou komen. Door zijn ingrijpen schakelde Napoleon Ouvrard uit, maakte in feite een einde aan diens plan. Door veel van hun onroerend goed te verkopen wisten de leveranciers het geld bij elkaar te krijgen. Ouvrard overhandigde als deel van de aflossing van zijn schuld zijn wisselbrieven op Vera Cruz aan Mollien. Echter Ouvrard had wel het plan al bij Hope & Co in

¹⁵² Fugier, *Napoléon et l'Espagne*, II, 16.

¹⁵³ Bergeron, *Banquiers, négociants et manufacturiers*, 147-166; Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 169-171; Buist, *At Spes Non Fracta*, 301-304.

¹⁵⁴ Empereur des Français Napoléon Ier, '9708, A.M. Champagny, Paris, 27 janvier 1806' in: *Correspondance de Napoléon Ier. Tome 11 / publiée par ordre de l'Empereur Napoléon III* (Parijs 1858) 680.

¹⁵⁵ François-Nicolas Mollien, *Mémoires d'un ancien ministre du Trésor public [F.-N. Mollien], de 1800 à 1814.... Vol. 1* (Parijs 1837) 343-349.

¹⁵⁶ Empereur des Français Napoléon Ier, '9764. Décret, Palais des Tuileries, 6 février 1806' in: *Correspondance de Napoléon Ier. Tome 12 / publiée par ordre de l'Empereur Napoléon III* (Parijs 1858) 18-19.

beweging gezet en de handelsonderneming van waaruit deze onderneming voor Spanje gestuurd werd stond op naam van zijn broer François en viel daarmee buiten bereik van Napoleon.

2.4 Hope & Co neemt de regie

Na het contract met Ouvrard op 6 mei 1805 kwam Labouchère meteen in actie. Op 10 mei 1805 schreef Labouchère aan Francis Baring een brief om zijn plannen uit te leggen en met het verzoek om bij de Engelse regering voor elkaar te krijgen dat neutrale Amerikaanse schepen ongemoeid zouden blijven voor aanhouding door Engelse kruisers. Het was nu aan Francis Baring om diplomatieke actie te ondernemen. Hij benaderde premier William Pitt die al eerder resoluut een dergelijk voorstel van Ouvrard had afgewezen. Behalve dat Baring een goede relatie had met Pitt, was mogelijk een reden dat Baring wel dacht te kunnen slagen dat de omstandigheden na de Slag bij Trafalgar op 10 oktober 1805 gewijzigd waren. Hierdoor had Napoleon zijn plannen voor een invasie in Engeland moeten laten varen en was het invasieleger inmiddels richting Oostenrijk vertrokken. De directe dreiging voor Engeland was nu verdwenen en de Engelsen waren onbetwist heerser op de Atlantische Oceaan. In een brief van 10 december 1805 beschreef Baring de opzet van het plan aan Pitt. Allereerst gaf hij aan dat hier een kans lag om goedkoop zilver te verkrijgen en vergeleek de prijs met andere recente zilver aankopen. Baring gaf aan vooral namens Hope & Co te handelen, die eigenaar was van het zilver, verkregen vanwege hun Spaanse lening en die dit zilver wilde verkopen. In deze correspondentie met Pitt stond ook het voorstel om een deel van het zilver op te halen met een Brits oorlogsschip, het andere deel via de commerciële activiteiten van Hope & Co. Daarbij was het vooral belangrijk dat de neutrale schepen van Hope niet door Engelse oorlogsbodems of kapers geconfisqueerd zouden worden.¹⁵⁷ De verdere uitkomst van de onderhandeling met Pitt is niet helemaal duidelijk. Bruchey beschrijft een brief gedateerd 13 december 1805 van Baring waarin staat dat er een contract met de regering zou komen.¹⁵⁸ In de brieven ligt niets vast over de argumenten waarmee Baring Pitt heeft kunnen overtuigen. Echter op 23 januari 1805 overleed William Pitt. Waarschijnlijk zijn de gesprekken en afspraken in Bath, waar Pitt verbleef, niet op papier

¹⁵⁷ British Library, Huskisson Papers, MS 38737 Correspondence and papers of W. Huskisson: 1782-1820, ff. 105-110.

¹⁵⁸ Stuart Weems Bruchey, *Robert Oliver, merchant of Baltimore, 1783-1819*. The Johns Hopkins University studies in historical and political science 74 (Baltimore 1956) 277-278.

gezet. Mogelijke argumenten van Baring kunnen zijn geweest dat de East India Company het zilver nodig had, dat de Bank of England zilver goed kon gebruiken en dat te veel zilver in de Verenigde Staten hun concurrentiepositie in Azië zou versterken. De Engelse regering gebruikte het zilver van de Bank of England om de inzet van de legers van zijn bondgenoten: Rusland, Pruisen en Oostenrijk te betalen. Buist suggereert dat juist Alexander Baring, als directeur van de Bank of England, de doorslag heeft gegeven voor een contract op de levering van piasters maar dat ook hiervan de documentatie ontbreekt.¹⁵⁹ Tenslotte was een argument dat deze onderneming de Zuid-Amerikaanse markt, zowel voor import als export, voor de Engelsen zou ontsluiten wat voor de Engelse handel na het verlies van de markt op het Europees continent een belangrijke compensatie was.¹⁶⁰

Baring had nog niet de gevraagde licenties van Pitt gekregen want op 11 februari schreef Grenville, de opvolger van Pitt, een brief aan de minister van Financiën Pitty met het verzoek advies te geven over een tweetal geheime papieren die hij ontvangen had van Francis Baring. De brief betrof het verkrijgen van edelmetaal voor India en voor snelle betalingen aan het continent.¹⁶¹ Baring verwees in een brief van 5 april naar de afspraken met Pitt die hij op 12 december in Bath gemaakt had.¹⁶² Het lijkt erop dat Grenville en Baring er samen niet helemaal uitkwamen en Baring aan het lijntje gehouden werd. Er volgden enkele brieven waarin gediscussieerd werd over het format van de benodigde licenties. Waar ze wel uitkwamen is het ophalen van het zilver door een Brits marineschip. Het fregat de *HMS Diana* kwam in augustus 1807 in Vera Cruz aan om voor Hope zilver op te halen. Jammer genoeg zijn de brieven met antwoorden van Grenville in het Baring archief wel gecatalogiseerd (onder de Northbrook Papers NP_1_B14_17-20) maar zoekgeraakt.¹⁶³ Baring heeft uiteindelijk de licenties nooit gekregen en de Amerikaanse scheepseigenaren en vervoerders in Amerika hebben alle acties zonder Britse licenties moeten uitvoeren waardoor ook drie van hun schepen in beslag zijn genomen.¹⁶⁴

Terug naar Labouchère die in mei 1805 was begonnen met organiseren van een netwerk om het plan van Ouvrard ten uitvoer te brengen. Hij plaatste drie man in Amerika.

¹⁵⁹ Buist, *At Spes Non Fracta*, 328.

¹⁶⁰ Pearce, 'The Hope-Barings Contract', 1330-1332.

¹⁶¹ British Library, MS 71593 Dropmore Papers, f. 15.

¹⁶² Ibidem, f. 26.

¹⁶³ Mail Clara Harrow, Art & Archive Manager, Communications and Brand Experience, The Baring Archive.

¹⁶⁴ Bruchey, *Robert Oliver*, 320-326.

Hun taak zou het zijn om de handelsstromen op Vera Cruz in gang te zetten, het zilver in ontvangst te nemen en met dit zilver weer handel op Europa te financieren en organiseren. Ten eerste stuurde hij een van de medewerkers van Hope, Armand Pierre Lestapis, naar Vera Cruz. De Fransman Lestapis was de correspondent voor Spanje van Hope. Hij nam echter de identiteit aan van een overleden collega, de Spanjaard José Gabriel de Villanueva wiens papieren zij in hun bezit hadden. Labouchère vond het verstandiger een Spanjaard in plaats van een Fransman in Mexico te stationeren. De tweede man kwam van het kantoor in Nantes van de broer van Labouchère, namelijk Vincent Nolte.¹⁶⁵ Behalve de link met de broer van Labouchère was er ook een link met Baring. De vader van Vincent Nolte was namelijk een oude schoolvriend van Francis Baring.¹⁶⁶ Als belangrijkste agent in de Verenigde Staten viel de keuze op David Parish. Hij was een jonge koopman uit Antwerpen, de zoon van John Parish uit Hamburg, waarmee Hope & Co goede betrekkingen onderhield. David Parish was opgevallen doordat hij veel geld verdiend had aan speculaties met koloniale producten na de Vrede van Amiens. De familie Parish had ook goede contacten met de Franse minister Maurice Talleyrand. In hun correspondentie hebben Labouchère en Baring geprobeerd alle kansen en risico's van de onderneming te onderkennen en daar passende maatregelen bij te nemen. Francis Baring had al deze correspondentie gebundeld en op 7 oktober 1805 doorgesproken met David Parish vóórdat deze naar Amerika vertrok. Deze aantekeningen vormden ook de basis voor het contract dat Baring & Co. en Hope & Co onderling afsloten.¹⁶⁷

Ook in de Bataafse Republiek was diplomatieke actie nodig. In 1802 was beslist door het Staatsbewind der Bataafse Republiek dat het inwoners van de staat niet meer was toegestaan geld uit te lenen in het buitenland zonder toestemming.¹⁶⁸ Dit betekende dat raadspensionaris Schimmelpenninck zijn fiat moest geven om de lening van tien miljoen

¹⁶⁵ Buist, *At Spes Non Fracta*, 295-296.

¹⁶⁶ Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfjaren*, 2-3.

¹⁶⁷ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_B8, Barings and Hope & Co. Plan "SD". Proposals for the shipment of Spanish silver dollars from Mexico for the payment to France by the Spanish government of its annual subsidy of 72 million francs, https://baring.access.preservica.com/index.php?name=SO_2ade48c6-193d-44ad-bd38-e32b45ea7c48. [Geraadpleegd 27 juli 2023].

¹⁶⁸ Nationaal Archief, 2.01.01.05 Inventaris van de archieven van het Staatsbewind, (1799) 1801-1805 (1806), inv.nr.165 Deel D, 17 okt 1801 - 20 dec 1803, scans 133-135, Samuel van Hoogstraten, 'Publicatie van het Staatsbewind der Bataafse Republiek No. 39' (1802) https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/archief/2.01.01.05/invnr/165/file/NL-HaNA_2.01.01.05_165_0133. [Geraadpleegd 31 juli 2023]; SAA 735, inv.nr. 1765, Publikatie van het Staatsbewind der Bataafse Republiek inzake het verbod geld aan het buitenland te lenen zonder consent, 1802.

gulden voor de Spaanse Kroon uit te schrijven op de geplande datum van 1 november. Diplomatieke druk vanuit Parijs hielp om dit doel te bereiken.¹⁶⁹ Dit herhaalde zich in 1807 toen Hope & Co een lening van dertig miljoen gulden aan Spanje wilde uitschrijven. Dat stuitte op weerstand bij koning Lodewijk Napoleon die zelf probeerde een lening van veertig miljoen gulden voor de Nederlandse staat uit te schrijven en pas toestemming wilde geven op voorwaarde dat deze lening volledig ingetekend was. Hier kwam het netwerk van Labouchère goed van pas. Samen met zijn vriend Robert Voûte, directeur van de Staatskas, bracht hij een consortium van Amsterdamse bankiers tot stand die de Hollandse lening verstrekten en zo de weg vrijmaakte voor de Spaanse lening.¹⁷⁰

Napoleon had een minachting voor bankiers en kooplieden. Zeker met Ouvrard kon hij slecht opschieten hoewel hij wel vele malen een beroep deed op diens expertise. Maar hij had meer onzorg voor Labouchère. Dit ondanks een botsing tussen hen waarbij de afgezant van Napoleon, de baron Louis, in het voorjaar van 1807 in Amsterdam inzage eiste in de boeken om zicht te krijgen op de bezittingen van Ouvrard. Labouchère weigerde botweg en gaf Louis te kennen dat hij dit een hoogst ongepast verzoek vond. In die periode zullen weinig mensen in staat zijn geweest om een eis van Napoleon naast zich neer te leggen. Mijn indruk is dat deze houding bij Napoleon indruk gemaakt moet hebben. Hope & Co werd later benaderd voor leningen aan familieleden van Napoleon zoals een lening aan zijn broer Joseph, de koning van Napels. Overigens was de samenwerking met Louis verder goed aangezien via hem geregeld werd dat Hope & Co de inning van de wisselbrieven die nu in het bezit van de Franse staat waren, op zich zou nemen en Louis was ook behulpzaam bij de onderhandelingen met Lodewijk Napoleon over de Spaanse lening.¹⁷¹

Door het ingrijpen van Napoleon op de zaken van Ouvrard in februari 1805 was hij in het bezit gekomen van het andere deel van de wisselbrieven die Ouvrard in Spanje had gekregen. Een deel daarvan stuurde de minister van Financiën Mollien naar de Franse consul in de Verenigde Staten, De Beaujour, om te proberen deze zelf te laten innen in Vera Cruz. Maar De Beaujour lukte het niet om Amerikaanse reders zo ver te krijgen om voor hem naar Mexico te varen. Daarom wendde hij zich uiteindelijk tot David Parish die deze wisselbrieven in zijn onderneming meenam.¹⁷² Op 17 april 1807 ontving Labouchère van Mollien

¹⁶⁹ Buist, *At Spes Non Fracta*, 300.

¹⁷⁰ Ibidem, 338-339.

¹⁷¹ Ibidem, 338; Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronden*, 100.

¹⁷² Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronden*, 101-102.

overblijvende wissels voor 2.753.170 piasters op Vera Cruz en 700.000 piasters op zowel Havana als Caracas. Mollien onderhandelde een iets gunstigere koers van 2,85 Franse francs.¹⁷³ Er waren dus drie partijen betrokken die Hope moest uitbetalen vanuit de wissels die in Mexico gecash werden: de firma Ouvrard, De Beaujour en Mollien. In de administratie van Hope is hier veel van terug te vinden. Het zou interessant zijn om de gehele flow van zilver en handelsgoederen in kaart te brengen, maar dat gaat te ver voor wat betreft de reikwijdte van deze scriptie. Buist, Pearce, Hidy en Bruchey geven hier informatie over.

2.5 De operatie in gang

Nolte en Lestapis arriveerden in september 1805 in New York. Ze wachtten daar op David Parish die op 10 januari 1806 aankwam.¹⁷⁴ Parish was langer in Europa gebleven om de onderhandelingen af te wachten van Francis Baring met de Engelse regering. Uiteindelijk duurde dat te lang en was hij in november 1805 vertrokken met vijftig licenties in zijn bagage en voor één miljoen aan wisselbrieven. Hij zou 25 procent van de winst krijgen van alle transacties die hij voor Hope & Co ging uitvoeren, hij kon zijn onkosten declareren en mocht voor eigen rekening handel doen.¹⁷⁵ Toen David Parish naar Amerika vertrok kreeg hij allerlei aanbevelingsbrieven mee van Hope, Baring, Talleyrand, Ouvrard en zelfs van Lafayette.¹⁷⁶

Zijn eerste taak was het organiseren van handel op Vera Cruz in neutrale schepen. De Amerikanen hadden in de eerdere oorlog geprofiteerd door als neutrale schepen te handelen op Vera Cruz. En ook nu waren er schepen die naar Vera Cruz voeren met name van de handelaar John Craig uit Philadelphia. Craig kwam aan Spaanse licenties via zijn zwager Francisco Sarmiento, de afgezant van Espinosa, directeur van de Caja de Consolidación.¹⁷⁷ Hij werkte nauw samen met een andere zwager Robert Oliver uit Baltimore en voor de handel op Vera Cruz hadden zij samen enkele snelle schoeners aangeschaft.¹⁷⁸ Parish zocht contact met Craig, die een correspondent van zowel Baring als Hope was. Ook de gebroeders Oliver hadden handelsbetrekkingen met Hope en Baring. Zowel Hope als Baring

¹⁷³ Buist, *At Spes Non Fracta*, 328.

¹⁷⁴ Herbert Lasky, David Parish: A European in American Finance 1806-1816 (Ph.D., New York University, New York 1972) 1.

¹⁷⁵ Buist, *At Spes Non Fracta*, 296.

¹⁷⁶ Bruchey, *Robert Oliver*, 276.

¹⁷⁷ Ibidem, 265-266; Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 178-179.

¹⁷⁸ Bruchey, *Robert Oliver*, 269.

had een aanbeveling voor Parish aan de Olivers geschreven.¹⁷⁹ Een reden dat Parish met Craig en Oliver in zee ging, was ook dat ze beter konden samenwerken dan elkaar beconcurreren. Bruchey beschrijft uitgebreid de onderhandelingen van Parish met Craig en Oliver op basis van de archieven van Oliver en Parish in Amerika, de *Oliver Record Books* uit Baltimore en de *David Parish Letter books* uit New York.

Kaart 2 De betrokken steden bij de Mexicaanse case

Bron: blanco kaart <https://docs.aglasem.com/view/d0f86870-992b-11ec-b815-0a5e36bc6706>.

De basis voor de samenwerking werd gevormd door de gezamenlijke band met Hope & Co. en Barings en de bewering van Parish dat bij zijn licenties de Spaanse koning monopolierecht voor de handel op Vera Cruz had gegeven waardoor de geldigheid van andere licenties kwam te vervallen. Dit laatste argument bleek later echter niet helemaal te kloppen met de praktijk. De belangrijkste goederen die de schepen meenamen naar Mexico waren allerlei soorten textiel uit Engeland en Duitsland. Daarnaast ook wijn, sterke drank, staal, vis, papier, meubels en kaas (zie ook appendix III).¹⁸⁰ Vanuit Vera Cruz werden naast

¹⁷⁹ Ibidem, 280-281.

¹⁸⁰ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 181; SAA 735, inv.nr. 1447, Rekeningen voor verscheepte goederen van Noord-Amerika naar Vera Cruz, 1806-1808, <https://archief.amsterdam/inventarissen/file/c3ba3e1c-8303-7f6a-5370-0b2598b16811>. [Geraadpleegd 11 oktober 2023].

het zilver ook handelsgoederen meegenomen zoals indigo, suiker, cochenille, katoen, vanille en sarsaparilla.¹⁸¹ Deze goederen werden vervolgens grotendeels weer verscheept naar Europa. Parish coördineerde deze handel tussen Vera Cruz, de Verenigde Staten en Europa.

Cruciaal was dat zowel de lading, het schip als de retourvracht, waaronder het Mexicaanse zilver, eigendom waren van de Amerikanen. Parish verkocht de wisselbrieven aan Oliver waardoor *de jure* het zilver eigendom was van de Amerikanen zodat een kaping door de Engelsen ongegrond kon worden verklaard. Over de verdeling van de kosten en opbrengsten werden eveneens afspraken gemaakt, contracten die enkele malen aangepast zijn en zowel voor de Amerikanen als voor Parish en Hope lucratief waren.¹⁸² Buist en Bruchey beschrijven beide de contracten tussen Parish en Craig/Olivers.¹⁸³ Uit deze toelichting en enkele primaire bronnen is een tabel opgesteld (zie Tabel 1) die inzicht geeft in de kostenstructuur en de verdeling van de opbrengsten van de reis naar Vera Cruz. Hiervoor is het schip *Messenger*, dat op 16 april 1806 als eerste met een licentie van Parish naar Vera Cruz voer, als voorbeeld gebruikt, net zoals bij Bruchey.¹⁸⁴ Een paar punten zijn echter niet duidelijk. In de administratie van Hope & Co zijn twee sets met specificaties van de ladingen naar Vera Cruz te vinden. In SAA 735/1446 facturen zoals naar Ouvrard zijn gestuurd en in SAA735/1447 specificaties zoals door Oliver aangeleverd met alleen een totaalwaarde. De beide totaalbedragen verschillen nogal, \$75.443 in het eerste geval en \$66.009 in het tweede geval. Ik heb dit laatste cijfer aangehouden. Een tweede onduidelijkheid is de post “restitutie van rechten” die ik niet thuis kan brengen. Het lijkt een korting, er zit bijna precies 12,5 procent tussen, maar na vergelijken van deze post bij meerdere schepen was er geen patroon in te ontdekken.¹⁸⁵

¹⁸¹ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 182.

¹⁸² Bruchey, *Robert Oliver*, 279-295; Buist, *At Spes Non Fracta*, 312-316.

¹⁸³ Bruchey, *Robert Oliver*, 282-285; Buist, *At Spes Non Fracta*, 312-316.

¹⁸⁴ Bruchey, *Robert Oliver*, 391-392.

¹⁸⁵ SAA 735, inv.nr. 1447; SAA 735, inv.nr. 1446, Rekeningen van uit Amerika verzonden goederen, overgedragen aan A. Ouvrard & Co en mr. Goddard, door bemiddeling van D. Parish. Met inhoudsopgave, 1805-1807, <https://archieff.amsterdam/inventarissen/file/5c9614a1-2eca-aafb-03d4-d30d97ab61fb>. [Geraadpleegd 11 oktober 2023].

Tabel 1 Opbrengst reis van het schip Messenger naar Vera Cruz, april-juni 1806 (in dollars).

Omschrijving	Parameter	Bedrag	Toelichting	Bron
Verkoopomzet		\$98.282,08		Teruggerekend
Verkoopkosten	6,25%	\$6.142,63	Dit was de commissie voor Villanueva	Buist 312
Additionele kosten Villanueva		\$109,75		Bruchey 391
Netto omzet		\$92.036,56		Bruchey 391
Waarde goederen		\$66.009,57	volgens bericht Oliver, zonder kosten	SAA 735/1447 2,192
Restitutie van rechten		\$5.881,96		SAA 735/1447 2,192
Kosten van goederen		\$60.127,61		SAA 735/1447 2,192
Commissie betaling invoerbelasting	5%	\$3.006,38	Commissie voor het betalen van de invoerbelasting aan Spanje	Buist 312, Bruchey 391
Consular fee		\$12,00		735/1446-192
Certificaat		\$1,00		735/1446-192
Beladingskosten		\$32,87		735/1446-192
Royal passport		\$5,50	Deze laatste vier kosten heeft Bruchey [391] samengevoegd (\$51,37)	735/1446-192
Verzekering	12,50%	\$9.291,96	De verzekerde som is de som van de zes bovenstaande kosten + de verzekeringskosten + 2,5% omdat de verzekering slechts 97,5% uitbetaalde bij schipbreuk.	Bruchey 391
Invoerbelasting Spanje	20,00%	\$12.025,52	Hope betaalde die aan de Caja	Buist 312
Commissie voor de licentie	2,50%	\$1.503,19	Commissie voor gebruik licentie Spaanse kroon	Buist 312, Bruchey 391
Vrachtkosten (heen en weer)		\$4.000,00		Bruchey 392
Add. Verzekering retour		\$1.632,18		Bruchey 392
Totale kosten		\$91.638,22		
Opbrengst		\$398,34		
Verdeling:			Sleutel voor eerste 20 schepen	Buist 315
Craig/Oliver	66,67%	\$265,56		Buist 312
Hope/Parish	33,33%	\$132,78	Volgens contract tussen Hope en Parish kreeg Parish 25% van alle transacties ten bate van Hope.	Buist 312
Waarde teruggebracht zilver		\$1.333.000,00		Buist 317
Inkomsten:				
Craig/Oliver	21%	\$280.195,56	Opbrengstdeel + commissie voor het zilver van 21%, later werd dit 17%. Hier als voorbeeld, voor de Messenger gold de 21% regeling nog niet.	Bruchey 287-289, Buist 319
Hope		\$3.481,76	opbrengstdeel + commissie 5%	
Parish		\$2.287,98	opbrengstdeel + commissie 2,5%	Buist 314
Villanueva		\$6.142,63		
Caja		\$12.025,52	-/- zilver	
Hierbij is geen rekening gehouden met de opbrengst van de goederen die op de terugweg meenomen zijn en de verzekering van het zilver (7,5%). Ook niet met afschrijfkosten van het schip. Het lijkt erop dat het schip zelf niet verzekerd werd.				
Verdeling zilver				
Franse staat		\$993.085,00	Voor één piaster, 3,75 franc ofwel \$0,75 -/- commissie Hope	Buist 294
Hope	0,50%	\$339.915,00	0,5% commissie op de zilverwaarde + 0,25 van de zilverwaarde	Buist 293
De goederen die naar Amerika gebracht waren, werden weer naar Amerika verscheept. Hier werd ook weer winst gemaakt.				
Auguste Ouvrard & Co			De helft van de winst van Hope	Buist 294

De handel zelf leek niet heel winstgevend te zijn geweest. Voor Hope en Parish was dit echter bijzaak het was hun belang om het zilver op te halen. Voor de Olivers was vooral de commissie op het overnemen van de wisselbrieven en het eigenaarschap van het zilver lucratief. Hiervan moesten ze nog wel de verzekering bekostigen. Parish heeft vele malen geprobeerd om Oliver vijftien procent kosten te laten betalen en liet uiteindelijk het zilver ophalen in loodsboten bijvoorbeeld van Archibald Gracie uit New York.¹⁸⁶ Onduidelijk is hoe de verdeling tussen Oliver en Craig was. Craig stond in de papieren vermeld als eigenaar van het schip. Na de dood van Craig in juni 1807 nam Parish het partnership met Oliver over en veranderden de verdeelsleutels.¹⁸⁷ Buist schat dat deze handel een omzet had van zo'n 2,9 miljoen dollar.¹⁸⁸ Maar de handel op Vera Cruz vormde maar een deel van het totale financiële plaatje.

Een belangrijk uitgangspunt dat Francis Baring omschreef was dat alle acties legaal moesten zijn. De naam en integriteit van de banken had de hoogste prioriteit.¹⁸⁹ De hele operatie was gebaseerd op vertrouwen. Het netwerk waarmee de operatie uitgevoerd werd, werd opgebouwd uit vertrouwde relaties en daarbinnen werden de mensen uitgezocht op hun capaciteiten. Zoals Robert Oliver al schreef in 1800 aan Baring: het is uiterst belangrijk om de handel te leggen bij mannen die stabiel, integer en goed voorzien van informatie zijn.¹⁹⁰ Zoals al in een voorgaande paragraaf aangegeven waren Nolte, Parish en Lestapis vertrouwde figuren. Maar ook in de Verenigde Staten waren de gebroeders Oliver en John Craig handelsrelaties die zich al eerder bewezen hadden. Hetzelfde gold voor de bank in Parijs, Baguenault, volgens Hope en Baring een solide en betrouwbaar instituut in tegenstelling tot een aantal andere Franse banken. In Hamburg werd samengewerkt voor de afhandeling van goederen en financiën met een andere oude relatie het huis Matthiessen & Sillem. Uiteraard was er ook de vertrouwensrelatie tussen Baring en Hope zelf.

Dit vertrouwen werd verkregen door ervoor te zorgen dat de operaties voor alle betrokken partijen in de keten voldoende aantrekkelijk bleken. Baring en Hope streefden

¹⁸⁶ Bruchey, *Robert Oliver*, 289-295.

¹⁸⁷ Buist, *At Spes Non Fracta*, 314.

¹⁸⁸ Ibidem, 316,639.

¹⁸⁹ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_B8_01_02_02, scan 0005, 'Barings & Co to Hope & Co', https://baring.access.preservica.com/uncategorized/IO_e8e5a268-4862-422f-ae54-5bc518721e10/. [Geraadpleegd 28 juli 2023].

¹⁹⁰ Stuart Bruchey, 'Success and Failure Factors: American Merchants in Foreign Trade in the Eighteenth and Early Nineteenth Centuries*', *Business History Review* 32 (1958) 272-292, aldaar 284.

naar win-win situaties en ieder verdiende ruim aan de deelname. Naast het feit dat alle betrokken partijen bekenden waren met een vergelijkbare moraal, zorgde de winstkansen ervoor dat ieder aan boord bleef en zijn taken uitvoerde. Zoals Coggeshall, een zeeman die vijf van de tochten naar Vera Cruz beschreef, aangaf zelfs voor de bemanning van de schepen was er een mogelijkheid goed te verdienen door een eigen handeltje mee te nemen.¹⁹¹ Van de matrozen tot en met de onderkoning van Mexico, iedereen verdiende aan de operatie.

Een issue waren de verzekeringspremies die de grootste kostenpost vormden. Het was zaak die zo laag mogelijk te houden. Dit werd bereikt doordat Craig en Oliver een goede reputatie hadden, de markt goed kenden en betrouwbare, snelle schepen gebruikten.¹⁹² Ten tweede was de verwachting dat de Amerikanen moeite zouden hebben om verzekeringspremies van meer dan \$100.000 op te brengen. Dan zouden alle vaste intekenaars van een verzekeringsmakelaar tegelijk mee moeten doen. Later bleek die veronderstelling juist te zijn. De verzekeraars wilden niet hoger gaan dan \$150.000 dus veel Amerikaanse schepen namen een bedrag van \$150.000 aan zilver mee uit Vera Cruz.¹⁹³ Uit Tabel 1 blijkt dat de lading van het schip voor meer dan 100% verzekerd was.¹⁹⁴ De Olivers namen later meer risico's door sommige schepen te laten onder verzekeren of door zelf in te tekenen op de verzekeringspolis.¹⁹⁵ In Engeland was dat minder een probleem. Het oorlogsschip *HMS Diana* met voor \$3,7 miljoen zilver aan boord, was voor een recordbedrag van £650.800 bij Lloyds verzekerd met premie- en poliskosten van £28.960.¹⁹⁶ Met een koers van \$4,4 komt het verzekerde bedrag overeen met bijna \$2,9 miljoen dollar dus zelfs dit schip was onderverzekerd.

Lestapis ofwel Villanueva was intussen op 7 maart 1806 met het schip de *Aspacia* in Vera Cruz aangekomen. Een eerste probleem was dat de havenofficials toestemming weigerden om het zilver in het schip te laden. Villanueva moest diplomatieke actie ondernemen en de onderkoning Iturrigaray benaderen om de medewerking te krijgen van

¹⁹¹ Coggeshall, *Second series of voyages*, 40-41,55.

¹⁹² Bruchey, *Robert Oliver*, 301-302.

¹⁹³ Ibidem, 290.

¹⁹⁴ Ibidem, 391.

¹⁹⁵ Ibidem, 328.

¹⁹⁶ Hidy, *The House of Baring in American Trade and Finance*, 36; SAA 735, inv.nr. 1302, 'X'. Rekening-courant van Rekening 'X van in- en verkoop van wissels tegen bankgeld. Met bijlagen.', scan 18.

de gouverneur van Vera Cruz.¹⁹⁷ Villanuova kreeg , op voorspraak van de Spaanse overheid, voor de verkoop van de geleverde handelsgoederen vanuit de Verenigde Staten en voor het verkrijgen van retourgoederen de medewerking van belangrijke lokale handelaren in Vera Cruz, Miguel de Echeverría en Francisco Luis de Septien, tegen een commissie van 2,5 procent.¹⁹⁸ Echeverría had ruime ervaring in deze handel, was een vooraanstaand lid van het handelsgilde van Vera Cruz en speciaal afgevaardigde van de Caja de Consolidación. Hij werkte samen met het huis van Septien die uit een belangrijke familie van mijneigenaren afkomstig was. Zij namen ook de contacten met de Mexicaanse overheid voor hun rekening.¹⁹⁹ De Mexicaanse onderkoning had wel zijn twijfels over deze onderneming en zocht voortdurend bevestiging in Madrid bij Soler en Espinosa of de claims op het zilver nog steeds legitiem waren, zeker toen de Engelse oorlogsschepen het zilver kwamen ophalen.²⁰⁰ Maar ongetwijfeld verdienden de Mexicaanse officials ruim aan deze handel getuige het feit dat er later een onderzoek naar de steekpenningen van onderkoning Iturrigaray is geweest.²⁰¹ Dat deze operatie invloed op Mexico heeft gehad, blijkt uit de suggestie van Marichal dat de enorme zilverexport in deze periode een van de oorzaken is geweest van de Mexicaanse opstand later vanaf 1810 tot 1821.²⁰²

Vincent Nolte was vertrokken naar New Orleans waar hij op Eerste Paasdag 1806 aankwam.²⁰³ Het eerste wat hij deed, was zich een beeld vormen van de daar gevestigde handelsmaatschappijen en uitzoeken welke ondernemingen als solide, betrouwbaar en integer bekend stonden, waarden die Hope en Baring hoog in het vaandel hadden. De meesten voldeden niet aan zijn eisen maar waren trots op hun “cleverness” ofwel het vermogen hun handelspartner te beduvelen. Eigenlijk voldeed alleen het huis Amory & Callender.²⁰⁴ Een jaar lang regelde Nolte het handelsverkeer tussen New Orleans en Vera Cruz. In augustus 1807 kreeg hij de opdracht naar Havanna te gaan om de wisselbrieven van 700.000 piasters te gaan innen die Labouchère van Mollien had ontvangen. Hij leed schikbreuk op de terugweg, werd gered maar verloor 2.000 piasters.²⁰⁵

¹⁹⁷ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 175.

¹⁹⁸ Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronden*, 92-93.

¹⁹⁹ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 179-182.

²⁰⁰ Ibidem, 206-209.

²⁰¹ Ibidem, 183, 207.

²⁰² Ibidem, 239.

²⁰³ Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronden*, 77-78.

²⁰⁴ Ibidem, 100.

²⁰⁵ Ibidem, 113-133.

Op 24 maart 1807 hadden Hope & Co en Baring Brothers & Co een contract gesloten voor het leveren van piasters uit Mexico waarbij Hope de piasters verkocht aan Baring. Op 20 juli 1807 kwam hier een supplement op waaraan ook Mollien zijn akkoord gaf. Voor elke piaster die Baring uit Mexico zou halen werd 3,85 francs betaald aan Frankrijk. Hope kreeg 5/8 procent commissie. Baring verkocht de piasters aan de Bank of England voor £0:4:2 ofwel 5,2 francs (zie appendix V). Buist schat dat Hope en Baring gezamenlijk na aftrek van kosten 52 cent ofwel 1,08 franc per piaster verdienden. Bij dit contract werd nu Baring leidend in de onderneming.²⁰⁶

Het idee van David Parish dat hij een monopolie had op de handel met Vera Cruz bleek niet juist te zijn. Door het ingrijpen van Napoleon op de zaken van Ouvrard voelde Spanje zich ontheven van de monopolie afspraken. Naast Hope en Baring was het handelshuis Murphy & Gordon samen met de Britse bank Irving Reid & Co ook actief in de handel op Vera Cruz. Het huis van Murphy was een Spaans handelshuis uit Cádiz, terwijl Gordon een Engels handelshuis uit Londen was. John Murphy was in 1805 al benaderd door de Spaanse regering en in mei 1806 sloot hij twee contracten met de Casa de Consolidación over het vervoer van monopolie goederen naar Amerikaanse havens en een tweede om zilver vanuit Vera Cruz en/of andere havens naar Europa te vervoeren. De Spaanse regering had een monopolie op papier in Mexico, dat onder meer gebruikt werd in de tabaksindustrie. Ook hadden zij een monopolie op het kwik uit de Spaanse mijnen. Voor de zilvermijnen in Zuid-Amerika was dit kwik uit Europa noodzakelijk bij het proces om het zilver uit het erts te winnen. Tevens zouden Gordon & Murphy het postverkeer naar Mexico gaan verzorgen. Murphy kreeg de benodigde Spaanse licenties en wisselbrieven tot tien miljoen piasters in Vera Cruz uit te betalen in zilver. Maar de Britse regering was hier eveneens bij betrokken want Gordon & Murphy samen met het huis Irving Reid and Company hadden op 27 maart 1805 een contract gesloten om de Britse schatkist van zilver te gaan voorzien. Ook van de Britten kregen Gordon & Murphy licenties.²⁰⁷ Zij begonnen een soort driehoekhandel waarbij Britse goederen aan Spanje geleverd werden, kwik, papier en andere monopoliegoederen naar Mexico gingen en vervolgens zilver, cochenille, indigo en andere koloniale waren naar Jamaica of Engeland vervoerd werden.

²⁰⁶ Buist, *At Spes Non Fracta*, 329.

²⁰⁷ Crouzet, *L'économie Britannique et le blocus continental*, 181.

Ook werden Britse oorlogsschepen gebruikt om het zilver op te halen zoals op 29 december 1806 als het fregat *HMS Resistance* in Vera Cruz aankwam en 3,1 miljoen peso's meekreeg.²⁰⁸ Volgens Codinach gingen er uiteindelijk 38 schepen van Gordon & Murphy naar Vera Cruz vanuit verschillende havens zoals Cádiz, Hamburg, Lissabon, Malaga en pakketboten uit Jamaica.²⁰⁹ Een uitgebreid overzicht van alle schepen voor Gordon & Murphy van 1806 tot en met 1808 is te vinden in het proefschrift van Gabriela Mireles waaronder de genoemde 38 schepen waarbij de Engelse fregatten niet meegeteld zijn.²¹⁰

Informatie is een business instrument. Belangrijk in de samenwerking van Villanueva met het handelshuis van Echeverría was de goede informatie die zij konden verschaffen over de lokale markt.²¹¹ Villanueva gaf elk terugkerend schip een overzicht mee over de lokale markt en welke goederen Oliver zou moeten inkopen. Maar de schepen van Gordon & Murphy verstoorden soms de markt indien ze tegelijk eenzelfde lading brachten. Daarom maakte Oliver een afspraak met Gordon & Murphy om marktinformatie uit te wisselen zodat ze elkaar niet in de weg zouden zitten en beide een goede opbrengst konden halen.²¹²

2.6 Licenties en neutraliteit

Het begrip “neutraliteit” was in deze tijd een omstreden begrip. Er waren per land wel regels over het opbrengen van schepen door oorlogsschepen en kapers maar er waren geen duidelijke internationale afspraken. Verschil van mening was er over onderwerpen als: wat zijn militaire goederen, hebben vrije en neutrale schepen altijd neutrale goederen of wanneer is een effectieve blokkade van havens geldig?²¹³

²⁰⁸ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 197-212; Jiménez Codinach, ‘An Atlantic Silver Entrepôt: Vera Cruz and the House of Gordon and Murphy’ in: *Franklin w. Knight en Peggy K. Liss eds., Atlantic Port Cities Economy, Culture, and Society in the Atlantic World, 1650-1850* (Knoxville 1991) 149-167, aldaar 156-157.

²⁰⁹ Codinach, ‘An Atlantic Silver Entrepôt’, 157.

²¹⁰ Gabriela Sofía González Mireles, *La trayectoria de Tomás Murphy Porro: cambios y permanencias en las élites económicas del virreinato en el México independiente* (PhD, Universidad Nacional Autónoma de México, Mexico Stad 2014) 147-151, https://www.academia.edu/83574712/La_trayectoria_de_Tom%C3%A1s_Murphy_Porro_cambios_y_permanencias_en_las_%C3%A9lites_econ%C3%B3micas_del_virreinato_en_el_M%C3%A9xico_independiente. [Geraadpleegd 12 juli 2023].

²¹¹ Bruchey, *Robert Oliver*, 304.

²¹² Ibidem, 316.

²¹³ Silvia Marzagalli en Leos Müller, ‘“In apparent disagreement with all law of nations in the world”: Negotiating neutrality for shipping and trade during the French Revolutionary and Napoleonic Wars’, *International journal of maritime history* 28 (2016) 108-117, aldaar 113.

In de periode 1805 tot en met 1807 is een aantal van tachtig schepen naar Vera Cruz gevaren voor Hope & Co. De Amerikaanse schepen moesten echter varen zonder Engelse licenties en deden een beroep op de Amerikaanse neutraliteit waarbij het schip en alle lading eigendom van Amerikaanse onderdanen waren. Oliver gaf aan dat Britse schepen bewust jacht maakten op zijn schepen en dat in enkele gevallen zij alleen door hun hogere snelheid konden ontsnappen. Toch wisten de Engelsen drie schepen op te brengen: de *Rapid*, de *Fox* en de *Fly*. Hun zaak werd voor de 'Vice-Admiralty Courts' van respectievelijk de Bahama's, Nova Scotia en de Bahama's gebracht.²¹⁴

In de procesverslagen komt duidelijk naar voren dat de Engelsen heel goed begrepen dat het zilver voor de Spaanse kroon vervoerd werd en in alle gevallen werd beslist ten gunste van de kaper. Bij de rechtszaak van de *Fox* had de advocaat van de Engelse kapitein een uitgebreid dossier samengesteld van de zilvertransporten vergezeld van buitgemaakte correspondentie van Spaanse kooplieden en Mexicaanse officials met Madrid waaronder een overzicht van alle zilver voor de koning dat met neutrale schepen vanuit Vera Cruz was vertrokken in de periode van september 1805 tot en met maart 1807. Dit dossier geeft nieuwe gegevens in deze case en is nooit eerder onderzocht met betrekking tot dit onderwerp.²¹⁵

2.7 Hoe ging het zilver naar Europa?

Zoals al door Francis Baring met William Pitt besproken, was er voorzien in twee manieren om het zilver naar Europa te krijgen. De eerste was via Engelse oorlogsschepen en de tweede via de commerciële activiteiten van Hope & Co. Marichal geeft een overzicht van deze Britse oorlogsschepen. Hij vermeldt dat de admiraals één tot twee procent van de zilverwaarde kregen voor deze service. In zijn overzicht staan negen oorlogsschepen vermeld

²¹⁴ Prize Papers, ship 'Fly', https://portal.prizepapers.de/ship/prizepapers_ship_4bb51eca-3b1a-497d-b310-c40a271fa358/1/-/. [Geraadpleegd 30 juni 2023]; Prize Papers, court process prize appeal case for the ship 'Fly', https://portal.prizepapers.de/court_process/prizepapers_court_process_952ab239-2021-4adf-8411-518471ad0db3/1/-/. [Geraadpleegd 30 juni 2023]; Prize Papers, ship 'Rapid', https://portal.prizepapers.de/ship/prizepapers_ship_7818313f-395d-4c6b-b469-ad8c7cb1b1ed/1/-/. [Geraadpleegd 30 juni 2023]; Prize Papers, court process prize appeal case for the ship 'Rapid', https://portal.prizepapers.de/court_process/prizepapers_court_process_3fe07104-9dc4-4ad2-a662-1b5b38ef0687/1/-/. [Geraadpleegd 30 juni 2023]; Prize Papers, Prize appeal case for the ship 'Fox', George Mills (master), at the Vice-Admiralty Court of the Bahamas, 1809, https://portal.prizepapers.de/document/prizepapers_document_7c896d34-cdd1-41d7-8540-68876240e842/1/LOG_prizepapers_document_7c896d34-cdd1-41d7-8540-68876240e842/. [Geraadpleegd 5 juli 2023].

²¹⁵ Prize papers, Prize appeal case for the ship 'Fox', 51-74.

(zie ook appendix III). Interessant is dat hij het schip de *HMS Veteran* toeschrijft aan Gordon & Murphy maar in de administratie van Hope & Co staat over dit schip vermeld dat het zilver van Vera Cruz naar Jamaica bracht en daar overgedragen heeft aan de firma Atkinson & Co wat de zaakwaarnemer voor Baring was op Jamaica. Aangezien het bedrag dat Marichal noemt veel hoger is dan dat in de administratie van Hope vermeld staat, denk ik dat dit schip zilver voor beide huizen vervoerde.²¹⁶ In diezelfde administratie van Hope staat de *HMS Arethusa* vermeld die in juli 1808 voor 240.000 dollar aan zilver naar Londen bracht en die Marichal niet in zijn tabel heeft opgenomen.²¹⁷ In de meeste literatuur zoals bij Pearce en Buist wordt alleen de *HMS Diana* vermeld voor Hope & Co, maar Hidy spreekt over vier fregatten. Aangezien ik nu drie oorlogsschepen geïdentificeerd heb en in de Hope administratie onder de verzekeringspremie voor de *Diana* nog een post staat: “Insurance of Ships of war”, duidelijk in het meervoud, lijkt Hidy het bij het juiste eind te hebben, maar voor mij blijft de vraag welke nu het vierde schip was?²¹⁸

Met het zilver uit Mexico financierde David Parish talloze schepen met handelswaren, onder andere tabak, suiker en katoen, naar Europa. Vele handelsondernemingen in de Verenigde Staten werden hiervoor ingezet. Baring in Engeland en Hope op het vasteland regelden de verkoop van deze goederen en met de opbrengst was het geld in Europa terecht gekomen. Om de wisselkoersen tussen Amsterdam en Parijs niet te veel onder druk te zetten, werd via verschillende banken in heel Europa het geld overgemaakt naar de Franse staat. Buist geeft uitgebreid een beschrijving hoe dit in zijn werk ging.²¹⁹

Buist geeft aan dat Vincent Nolte ook kisten met zilver met de schepen *Willem Tell* en *Joseph* van New Orleans naar Liverpool heeft verstuurd. In de boeken van Hope staat een uitbetaling van de verzekering voor de *Joseph* maar Buist weet niet wat er met het schip is gebeurd.²²⁰ De *Prize Papers* geven hier uitsluitsel, de *Joseph* met kapitein John Southworth werd op 12 juni 1806 op de Atlantische Oceaan door de Engelse kruiser *HMS Arethusa* aangehouden. Het schip had een lading katoen, hout en 30 kisten met elk \$1.000 aan boord en werd naar de Bahama's gebracht waar de 'Admiralty Court' op 29 augustus 1806 in

²¹⁶ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 168, 210.

²¹⁷ SAA 735, inv.nr. 1302, 'X', scans 17-18; SAA 735, inv.nr. 1301, 'Calculus'. Register van berekeningen inzake de rekening 'X'. Met bijlagen, 1806-1810, scan 12.

²¹⁸ Pearce, 'The Hope-Barings Contract', 1345; Buist, *At Spes Non Fracta*, 329; Hidy, *The House of Baring in American Trade and Finance*, 36; SAA 735, inv.nr. 1302, 'X', scan 18.

²¹⁹ Buist, *At Spes Non Fracta*, 311-331.

²²⁰ Ibidem, 640.

beroep het zilver als een rechtmatige prijs oordeelde aangezien zij behoorde aan de Spaanse koning, ondanks dat deze zending van het Amerikaanse huis Amory & Callander naar het Britse huis van Francis Baring ging. In de begeleidende brief van Nolte stond echter Hope & Co als definitieve bestemming vermeld. Dit Engelse hof had dus wel degelijk door om wat voor zilver het ging en voor wie dit uiteindelijk was bestemd. In zijn brief schreef Nolte over drie andere schepen de *Alexander Hamilton*, de *Yorrick* en de *Mac* die hij zou sturen met zilver.²²¹ Ik vind in de rekening courant van Hope met A. Ouvrard inderdaad de *Guillaume Tell* en de *Joseph* terug maar ook een bedrag uitgekeerd door de verzekering voor de *Yorrick*. In de *Prize Papers* vind ik de *Yorrick* niet terug dus mogelijk is dit schip vergaan. Een notitie in het Hope archief over de *Yorrick* en de *Hamilton* staat voor beide \$30.000 aan inkomend zilver maar dat kan mogelijk een verwachtingscijfer zijn geweest.²²²

2.8 Het einde van de operatie

Op 22 juni 1807 vond er een aanval plaats van het Britse fregat *Leopard* op het Amerikaanse schip *Chesapeake* onder kapitein James Baron. De Amerikanen namen dit hoog op en dit incident werd de aanleiding tot het zogenaamde Jefferson Embargo dat op 22 december 1807 uitgevaardigd werd. Deze wet legde een embargo op aan alle in- en uitvoer in Amerikaanse havens, een (tijdelijke) opschorting van Amerikaanse handel met het buitenland. Op 1 maart 1809 werd dit embargo weer opgeheven maar intussen maakte dit verdere handel met Mexico via neutrale Amerikaanse schepen erg moeilijk. Nolte schrijft dat Parish bij de Amerikaanse minister van Financiën Gallatin voor elkaar kreeg dat hij schepen in ballast mocht sturen om zilver op te halen dat de Mexicanen nog verschuldigd waren aan de Amerikanen.²²³ Dit is een opmerkelijk diplomatiek succes voor David Parish omdat Jefferson dit voorstel afkeurde in een brief aan Gallatin.²²⁴ Het is niet duidelijk waarom Gallatin dit advies van Jefferson naast zich neerlegde.

²²¹ Prize Papers, Prize appeal case for the ship 'Joseph', John Joseph Southworth (master), at the Vice-Admiralty Court of Jamaica, 1809, https://portal.prizepapers.de/document/prizepapers_document_b938a8fc-fa87-4efa-bd96-f4cdb5bc78d7/1/LOG_prizepapers_document_b938a8fc-fa87-4efa-bd96-f4cdb5bc78d7/. [Geraadpleegd 9 juli 2023].

²²² SAA 735, inv.nr. 1302, 'X', scan 18; SAA 735, inv.nr. 1303, scan 2, 'Notes diverse'. Rekening-courantboek met aantekeningen. Klad. Met bijlagen, 1808-1809, <https://archief.amsterdam/inventarissen/file/3dcdfb4e-a663-d089-535f-2490bd9ca505>. [Geraadpleegd 20 juli 2023].

²²³ Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronden*, 138.

²²⁴ Founders Online, Thomas Jefferson, 'From Thomas Jefferson to Albert Gallatin 10 February 1808', <http://founders.archives.gov/documents/Jefferson/99-01-02-7389>. [Geraadpleegd 6 augustus 2023].

Met het laatste schip, de *Hamilton*, keerde Villanueva op 15 juni 1808 terug in Philadelphia en was de handel van Baring en Hope op Vera Cruz om het zilver op te halen afgesloten.²²⁵ Overigens hadden ze al zoveel zilver opgehaald dat ook zonder het embargo de case gesloten had geworden. Murphy ging overigens nog wel een tijdje door vanuit Spanje en Jamaica vanwege hun banden met de Spaanse regering in Cádiz.²²⁶

2.9 Conclusie

In de vroegmoderne tijd was zilver het belangrijkste waarde middel, maar ook in de Napoleontische tijd blijkt Amerikaans zilver nog onmisbaar in Europa. In de periode 1805-1807 gingen een aantal van tachtig schepen naar Vera Cruz voor Hope & Co, naast 38 schepen van Gordon & Murphy, en werd voor miljoenen aan zilver mee teruggenomen. Het exacte bedrag is niet duidelijk, Marichal noemt een bedrag van 25 miljoen peso's meegevoerd door buitenlandse handelaren voor de periode 1805-1808 op grond van gegevens van het handelsgilde van Vera Cruz.²²⁷ Zelf kom ik op grond van de inventarisatie van alle schepen en hun lading op een bedrag van 25,3 miljoen peso's. In appendix III staat een overzicht van deze schepen en het zilver dat zij vervoerden. Dit overzicht is dankzij de informatie uit de *Prize Papers* meer compleet dan in voorgaande onderzoeken gepubliceerd is over dit onderwerp en vult een aantal open plekken in de overzichten van Buist, Bruchey en Marichal. Bijvoorbeeld de hoeveelheid zilver per schip, de loodsboten die in ballast naar Vera Cruz gingen en die Bruchey niet in zijn overzichten opnam en waarvan Buist zegt dat er niets over bekend is en hij daardoor vijf miljoen piasters mist. Hiervan zijn er dus zo'n drie miljoen met deze loodsboten vervoerd.²²⁸

Hoeveel geld Hope & Co en Baring Brothers Co hebben verdiend met deze zaak is niet duidelijk. Met name de opbrengsten van de handel die opgestart werd tussen Amerika en Europa is moeilijk in te schatten. Ik wil me er in deze scriptie niet aan wagen, dit zou een nog dieper onderzoek vragen waar zeker ook de boeken van David Parish uit New York en Robert Oliver uit Baltimore bij betrokken moeten worden. Vincent Nolte, die de eindafrekening van het project opstelde, vermeldde in zijn memoires dat Hope en Baring tezamen 862.250 pond hadden verdiend met alleen de transacties waarin Parish ook meedeelde, dus niet de

²²⁵ Coggeshall, *Second series of voyages*, 56-57; Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronnen*, 92.

²²⁶ Codinach, 'An Atlantic Silver Entrepôt', 159-161; Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 212.

²²⁷ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 197.

²²⁸ Buist, *At Spes Non Fracta*, 318.

opbrengst van de verkoop van het zilver dat door de Engelse oorlogsschepen was gebracht en ook niet het commissieloon voor de verkoop van Amerikaanse goederen in Europa. Dat is zo'n 2,2 miljoen dollar elk, het dubbele van wat Marichal vermeldt. Volgens Bruchey zou Parish zeker 750.000 dollar hebben verdiend. Onduidelijk is wat de handelaren in Vera Cruz hebben verdiend.²²⁹ Voor een goede bepaling van de winsten is volgens mij een meer gedetailleerde beschrijving van de kosten en opbrengsten noodzakelijk. De analyse van deze transacties zou aangeven hoe een netwerk van private banken en handelsondernemingen de trans-Atlantische financiële en commerciële stromen onderhielden in een periode van oorlog tussen de Europese grootmachten.²³⁰

In oorlogstijd worden er wel vaker embargo's en blokkades opgericht. Maar er is altijd een spanning in de politiek tussen een gewenst resultaat en het minimaliseren van de nadelige effecten. Allerlei inventieve figuren weten hier, meer of minder legaal, een manier te vinden om de acties te omzeilen. Margit Schulte Beerbühl gebruikt deze case van het Mexicaanse zilver als voorbeeld hoe het Continentaal Stelsel ondermijnd werd door een netwerk van internationale kooplieden.²³¹

Er was een zekere balans tussen overheid en geldschietters. De bankiers moesten dus met de nodige diplomatie te werk gaan om hun business op de internationale geldmarkt uit te kunnen voeren. Door de verstrekte leningen hadden de bankiers een bepaalde invloed maar de eigenlijke macht lag nog steeds bij de overheid. Het ingrijpen van Napoleon op de activiteiten van Ouvrard illustreert dit feit. Bankiers hadden op vele zaken instemming nodig van de overheid. Dat begon al bij het verkrijgen van paspoorten voor een buitenlandse reis. Voor het verstrekken van buitenlandse leningen was soms toestemming nodig van de overheid. Voor bescherming tegen kapers en confiscatie door oorlogsschepen hadden de scheepskapiteins licenties nodig, uitgegeven door de overheid. Er was ambivalentie bij zowel de Engelse als de Spaanse regering. De Spaanse regering gaf aan vele partijen hetzelfde monopolie. De Engelse regering sloot via Gordon & Murphy een geheim verdrag met Spanje

²²⁹ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 182-183; Bruchey, *Robert Oliver*, 326-332; Nolte, *Vijftig jaren in de beide halfronden*, 173-174.

²³⁰ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 158.

²³¹ Margrit Schulte Beerbühl, 'Supplying the belligerent countries. Transnational trading networks during the Napoleonic Wars.' in: Sergio Solbes Ferri en Richard Harding eds., *The Contractor State and Its Implications, 1659-1815* (UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA 2015) 18-31, aldaar 24-28.

en verstrekke Gordon & Murphy Engelse licenties maar weigerde licenties voor de schepen van Hope.

De vraag voor dit hoofdstuk is weer: was hier nu sprake van business diplomatie? Net als in het vorige hoofdstuk bij de Louisiana Purchase was er sprake van een probleemsituatie tussen landen waarbij Barings en Hope met een oplossing kwamen waarbij ze ook hun eigen belang dienden. In deze case was er in eerste instantie een probleem bij Frankrijk waar Napoleon geld nodig had om zijn oorlogen te kunnen voeren. Hij dwong Spanje tot een bijdrage maar die hadden problemen om dat geld te leveren. Groot-Brittannië verhinderde met zijn vloot om zilver uit de Spaanse koloniën in Amerika te halen wat het Spaanse probleem had kunnen oplossen. Maar ook Engeland had zilver nodig. Door een complexe, internationale onderneming op te zetten werd Engeland van zilver voorzien, kon Spanje geld lenen en werd Frankrijk betaald. De banken verdienden flink aan deze dienstverlening.

Er werd wel de nodige flexibiliteit gevraagd. De onderneming was opgestart onder impuls van de Franse bankier Ouvrard maar die werd vanwege interne Franse problemen door Napoleon op non-actief gezet. In plaats van met Ouvrard te handelen wist Labouchère een overeenkomst te sluiten met de Franse regering om voor hen de Spaanse wisselbrieven te gaan verzilveren. Ook in Engeland was de nodige diplomatie vereist om de Engelse regering zo ver te krijgen om medewerking te verlenen. Een onvoorzien probleem was dat Hope en Baring concurrentie hadden van Gordon & Murphy waardoor Britse licenties voor hun neutrale Amerikaanse schepen uitbleven wat extra risico opleverde op confiscatie van hun zilver en goederen, wat ook enkele malen plaats vond. De inbeslagname van het schip de *Joseph* op weg naar Europa met zilver was mogelijk de aanleiding om geen zilver meer direct te verschepen in handelsschepen. Een betere oplossing was om Engelse oorlogsschepen het zilver te laten halen en dit zilver aan de Engelse regering te verkopen. Toen het handeldrijven naar het vasteland van Europa door het Continentaal Stelsel en het veroveren van Napoleon van de Noord-Duitse havensteden steeds moeilijker werd, is veel handel direct naar Engeland gegaan zoals katoen naar Liverpool.

Een belangrijk onderdeel van de business diplomatie is de keuze van de buitenlandse partners. De keuze van Hope en Baring in Amerika voor Craig en Oliver in de zilver case was niet de enige mogelijke keuze. Bruchey wijdt een hele paragraaf aan de reden dat zij bij deze

huizen uitkwamen.²³² Volgens mij was de belangrijkste reden dat dit handelspartners waren waarvan in het verleden al gebleken was dat ze betrouwbaar waren en ten tweede omdat zij al op Vera Cruz handelden. Dit betrouwbaarheids criterium zien we ook bij de keuze van de agenten die in Amerika gestationeerd werden.

De informatievoorziening moet een lastige klus geweest zijn. Ten eerste was er het contact tussen Villanueva en Parish en de Olivers in de Verenigde Staten. Elk schip bracht informatie over de markt in Mexico. Oliver maakte zelfs afspraken met de concurrentie om marktinformatie uit te wisselen zodat zij elkaar niet in de weg zouden zitten. Voor het afwikkelen van het financiële verkeer in Europa van Londen en Amsterdam naar Parijs kon Hope terugvallen op zijn al bestaande netwerk. Veel betalingen liepen over andere Europese steden als Hamburg, Antwerpen, Nantes, Rotterdam en Frankfurt om de koers tussen Amsterdam en Parijs niet te veel in gevaar te brengen. De correspondentie over het handelsverkeer tussen Europa en de Verenigde Staten liep vooral via Barings. Voor Engelse kooplieden was de opening naar de markt in Zuid-Amerika een goede aanvulling op het wegvallen van de Europese markt.

Een derde criterium bij de business diplomatie was of de agenten op voldoende hoog niveau toegang hadden tot de regeringen. Dat was in deze case duidelijk het geval. Labouchère onderhandelde rechtstreeks met Mollien, de Franse minister van Financiën of met baron Louis de afgeant van Napoleon. Francis Baring had direct contact met de Engelse premiers Pitt en Grenville. In Amerika onderhield Parish contacten met minister van Financiën Gallatin.

Marichal geeft aan dat zonder de ervaring die Baring en Hope hadden opgedaan in de Louisiana Purchase de onderneming niet mogelijk was geweest. Zij hadden daar laten zien dat ze in staat waren moeilijke financiële transacties in oorlogstijd uit te kunnen voeren. Bovendien was hier het contact ontstaan met Ouvrard die betaald werd met geld van de Louisiana Purchase voor bestellingen van hout in Rusland voor de Franse marine.²³³

Toen de Duitse havens wegvielen zien we ook dat het accent in deze operatie steeds meer bij Barings kwam te liggen. Was de Louisiana Purchase vooral een onderneming van Hope, in deze onderneming verschoof het accent en werd Barings de leidende partij. Dit illustreert ook hoe de financiële markt in Amsterdam steeds meer door Londen werd

²³² Bruchey, *Robert Oliver*, 299-303.

²³³ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 167.

overgenomen. En zoals Hay aantoon, Hope & Co ontwikkelde zich steeds meer als de bankier van Napoleon. Naast deze case ging Hope ook leningen verschaffen aan de broer van Napoleon, Joseph, de koning van Napels. In Parijs werd steeds meer de Amsterdamse praktijk overgenomen waardoor ook hier een verschuiving van activiteiten op wat langere termijn ging optreden.²³⁴

Ook nu zorgden de bankiers weer met hun financiële injecties voor het draaiend houden van de oorlogsmachine. Het zilver dat Engeland ontving vond zijn weg naar het oosten van Europa, Zweden en Spanje, naar Wellington en de Spaanse Juntas.²³⁵ Napoleon ontving miljoenen francs om zijn legers op de been te houden. Hope & Co bleven tot in 1809 orders van de Franse marine uitvoeren, totdat de handel in Hamburg en Amsterdam stil kwam te liggen vanwege het door Napoleon afgedwongen Continentaal Stelsel en de Engelse blokkades. Ook via de neutrale landen werd het steeds moeilijker handel te drijven. Voor Hope dreigde hun verdienmodel niet meer te werken. Tijd voor vrede.

²³⁴ Hay, 'Amsterdam and the Atlantic Revolutions', 30.

²³⁵ Sherwig, *Guineas and Gunpowder*, 193,198, 210.

3. Vredesbesprekingen

*From the Known Ferengi Rules of Acquisition:*²³⁶

34	<i>War is good for business.</i>
35	<i>Peace is good for business.</i>

Zoals we in de vorige hoofdstukken hebben kunnen zien boden conflicten en oorlogen kansen voor ondernemende bankiers. Hope en Baring verdienden flink met het Mexicaanse zilver door zowel de Engelse als Franse regering van middelen te voorzien waarmee zij de oorlog konden voortzetten. Zeker na het strakker aanhalen van het Continentaal Stelsel door Napoleon en de Engelse reacties hierop, gaf vrede naar hun mening toch betere mogelijkheden om geld te verdienen. Blokkades, embargo's en kapingen belemmerden de handel. Vandaar dat ik een case heb onderzocht waarbij Labouchère als onderhandelaar optrad over vrede tussen Engeland en Frankrijk.

3.1 Vredesbesprekingen met Engeland?

Op 5 juni 1806 werd Lodewijk Napoleon Bonaparte, de broer van Napoleon, de vorst van het Koninkrijk Holland. De relatie tussen hen beiden verslechterde door de tijd. Napoleon verweet zijn broer onvoldoende op te treden tegen overtredingen van het Continentaal Stelsel waardoor in Holland op grote schaal gesmokkeld werd. Bij een bezoek van Lodewijk eind 1809 aan Parijs dreigde Napoleon om het Koninkrijk Holland te annexeren als onderdeel van het Franse keizerrijk. Volgens G. Labouchère suggereerde Napoleon zijn broer om dit gegeven door te spelen aan de Engelsen wat als een basis voor onderhandelingen over vrede kon dienen. Voor Lodewijk ook een uitweg om in de toekomst zijn koningschap te behouden. Napoleon gaf ook aan: “in Amsterdam heb je handelaren met contacten in Londen, gebruik hen als bemiddelaar”.²³⁷ Ook in de memoires van minister van Politie Fouché werd Napoleon genoemd als initiator van deze besprekingen.²³⁸ Lodewijk Napoleon besloot in overleg met zijn ministers om Pierre César Labouchère naar Londen te sturen met deze geheime missie.

²³⁶ 'Ferengi Rules of Acquisition', *Memory Beta, non-canon Star Trek Wiki* (2023) https://memory-beta.fandom.com/wiki/Ferengi_Rules_of_Acquisition. [Geraadpleegd 2 augustus 2023].

²³⁷ Labouchère, 'Un Financier Diplomate Labouchère', 426-427.

²³⁸ Joseph Fouché en Louis Jullian, *Mémoires de Joseph Fouché, duc d'Otrante.... Volume 1 1* (Parijs 1824) 417.

Hij had via zijn schoonvader en handelspartner Francis Baring toegang tot de Britse regering.²³⁹ Een ander gunstig feit was dat lord Wellesley, de latere hertog van Wellington, minister van Buitenlandse Zaken was geworden en de Fransen dachten dat hij toegankelijker was dan zijn voorganger Canning.²⁴⁰ De missie mocht geen hoog diplomatiek karakter hebben en Labouchère ging niet naar Londen als gezant van Napoleon of Lodewijk Napoleon maar van de Hollandse ministers Van der Heim en Mollerus. Op 6 februari 1810 kwam Labouchère in Londen aan en kreeg tweemaal een onderhoud met Wellesley. Wellesley gaf op 12 februari mondeling een antwoord. Het kwam erop neer dat de Engelsen nu gewend waren aan de oorlog en ze niet konden toestaan dat Spanje bezet gehouden werd. De strijd daar was een te groot obstakel voor vrede. De toestand in Holland en de dreigende annexatie was voor de Engelsen geen aanleiding om hun eigen belangen op te offeren. Labouchère wist genoeg en keerde onverricht ter zake terug naar Holland en schreef een rapport aan de koning met zijn bevindingen.²⁴¹ Op 20 maart schreef Napoleon aan Lodewijk Napoleon dat hij het rapport van Labouchère met belangstelling had gelezen en dat het goed zou zijn hem, nu niet uit naam van de ministers, maar uit naam van de koning terug te sturen met voorstellen die in een notitie bijgevoegd waren.²⁴²

Maar Lodewijk Napoleon was niet de enige die vredesbesprekingen met Engeland wilde opstarten. Ook de Franse ministers Talleyrand en Fouché hadden dit idee. Fouché gebruikte hiervoor als tussenpersoon de bankier Julien Gabriel Ouvrard, een oude bekende van Baring en Labouchère. Onder het argument dat door het voorgenomen huwelijk van Napoleon met de Oostenrijkse prinses Marie Louise de toestand gewijzigd was en er nu te praten viel over vrede en over knelpunten zoals Holland, probeerde Ouvrard in Amsterdam Labouchère te overtuigen voor een tweede bemiddelingspoging. Maar Ouvrard of Fouché of beiden hadden een veel vermeteler plan bedacht. Na een vrede zouden Frankrijk en Engeland samen kunnen werken om Amerika weer onder controle te brengen. Met de Engelse vloot, dat een Frans leger van 100.000 man zou moeten overzetten, kon Noord-Amerika heroverd worden. Hierna zou Engeland Canada en Noord-Amerika weer als kolonie krijgen, de Fransen het Spaanse deel met als koning een familielid van Napoleon en zou

²³⁹ Wolff, *Ouvrard, speculator of genius*, 112-113.

²⁴⁰ Fouché en Jullian, *Mémoires de Joseph Fouché 1*, 412-413.

²⁴¹ Labouchère, 'Un Financier Diplomate Labouchère', 432-433.

²⁴² Empereur des Français Napoléon Ier, '16352, A Louis Napoléon, Roi de Hollande a Amsterdam' in: *Correspondance de Napoléon Ier. Tome 20* (Parijs 1858) 318-320, aldaar 318-320.

Mexico toegewezen worden aan de Spaanse koning Ferdinand VII zodat het Spaanse koningshuis weer in ere hersteld werd. Labouchère ging akkoord en liet zich overhalen voor een tweede poging. Hij stuurde een brief van Ouvrard voor Wellesley via Baring waarin deze plannen voorgesteld werden.²⁴³ Om de geloofwaardigheid te vergroten had Fouché in zijn brief voorgesteld een Britse spion, de baron Colli, die recent in Valençay aangehouden was, uit te ruilen tegen Franse gevangenen. Colli had een brief bij zich van de Engelse koning George III aan Ferdinand VII die op dat moment in Valençay verbleef. Op de brief een verklaring van echtheid met de hand geschreven door Wellesley.²⁴⁴ Dit lijkt een vreemd verhaal maar in het Baring archief bevindt zich een brief aan Francis Baring, gedateerd 5 april, waarin deze gebeurtenissen beschreven staan. De afzender wordt als anoniem aangegeven maar ik vermoed dat deze brief van Fouché komt. Het Baring archief heeft dit vermoeden nu overgenomen in de toelichting op de brief en een aantal kruisverwijzingen aangebracht op stukken die op deze zaak betrekking hadden maar in verschillende dossiers stonden.²⁴⁵ Tussen 8 en 14 april bespraken Wellesley en het Engelse kabinet de brief van Ouvrard en besloten dat deze brief een goed uitgangspunt was voor verdere besprekingen. Wellesley bezocht Francis Baring om vervolgacties en de brief over Colli te bespreken.²⁴⁶ De boodschap was dat het Engelse kabinet graag een gesprek zou hebben met een officiële vertegenwoordiger van de Franse regering.

Labouchère heeft deze ontwikkeling besproken met de Hollandse regering. Want op 30 april bezocht Napoleon Antwerpen met zijn nieuwe echtgenote en ontmoette daar zijn broer Lodewijk. Deze vertelde over deze vorderingen in de vredebesprekingen maar dat had een onverwacht effect. In de memoires van de hertogin van Abrantès staat een gedramatiseerde weergave van dit gesprek.²⁴⁷ Napoleon ontstak in woede want deze onderhandelingen liepen niet zoals hij zich voorgesteld had en hadden veel te vergaande

²⁴³ Labouchère, 'Un Financier Diplomate Labouchère', 435-437.

²⁴⁴ Juan Antonio Llorente, *Mémoires pour servir à l'histoire de la révolution d'Espagne: avec des pièces justificatives*. 2 (Dentu 1815) 319-336.

²⁴⁵ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_B13_8, Paris, A note to Sir Francis Baring from an anonymous correspondent (5-4-1810) https://baring.access.preservica.com/index.php?name=SO_ca0777cb-7a72-4abb-b965-09eb46f7c8df. [Geraadpleegd 6 augustus 2023]; Mail 31-10-2023 Clara Harrow Art & Archive Manager, Communications and Brand Experience, The Baring Archive.

²⁴⁶ The Baring Archive Digitised Collections, inv.nr. NP_1_B13_09_0001, Arthur Wellesley, 'Copy of a letter from Arthur, Lord Wellesley to Sir Francis Baring' (17 april 1810) https://baring.access.preservica.com/uncategorized/IO_16e78a23-8a3c-4e27-9007-05bda81d8e32/. [Geraadpleegd 6 augustus 2023].

²⁴⁷ Abrantès, *Mémoires de Madame la duchesse d'Abrantès, ou Souvenirs historiques sur Napoléon* 13, 113-115.

voorstellen over oorlog en vrede. Terug in Parijs werd Fouché ontslagen. Ouvrard werd weer gevangengezet, werd later vrijgesproken van het verraad waar Napoleon hem van verdacht had, maar werd gelijk weer gearresteerd op basis van een decreet van 21 juli 1809 als schuldenaar voor achterstallige Spaanse miljoenen.²⁴⁸ Labouchère werd in Parijs ontboden en ondanks waarschuwingen van Lodewijk Napoleon ging hij en in het onderzoek dat volgde, wist hij te overtuigen dat hij te goeder trouw gehandeld had en de overtuiging had dat de orders van Napoleon zelf kwamen.²⁴⁹

Het is overigens de vraag of Ouvrard ook geweten heeft dat dit hele spel buiten Napoleon omging. Tegelijkertijd dat Labouchère aan Baring schreef, had Ouvrard zijn plannen geschreven aan de Keizerlijke Kanselarij met de vraag een reactie te geven, hetgeen niet is gebeurd. Deze brief was een belangrijk argument voor zijn vrijspraak. Ook in de Verenigde Staten werd deze kwestie bekend. Op 5 augustus 1810 schreef de ambassadeur in Parijs, John Armstrong, een brief aan James Madison waarin hij het verhaal uit de doeken deed.²⁵⁰ Ongetwijfeld voelde Labouchère zich in zijn eer aangetast door de manier waarop hij door Ouvrard en Fouché gemanipuleerd was. In 1811 liet Labouchère zijn verhaal afdrukken in de Engelse kranten inclusief de brief van Lodewijk Napoleon aan zijn ministers en de instructies die hij meegekregen had van de ministers Van der Heim en Mollerus.²⁵¹ Vermoedelijk om zijn betrouwbaarheid en integriteit te herstellen. Toen Labouchère later op bezoek ging in Londen in maart 1811, drukte de Franse krant *le Moniteur*, die als spreekbuis diende voor de Franse regering, een bericht af dat de heer Labouchère een persoonlijk bezoek bracht en dat dit niets te maken had met mogelijke vredesonderhandelingen. Het feit dat de *Moniteur* een dergelijk bericht plaatste, maakte dit idee gelijk verdacht in de Engels kranten.²⁵² Labouchère was blijkbaar politiek belangrijk geworden.

²⁴⁸ Wolff, *Ouvrard, speculator of genius*, 117.

²⁴⁹ Labouchère, 'Un Financier Diplomate Labouchère', 445-448; Étienne-Denis Pasquier, *Mémoires du chancelier Pasquier : histoire de mon temps. 1 / publiés par M. le duc d'Audiffret-Pasquier*, 1 (4de druk; Parijs 1893) 396.

²⁵⁰ Founders Online, John Armstrong, 'To James Madison from John Armstrong 5 August 1810', <http://founders.archives.gov/documents/Madison/03-02-02-0571>. [Geraadpleegd 7 augustus 2023].

²⁵¹ British Newspaper Archive, 'FROM THE FRENCH PAPERS. PROCEEDINGS OF THE DUTCH MINISTRY WITH THE ENGLISH GOVERNMENT.', *Morning Herald* (Londen 4 januari 1811) 3; British Newspaper Archive, Pierre-César Labouchère, 'OFFICIAL PAPERS. Holland. Proceedings of the Dutch Ministry with the English Government, relative to the preserving of the independence of Holland by the means of a Peace with France —1810.—From No. I. to No. IV.', *Cobbett's Weekly Political Register* (Londen 12 januari 1811), sectie Vol. XIX. No. 4., 80-85.

²⁵² British Newspaper Archive, 'A gentleman of the name of LABOUCHÈRE, has arrived in this country;', *National Register* (Londen 17 maart 1811) 170.

3.2 De neergang van het huis Hope & Co

De zaken voor Hope & Co liepen in deze periode steeds slechter. Het Continentaal Stelsel had een verlamdende werking op de handel in de Europese havens en de betekenis van het huis Hope in Amsterdam nam steeds verder af. Daarbij speelden ook nog persoonlijke zaken. In 1808 had John William Hope zijn landgoed in Haarlem verkocht aan koning Lodewijk en keerde terug naar Engeland. Zijn zonen hadden weinig belangstelling voor de zaak. Henri Hope trok zich in 1810 terug en overleed in 1811. Er ontstonden spanningen tussen Labouchère en John William Hope. John William Hope wilde de Amsterdamse vestiging liquideren en alle kapitaal naar Engeland halen. Er werd besloten dat Labouchère zich zou terugtrekken. Echter John William Hope overleed op 12 februari 1813. Zijn vrouw en kinderen wilden cash en op 3 december 1813 nam Alexander Baring Hope & Co in Amsterdam en Henri Hope & Co in Londen beide over en betaalde de erfgenamen van John William Hope. Deze overname was het einde voor het huis Hope & Co.

Wel werd in 1815 het huis Hope & Co weer opnieuw opgericht waarbij Baring voor één derde partner werd en Labouchère wel zijn naam als directeur aan het huis verbond maar zich met de dagelijks gang van zaken niet meer bezighield en zich terugtrok op zijn landhuis in Engeland.²⁵³ De neergang van het huis Hope & Co illustreert de verschuiving van het financiële centrum van Amsterdam naar Londen. Een ontwikkeling die zich langzaam voltrok en al langere tijd aan de gang was. Baring werd mede groot door de verhuizing van Hope naar Londen en de nauwe samenwerking met Hope. In 1800 was Hope & Co nog het belangrijkste huis van Europa, in 1813 was Baring Brothers & Co. dat.

3.3 Diplomatie en conclusie

Was in de gebeurtenissen van dit hoofdstuk nu sprake van business diplomatie? Zoals in de vorige hoofdstukken bemiddelde Labouchère tussen landen en was er contact op hoog niveau. Uiteraard niet zonder eigenbelang, de oorlog en alle blokkades belemmerden de handel en de verwachting was dat deze actie een positief effect op de business activiteiten zou kunnen hebben. Waren de banken eerder vooral adviseurs en geldschietters voor de Franse, Spaanse en Engelse regeringen, gaandeweg werden ze steeds meer betrokken in de

²⁵³ Buist, *At Spes Non Fracta*, 64-69; Hidy, *The House of Baring in American Trade and Finance*, 53.

politieke acties zoals Labouchère een diplomatieke missie uitvoerde ten behoeve van de Hollandse regering.

Wat echter ontbrak waren business acties. Dit was wel een diplomatieke actie maar Labouchère werd meer door de politiek gebruikt dan dat hij de politiek beïnvloedde. Hij bracht niet de vrede maar ondersteunde het proces, bij de beslissingen werd hij niet betrokken. Ik zou dus willen stellen dat ondanks het feit dat deze actie geduid werd als diplomatiek, hier geen sprake is van business diplomatie.

Maar de betrokkenheid in de politiek zou zich wel verder doorzetten. Alexander Baring en Labouchère zouden een belangrijke rol gaan spelen bij vredesbesprekingen in 1818 bij het Congres van Aken, een vervolg op het Congres van Wenen. Hier werden de herstelbetalingen van Frankrijk geregeld na de Napoleontische oorlogen. Met name de genoemde bankiers, samen met Ouvrard en Rothschild, zorgden ervoor dat Frankrijk niet in de situatie kwam zoals Duitsland na de Eerste Wereldoorlog namelijk met onaflosbare schulden.²⁵⁴ Het zou te ver voeren om hier dieper op in te gaan, het valt buiten bereik van deze scriptie maar het was een logisch gevolg op de hierboven omschreven ontwikkelingen waarin het vertrouwen van de internationale politieke machten gewonnen was en Baring als een volwaardige partij bij hen aan tafel kwam zitten.

²⁵⁴ Ziegler, *The Sixth Great Power*, 79-85.

Conclusie

De periode 1800-1815, de overgangperiode naar de moderne tijd, vormde ook op het gebied van financiën een keerpunt. De financiële markt veranderde, er ontstonden natiestaten met centraal geïnde belastinginkomsten en nationale banken. Het was een periode van oorlog met handel belemmerende blokkades. Voor de banken in die tijd waren er bedreigingen en kansen. Om zich als bank in deze tijd staande te houden, werden aanpassingsvermogen en flexibiliteit vereist.

Om de oorlog te kunnen voeren hadden overheden geld nodig, meer dan ze normaal gesproken tot hun beschikking hadden. De Engelse en Franse overheid hadden verschillende strategieën om te voorzien in hun geldbehoefte. In Engeland door te lenen, in Frankrijk door schattingen op te leggen in veroverde gebieden maar mede door de invloed van Hope & Co kreeg Napoleon gaandeweg meer vertrouwen in de financiële markt. In beide landen was er een belangrijke rol voor de banken weggelegd. De vraag die in deze scriptie gesteld wordt is of er in de interactie tussen de banken en overheden sprake was van business diplomatie. In de cases van de Louisiana Purchase en het Mexicaanse zilver kon deze vraag bevestigend worden beantwoord. De banken voerden een bewuste strategie waarmee ze de overheden beïnvloedden om hun eigen business uit te kunnen voeren. Een overeenkomst tussen de drie cases is dat in alle drie de gevallen de bankiers als bemiddelaar tussen de staten optraden. Bij de Louisiana Purchase was Alexander Baring raadgever voor zowel de Franse als de Amerikaanse regering. Bij het Mexicaanse zilver bemiddelden Baring en Labouchère tussen Frankrijk, Engeland en Spanje. In de derde case was Labouchère bemiddelaar tussen Frankrijk en Engeland maar was er geen sprake van business activiteiten en dus niet van business diplomatie. De oorlog bood kansen en die werden met beide handen aangegrepen. Opvallend is dat de banken ervoor zorgden dat iedere schakel in de operationele ketens voldoende winst maakte. Voor alle partijen werd een win-win situatie gecreëerd. Dat zorgde ervoor dat alle schakels in de keten alle reden hadden om deze handel te laten slagen waarbij uiteindelijk Baring en Hope ook ruim verdienden.

Wat betreft het begrip business diplomatie ben ik van mening dat dit nog niet afdoende gedefinieerd is. De kenmerken die Antunes vaststelde zijn noodzakelijk maar niet voldoende om het begrip te definiëren. Daarom heb ik vooral ook als aanvulling gebruik

gemaakt van de ideeën die Small en Ruël toepassen op moderne bedrijven. Belangrijke aanvulling is dat er sprake is van een probleem, een conflict waarbij bedrijf en staat een gezamenlijk doel hebben en de acties van het bedrijf essentieel zijn voor het resultaat. Dit criterium ontbrak in de derde case van de vredesonderhandelingen, was heel duidelijk in de zilver case en misschien iets minder bij de Louisiana Purchase. Maar de acties van de banken waren in deze case toch dermate belangrijk dat ze de doorslag gaven voor het resultaat en ik dat dus wel als business diplomatie kan bestempelen.

Wat dit onderzoek verder laat zien is ten eerste dat de internationale handelaren en bankiers uit deze periode zich in eerste plaats concentreerden op hun eigen zaken en pas in de tweede plaats op hun land. Ook al zijn hun landen van herkomst in oorlog, zij bleven informatie uitwisselen en handeldrijven. Ik kan me vinden in de bewering van Sarah Lentz dat zij een aparte, internationale groep vormden, die zich positioneerde boven de natiestaten, die toen nog niet ver ontwikkeld waren. Hun relaties en hun onderling vertrouwen, opgebouwd over tientallen jaren, lieten zich niet verbreken door een conflict tussen hun landen.²⁵⁵ Zoals de titel van deze scriptie aangeeft, in diplomatiek overleg vertegenwoordigden ze in eerste instantie hun kapitaal. Bij het financieren van de overheid werden zij steeds meer een partij met eigen belangen en niet alleen een geldschieter. De bankiers van Baring en Hope streefden in eerste instantie naar het behalen van winst in hun operaties. Maar dit moest wel gebeuren binnen een aantal restricties die zij zichzelf oplegden: betrouwbaarheid, nakomen van afspraken, op tijd betalen en integriteit. Dit waren waarden die voor alles gingen ook al zou dat geld kosten. Daarnaast voelden ze ook verplichtingen voor hun land en de wet. Verschillende malen is te lezen in hun brieven dat zij zich beslist aan de bepalingen van hun regeringen wilden houden en als vaderlandslievende en plichtsgetrouwe burgers wilden overkomen. Maar ze zochten daarbij wel de grenzen op. Bijvoorbeeld bij de Louisiana deal toen de Britse regering aan Francis Baring verbood verder geld over te maken naar Frankrijk, stopte hij daar inderdaad mee maar had wel het overmaken van de betalingen doorgeschoven naar Hope. In een brief protesteerde Baring bij Hope over het voortzetten maar het lijkt er heel erg op dat deze brief bedoeld was om de schijn op te houden. Baring had daartegenover grote leningen aan de Engelse staat uitgeschreven. Hope & Co organiseerde een consortium om de veertig miljoen lening voor

²⁵⁵ Lentz, 'David Parish, Alexander Baring and the US Loan', 76-77.

Lodewijk Napoleon vol te krijgen, dat leek vaderlandslievend maar was vooral bedoeld om de lening aan Spanje door te kunnen laten gaan.

Maar geld verdienen was niet het enige succes. Een tweede inzicht is dat de banken invloed uitgeoefend hebben op de ontwikkeling van de Verenigde Staten Baring en Hope hadden een strategie om hun belangen in de jonge Verenigde Staten te vergroten. Met de koop van Louisiana verdubbelde het grondgebied van de Verenigde Staten. Napoleon voorspelde dat ze zich hierdoor zouden ontwikkelen tot een maritieme en handelsmacht als concurrent van Groot-Brittannië. Bij de zilvercase zien we dat de handel van de Verenigde Staten een flinke boost krijgt. Niet alleen door de handel op Vera Cruz en andere delen van Spaans Amerika maar ook door de toename van hun scheepvaart op de Atlantische Oceaan. De oorlogen in Europa boden kansen aan de Verenigde Staten om te gaan groeien. Hope en vooral Baring waren bewust bezig met investeren in de Verenigde Staten waar zij in de toekomst goede winstkansen voor hun kapitaal zagen. De oorlog tussen de Verenigde Staten en Groot-Brittannië was voor Baring een bedreiging en Alexander Baring deed ook zijn best om de vrede te bevorderen. Als gevolg van hun strategie werd Baring dan ook tot 1830 de belangrijkste bank in de Verenigde Staten.²⁵⁶

Hope en Baring steunden zowel de Franse als Britse regering. Het derde inzicht is dat ze door hun financiering de oorlogsmachine draaiend hielden. Ongeacht de afloop zouden ze belangrijk blijven. Als Napoleon de oorlog had gewonnen had Hope mogelijk de belangrijkste bank van Europa kunnen blijven. Nu werd Baring dat, met in zijn spoor het huis Rothschild dat de zilverzendingen van Engeland naar zijn bondgenoten op het continent verzorgde. Dit illustreert tevens de overgang van het financiële machtscentrum van Amsterdam naar Londen. En zoals Hay aantoont door met name de invloed van Hope & Co naar Parijs.²⁵⁷ In de Louisiana Purchase is Hope nog leidend. In de zilvercase komt er een ommekeer en neemt Baring de leiding over. Baring is gegroeid door kapitaalinjecties na de overgang van Hope naar Londen en de nalatenschap van William Bingham. Daarnaast nam Baring veel van de werkwijze van Hope over. Francis Baring wilde al in 1802 een fusie tussen beide banken. Uiteindelijk neemt Alexander Baring Hope & Co over. Hope wordt in 1815 opnieuw opgericht in Amsterdam maar is voortaan een bank van de tweede orde.

²⁵⁶ Youssef Cassis en Philip L Cottrell, 'The World of Private Banking' (2009) 114-115.

²⁵⁷ Hay, 'Amsterdam and the Atlantic Revolutions', 30.

In dit onderzoek zijn over de periode van de Napoleontische oorlogen enkele cases behandeld. Maar er waren nog enkele operaties die hieraan toegevoegd hadden kunnen worden zoals de lening aan Portugal, door Buist de 'diamond loan' genoemd,²⁵⁸ de lening aan het Koninkrijk Napels²⁵⁹ en de onderhandelingen in 1814 over een lening aan de Russische tsaar en de vorming van Polen.²⁶⁰ Aanvullend zou het interessant zijn de periode te verlengen en de diplomatieke acties van de bankiers, met name Alexander Baring, Ouvrard en het opkomende huis van Rothschild rond de oorlogsschuld van Frankrijk en het Congres van Aken in 1818 te analyseren. Door hun optreden werd verhinderd dat Frankrijk in een positie kwam met veel te hoge lasten zoals Duitsland na de Eerste Wereldoorlog.²⁶¹ Een ander onderwerp dat verder uitgediept zou kunnen worden is de grootte en verloop van de financiële stromen bij de Mexicaanse zilver case. Mijn indruk is dat een betere reconstructie mogelijk is dan tot nu toe met name door Buist en Bruchey is uitgevoerd. Ik heb nu de schepen en hun ladingen van en naar Mexico uitgezocht, maar ook de schepen naar Europa en de daaropvolgende financiële transacties zouden zichtbaar moeten worden gemaakt. Veel materiaal, maar niet voldoende, is in het archief van Hope te vinden, maar het zou aangevuld kunnen worden met de Mexicaanse en Spaanse archieven, de Amerikaanse archieven zoals van David Parish en Robert Oliver en waarschijnlijk nog een aantal andere Europese banken.

Om terug te komen op de uitspraak van de Duc de Richelieu over Baring als zesde macht uit de inleiding. Ter illustratie een berichtje uit de Leydse Courant van 23 juli 1817:

Parys den 17 julij. ... De bankier Baring is uit Londen alhier aangekomen. Men verwacht ook de Hertog van Wellington alhier.

Nog maar twee jaar na Waterloo komt Wellington al op de tweede plaats na Baring.²⁶²

²⁵⁸ Buist, *At Spes Non Fracta*, 383.

²⁵⁹ Ibidem, 62, 340.

²⁶⁰ Sherwig, *Guineas and Gunpowder*, 330.

²⁶¹ Ziegler, *The Sixth Great Power*, 78-85.

²⁶² Erfgoed Leiden en Omstreken, Historische Kranten, 'FRANKRIJK' *Leydse Courant* (23 juli 1817) 1, <https://leiden.courant.nu/issue/LYC/1817-07-23/edition/0/page/1>. [Geraadpleegd 24 mei 2023].

Bibliografie

Archieven

Archivo Histórico Nacional, Portal de Archivos Español (PARES),

Portada del Archivo Histórico Nacional, <https://pares.cultura.gob.es/inicio.html>.

‘Convenio celebrado en París con la República Francesa para reducir a dinero y subsidio anual las obligaciones contraídas por el Rey de España; ratificación de dicho convenio y otros documentos referentes al mismo.’ (1803).

<http://pares.mcu.es:80/ParesBusquedas20/catalogo/description/3444712>.

‘Tratado preliminar y secreto celebrado entre España y la República Francesa sobre el engrandecimiento de los Estados del Infante duque de Parma en Italia y cesión de la Luisiana con otros documentos referentes a dicho tratado.’ (1800),

<http://pares.mcu.es:80/ParesBusquedas20/catalogo/show/3386848>.

Bibliothèque Nationale de France (BnF),

Archives nationales, Fonds publics postérieurs à 1789 - SÉRIE AF - ARCHIVES DU POUVOIR EXÉCUTIF (1789-1815) - État général des fonds’,

<http://www.archivesnationales.culture.gouv.fr/chan/chan/series/serieAFegf.html>.

Archives et manuscrits, Collections partenaires, Patrimoines partagés, France aux Amériques, Historic New Orleans Collection (HNOC), Collections de documents illustrant les relations entre la France et les Amériques (HNOC),

<https://archivesetmanuscrits.bnf.fr/ark:/12148/cc124846g/cb4>.

Nationaal Archief Den Haag, 2.01.01.05 Inventaris van de archieven van het Staatsbewind, (1799) 1801-1805 (1806).

165 Deel D, 17 okt 1801 - 20 dec 1803 Publicatie van het Staatsbewind der Bataafse Republiek No. 39.

National Archives Kew Londen, HCA Records of the High Court of Admiralty and colonial Vice-Admiralty courts, <https://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C142>.

The National Archives and Records Administration (NARA) Washington DC,
<https://www.archives.gov/>.

‘A convention between the United States of America and the French Republic relative to the payment for Louisiana’, <https://catalog.archives.gov/id/306463>.

‘General Records of the United States Government 1778 – 2006’,
<https://catalog.archives.gov/id/299807?objectPage=6>.

‘Original Protocol of the Delivery of Louisiana by Spain to France, at New Orleans on November 30, 1803’, <https://catalog.archives.gov/id/10640083>.

‘Traite Entre les Etats-Unis de l’Amérique et de la République Française’ (1803),
<https://catalog.archives.gov/id/7891099>.

Stadsarchief Amsterdam (SAA), ‘735 Inventaris van het Archief van de Firma Hope & Co. met verwante archiefvormers’,
<https://archief.amsterdam/inventarissen/details/735/keywords/Hope/withscans/0/start/0/limit/10/flimit/5>.

- 735/131 1802-1803.
- 735/430 François Ouvrard te Parijs, 1805-1809.
- 735/1302 'X'. Rekening-courant van Rekening 'X' van in- en verkoop van wissels tegen bankgeld. Met bijlagen.
- 735/1303 'Notes diverse'. Rekening-courantboek met aantekeningen. Klad. Met bijlagen.
- 735/1446 Rekeningen van uit Amerika verzonden goederen, overgedragen aan A. Ouvrard & Co en mr. Goddard, door bemiddeling van D. Parish. Met inhoudsopgave, 1805-1807.
- 735/1447 Rekeningen voor verscheepte goederen van Noord-Amerika naar Vera Cruz, 1806-1808.
- 735/1468 Stukken betreffende de bevrachting van schepen door Hope & Co in opdracht van het Franse Ministerie van Marine, 1804.
- 735/1469 Register van afgeschreven rekeningen en memories voor handelshuizen in Riga en Petersburg ten behoeve van de Franse Marine. Met inhoudsopgave en bijlagen, 1804-1811.

- 735/1495 Wissels ten laste van Lorenzo de Angelo Guardamino in Mexico, betaalbaar in Vera Cruz. Met kladnota. Genummerd 1-162 en 332-535, 1805.
- 735/1765 Publikatie van het Staatsbewind der Bataafse Republiek inzake het verbod geld aan het buitenland te lenen zonder consent, 1802.
- 735/1909 Notities van Al. Baring te Parijs over de onderhandelingen in naam van Baring en Hope met Amerikaanse ministers, 1803.
- 735/1911 Stukken betreffende de Amerikaanse lening door Hope en Baring ten behoeve van de verkoop van Louisiana door het Franse gouvernement 1803.
- 735/1912 Authentiek uittreksel van een wet betreffende de goedkeuring door het Amerikaanse Congres van de Louisiana-lening van 1803, 1804.
- 735/1913 Aandelen van een kapitaal van \$ 5.000.000,- Amerikaanse fondsen, onder bewaring van de heren Hope, Smeth en Willink, afgelost in 1820. Drukwerk, 1804.
- 735/2054 'Real cedula de S.M. y señores del consejo'. Stukken betreffende Spaanse leningen door bemiddeling van Hope & Co 1805-1806.

The Baring Archive, The Baring Archive Digitised Collections, The Northbrook Papers

(BA_NP), https://baring.access.preservica.com/uncategorized/SO_0773b1c5-2c54-42b0-9d06-10af16518eb8/.

- NP_1_A4 – Louisiana Purchase Papers.
- NP_1_A9 - Northbrook Business Papers 1794-1833.
- NP_1_A19 - Northbrook Business Papers 1793-1803.
- NP_1_B8 - Barings and Hope & Co. Plan 'SD'. Proposals for the shipment of Spanish silver dollars from Mexico for the payment to France by the Spanish government of its annual subsidy of 72 million francs.
- NP_1_B13 - Various documents.

The British Library,

- MS 38737 Correspondence and papers of W. Huskisson: 1782-1820 Vol. IV (ff. 418). 1802-1809. George III of England: Correspondence and papers of W. Huskisson: 1782-1820. William Huskisson, statesman: Correspondence with G. Canning.: 1801-1827.

- MS 71593 DROPMORE PAPERS. SERIES III. Vol. VII (ff. 186). Further miscellaneous political papers of Grenville rel. to Ireland, coinage, ecclesiastical and other patronage, the Privy Council, and submarine navigation, etc.
- MS 58977 DROPMORE PAPERS. Vol. CXXIII (ff. 216). 1. ff. 1-56. Samuel Whitbread, M.P.; 1806-1812. 2. ff. 57-90. Francis Horner, M.P.; 1808-1816, n.d. 3. ff. 91-...

United States Department Of State, *State papers and correspondence bearing upon the purchase of the territory of Louisiana* (Washington 1903).

<https://www.loc.gov/item/03015294/>.

Websites

British Newspaper Archive, <https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/>.

Gallica, <https://gallica.bnf.fr/accueil/fr/content/accueil-fr?mode=desktop>.

National Archives, 'Founders Online: Home' (University of Virginia Press),
<https://founders.archives.gov/>.

Niedersächsische Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, Prize Papers,
<https://www.prizepapers.de/>.

The Baring Archive,

A Brief History of Barings, <https://baringarchive.org.uk/history/a-brief-history-of-barings/>.

The Louisiana Purchase, <https://baringarchive.org.uk/exhibition/the-louisiana-purchase/>.

Gepubliceerde primaire bronnen

Abrantès, Laure Junot duchesse d', *Mémoires de Madame la duchesse d'Abrantès, ou Souvenirs historiques sur Napoléon : la Révolution, le Directoire, le Consulat, l'Empire et la Restauration. Tome 13* (Parijs 1831).
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k65237521>.

Barbé-Marbois, François de, *Histoire de la Louisiane et de la cession de cette colonie par la France aux Etats-Unis de l'Amérique septentrionale ; précédée d'un discours sur la*

constitution et le gouvernement des Etats-Unis: avec une carte relative à l'étendue des pays cédés (Parijs 1829).

Coggeshall, George, *Second series of voyages to various parts of the world, made between the years 1802 and 1841* (New York 1852).

<https://catalog.hathitrust.org/Record/006557873>.

Fouché, Joseph, en Louis Jullian, *Mémoires de Joseph Fouché, duc d'Otrante.... Volume 1 1* (Parijs 1824). <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k15225483>.

---, *Mémoires de Joseph Fouché, Duc d'Otrante, Ministre de la Police Générale Tome I* (2006). <https://www.gutenberg.org/ebooks/18942>.

Livingston, Robert R., 'Consultation, brief Livingston aan Madison over het voorstel om heel Louisiana te kopen' (13 april 1803).

<https://archivesetmanuscrs.bnf.fr/ark:/12148/cc124846g/cb1>.

Llorente, Juan Antonio, *Mémoires pour servir a l'histoire de la révolution d'Espagne: avec des pièces justificatives. 2* (Dentu 1815).

Mollien, François-Nicolas, *Mémoires d'un ancien ministre du Trésor public [F.-N. Mollien], de 1800 à 1814.... Vol. 1* (Parijs 1837). <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b86264700>.

---, *Mémoires d'un ancien ministre du Trésor public [F.-N. Mollien], de 1800 à 1814.... Vol. 3* (Parijs 1837). <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b8626472t>.

Monroe, James, *Memoir of James Monroe, Esq. Relating to His Unsettled Claims upon the People and Government of the United States. 1* (Charlottesville 1828).

<https://heinonline.org/HOL/P?h=hein.forrel/mmrjmr0001&i=1>.

Napoléon Ier, empereur des Français, 6706, *Projet de convention secrete avec les États-Unis relativement à la cession de la Louisiane, 1803. 23 avril.* in: *Correspondance de Napoléon Ier. Tome 8 / publiée par ordre de l'Empereur Napoléon III -- 1858-1870 8* (Parijs 1858) 289-291. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k62963447>.

---, '9708, A.M. Champagny, Parijs, 27 janvier 1806' in: *Correspondance de Napoléon Ier. Tome 11 / publiée par ordre de l'Empereur Napoléon III 11* (Parijs 1858) 680.

<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k9666763q>.

---, '9764. Décret, Palais des Tuileries, 6 février 1806' in: *Correspondance de Napoléon Ier. Tome 12 / publiée par ordre de l'Empereur Napoléon III 12* (Parijs 1858).

<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k63284181>.

---, '16352, A Louis Napoléon, Roi de Hollande a Amsterdam' in: *Correspondance de Napoléon Ier. Tome 20* (Parijs 1858) 318-320.

<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k9642186v>.

Nolte, Vincent, *Vijftig jaren in de beide halfronden: herinneringen uit het leven van een voormaligen koopman* (Middelburg 1855).

Ouvrard, G.-J., *Mémoires de G.-J. Ouvrard sur sa vie et ses diverses opérations financières Premier Partie* 1 (Parijs 1826). [https://numelyo.bm-](https://numelyo.bm-lyon.fr/f_view/BML:BML_00GOO0100137001102688095?pid=BML:BML_00GOO0100137001102688095&pg_titre=)

[lyon.fr/f_view/BML:BML_00GOO0100137001102688095?pid=BML:BML_00GOO0100137001102688095&pg_titre=.](https://numelyo.bm-lyon.fr/f_view/BML:BML_00GOO0100137001102688095?pid=BML:BML_00GOO0100137001102688095&pg_titre=)

Pasquier, Étienne-Denis, *Mémoires du chancelier Pasquier : histoire de mon temps. 1 / publiés par M. le duc d'Audiffret-Pasquier* (Parijs 1893).

<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k36756k>.

Talleyrand-Périgord, Charles-Maurice de, *Mémoires du prince de Talleyrand. I. 1754-1808 / publ. avec une préf. et des notes, par le duc de Broglie* (1891).

<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k213762f>.

Krantenartikelen

'Leydse Courant 23 juli 1817 pagina 1', *Historische Kranten, Erfgoed Leiden en Omstreken* (1817), <https://leiden.courant.nu/issue/LYC/1817-07-23/edition/0/page/1>.

'FROM THE FRENCH PAPERS. PROCEEDINGS OF THE DUTCH MINISTRY WITH THE ENGLISH GOVERNMENT.', *Morning Herald* (Londen 4 januari 1811) 3, British Newspaper Archive.

'A gentleman of the name of LABOUCHÈRE, has arrived in this country;', *National Register* (Londen 17 maart 1811) 170, British Newspaper Archive.

Labouchère, Pierre-César, 'OFFICIAL PAPERS. Holland. Proceedings of the Dutch Ministry with the English Government, relative to the preserving of the independence of Holland by the means of a Peace with France —1810.—From No. I. to No. IV.', *Cobbett's Weekly Political Register* (Londen 12 januari 1811), sectie Vol. XIX. No. 4., 80-85, British Newspaper Archive.

Secundaire bronnen

- Antunes, Cátia, 'Early Modern Business Diplomacy: an Appraisal', *Diplomatica* 2 (2020) 20-27. doi:[10.1163/25891774-00201003](https://doi.org/10.1163/25891774-00201003).
- , 'Dutch-Portuguese Diplomatic Encounters, 1640-1703: Exchanges, Sovereignty and "World Peace"', *Journal of Early Modern History* 23 (2019) 458-474. doi:[10.1163/15700658-12342646](https://doi.org/10.1163/15700658-12342646).
- Attack, Jeremy, en Larry Neal eds., *The Origins and Development of Financial Markets and Institutions: From the Seventeenth Century to the Present* (Cambridge 2009). doi:[10.1017/CBO9780511757419](https://doi.org/10.1017/CBO9780511757419).
- Bergeron, Louis, *Banquiers, négociants et manufacturiers parisiens du Directoire à l'Empire, Banquiers, négociants et manufacturiers parisiens du Directoire à l'Empire. Les réimpressions* (Parijs 2013). doi:[10.4000/books.editionsehess.195](https://doi.org/10.4000/books.editionsehess.195).
- Branda, Pierre, *Le Prix de la Gloire Napoléon et l'argent* (Fayard 2007).
- Bruchey, Stuart, 'Success and Failure Factors: American Merchants in Foreign Trade in the Eighteenth and Early Nineteenth Centuries*', *Business History Review* 32 (1958) 272-292. doi:[10.2307/3111743](https://doi.org/10.2307/3111743).
- , *Robert Oliver, merchant of Baltimore, 1783-1819*. The Johns Hopkins University studies in historical and political science 74 (Baltimore 1956).
- Buist, Marten G., *At Spes Non Fracta: Hope & Co. 1770-1815: Merchant Bankers and Diplomats at Work* (Den Haag en Amsterdam 1974).
- Carlos, Ann M., en Larry Neal, 'Amsterdam and London as financial centers in the eighteenth century', *Financial history review* 18 (2011) 21-46. doi:[10.1017/S0968565010000338](https://doi.org/10.1017/S0968565010000338).
- Cassis, Youssef, en G. Telesca, *Financial Elites and European Banking: Historical Perspectives* (First edition; Oxford 2018). doi:[10.1093/oso/9780198782797.001.0001](https://doi.org/10.1093/oso/9780198782797.001.0001).
- , en P. L. Cottrell, *The world of Private Banking*. Studies in Banking and Financial History (Londen 2009). doi:[10.4324/9781315236520](https://doi.org/10.4324/9781315236520).
- , *Capitals of Capital: A History of International Financial Centres 1780–2005*, vert. Jacqueline Collier (Cambridge 2006). doi:[10.1017/CBO9780511607424](https://doi.org/10.1017/CBO9780511607424).
- Chapman, Stanley, 'The Evolution of Merchant Roles in Eighteenth-Century Finance' in: Idem, *The Rise of Merchant Banking* (New York 1984) 15-29. doi:[10.4324/9780203709498-6](https://doi.org/10.4324/9780203709498-6).

- Codinach, Jiménez, 'An Atlantic Silver Entrepôt: Vera Cruz and the House of Gordon and Murphy' in: Franklin W. Knight and Peggy K. Liss eds., *Atlantic Port Cities Economy, Culture, and Society in the Atlantic World, 1650-1850* (Knoxville 1991) 149-167.
- Crouzet, François, *L'économie britannique et blocus continental*. (2e éd.; Parijs 1987).
- Dangerfield, George, *Chancellor Robert R. Livingston of New York 1746-1813* (New York 1960).
- Deutsch, Eberhard P., 'The Constitutional Controversy Over the Louisiana Purchase', *American Bar Association Journal* 53 (1967) 50-57.
- Ebben, Maurits, en Louis Sicking, 'Nieuwe diplomatieke geschiedenis van de premoderne tijd: Een inleiding', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 127 (2014) 541-552.
doi:[10.5117/TVGESCH2014.4.SICK](https://doi.org/10.5117/TVGESCH2014.4.SICK).
- Fugier, Andrée, *Napoléon et l'Espagne, 1799-1808 Tome I* (Parijs 1930).
- , *Napoléon et l'Espagne, 1799-1808 Tome II* (Parijs 1930).
- Gelderblom, Oscar, en Joost Jonker, 'Public Finance and Economic Growth: The Case of Holland in the Seventeenth Century', *The Journal of Economic History* 71 (2011) 1-39.
doi:[10.1017/S0022050711000015](https://doi.org/10.1017/S0022050711000015).
- Hannula, Henri, 'Commercial Diplomacy from Below Dutch Baltic Merchants as an Economic Interest Group in Dutch-Swedish Relations 1675–1688', *Tijdschrift voor Zeegeschiedenis* 40 (2022) 39-55.
- Hart, Marjolein 't, Pepijn Brandon en Rafael Torres Sánchez, 'Introduction: maximising revenues, minimising political costs – challenges in the history of public finance of the early modern period', *Financial History Review* 25 (2018) 1-18.
doi:[10.1017/S096856501800001X](https://doi.org/10.1017/S096856501800001X).
- , en Pit Dehing, 'Linking the fortunes: currency and banking, 1550-1800' in: Marjolein 't Hart, Joost Jonker en Jan Luiten van Zanden eds., *A Financial History of the Netherlands* (New York e.a. 1997) 37-63.
- , Joost Jonker en Jan Luiten van Zanden, *A Financial History of the Netherlands* (New York e.a. 1997), <https://www.cambridge-org.ezproxy.leidenuniv.nl/core/books/financial-history-of-the-netherlands/09DB1B7F266B90DAD3AC7C484DF66061>.
- Hay, Dr Mark Edward, 'Amsterdam and the Atlantic Revolutions: How Dutch High Finance Navigated the Economic and Political Crises of the Revolutionary Era' in: *Workshop for Early Career Scholars 'International Banking and Finance in Troubled Times:*

- Reflections from the Past* (Frankfurt 2022) 31. <https://safe-frankfurt.de/news-latest/events/papers-early-career-scholars-workshop.html>.
- Hidy, Ralph W., *The House of Baring in American Trade and Finance: English Merchant Bankers at Work, 1763-1861, The House of Baring in American Trade and Finance* (Cambridge: Harvard University Press 2013). [doi:10.4159/harvard.9780674184145](https://doi.org/10.4159/harvard.9780674184145).
- Jonker, Joost, en Keetie E. Sluyterman, *Thuis op de wereldmarkt: Nederlandse handelshuizen door de eeuwen heen* (Den Haag 2000).
- King, Charles R. ed., *Life and Correspondence of Rufus King; Comprising His Letters, Private and Official, His Public Documents and His Speeches* - HeinOnline.org 4. Legal Classics (New York 1894). <https://heinonline-org.ezproxy.leidenuniv.nl/HOL/Index?index=beal/lfcrrufkg&collection=beal>.
- Labouchère, G., 'Un Financier Diplomate au Siècle Dernier Pierre-César Labouchère (1772-1839) d'après des documents inédits', *Revue d'histoire diplomatique* 27 (1913) 425-455.
- , 'Un Financier Diplomate au Siècle Dernier Pierre-César Labouchère (1772-1839) d'après des documents inédits (Suite et fin)', *Revue d'histoire diplomatique* 28 (1914) 74-97.
- Lasky, Herbert, *David Parish: A European in American Finance 1806-1816* (Dissertatie, New York University, New York, 1972). <https://www.proquest.com/docview/302698771/citation/B9B11BBD774947A5PQ/1>.
- Lee, Jacob F., "'Do You Go to New Orleans?": The Louisiana Purchase, Federalism, and the Contingencies of Empire in the Early U.S. Republic', *Early American Studies: An Interdisciplinary Journal* 21 (2023) 460-490. doi:[10.1353/eam.2023.a904223](https://doi.org/10.1353/eam.2023.a904223).
- Lentz, S., 'David Parish, Alexander Baring and the US Loan of 1813: The Role of Nationality and Patriotism in the Transatlantic Mercantile Community in Times of War', *London Journal of Canadian Studies* 28 (2021) 68-89.
- Marzagalli, Silvia, en Leos Müller, "'In apparent disagreement with all law of nations in the world': Negotiating neutrality for shipping and trade during the French Revolutionary and Napoleonic Wars", *International journal of maritime history* 28 (2016) 108-117. doi:[10.1177/0843871415624167](https://doi.org/10.1177/0843871415624167).
- Marichal, Carlos, *Bankruptcy of Empire: Mexican Silver and the Wars Between Spain, Britain and France, 1760-1810*. Cambridge Latin American Studies (Cambridge 2007). doi:[10.1017/CBO9780511551024](https://doi.org/10.1017/CBO9780511551024).

- Mireles, Gabriela Sofía González, La trayectoria de Tomás Murphy Porro: cambios y permanencias en las élites económicas del virreinato en el México independiente (Dissertatie, Universidad Nacional Autónoma de México, Mexico Stad, 2014).
[https://www.academia.edu/83574712/La trayectoria de Tom%C3%A1s Murphy Porro cambios y permanencias en las %C3%A9lites econ%C3%B3micas del virreinato en el M%C3%A9xico independiente](https://www.academia.edu/83574712/La_trayectoria_de_Tom%C3%A1s_Murphy_Porro_cambios_y_permanencias_en_las_%C3%A9lites_econ%C3%B3micas_del_virreinato_en_el_M%C3%A9xico_independiente).
- Mori, Jennifer, 'The State of the Art. The Way of the Future', *Diplomatica* 1 (2019) 5-12.
 doi:[10.1163/25891774-00101002](https://doi.org/10.1163/25891774-00101002).
- Neal, Larry, 'A tale of two revolutions: international capital flows, 1792–1815' in: Idem, *The Rise of Financial Capitalism: International Capital Markets in the Age of Reason*. Studies in Macroeconomic History (Cambridge enz. 1990) 201-222.
 doi:[10.1017/CBO9780511665127.010](https://doi.org/10.1017/CBO9780511665127.010).
- , *The rise of financial capitalism: international capital markets in the Age of Reason*. Studies in monetary and financial history (Cambridge enz. 1990).
- Okano-Heijmans, Maaïke, 'Conceptualizing Economic Diplomacy: The Crossroads of International Relations, Economics, IPE and Diplomatic Studies', *The Hague Journal of Diplomacy* 6 (2011) 7-36. doi:[10.1163/187119111X566742](https://doi.org/10.1163/187119111X566742).
- Orbell, John, 'Lord Shelburne, Finance and Sir Francis Baring' in: Nigel Aston en Clarrisa Campbell Orr eds., *An Enlightenment Statesman in Whig Britain: Lord Shelburne in Context, 1737–1805* (Woodbridge 2011) 97-116.
<https://www.cambridge.org/core/books/an-enlightenment-statesman-in-whig-britain/FBEDD2192CB93792EFBFD337E084907>.
- Pearce, A. J., 'The Hope-Barings Contract: Finance and Trade Between Europe and the Americas, 1805-1808', *The English Historical Review* CXXIV (2009) 1324-1352.
 doi:[10.1093/ehr/cep346](https://doi.org/10.1093/ehr/cep346).
- Perkins, Bradford, 'England and the Louisiana Question', *Huntington Library Quarterly* 18 (1955) 279-295. doi:[10.2307/3816457](https://doi.org/10.2307/3816457).
- Riley, James, 'The Dutch Economy After 1650: Decline or Growth ?', *The Journal of European economic history* Vol. 13, Iss. 3 (1984) 521-569.
- , *International Government Finance and the Amsterdam Capital Market, 1740–1815* (Cambridge 1980). doi:[10.1017/CBO9780511759703](https://doi.org/10.1017/CBO9780511759703).

- Ruël, Huub, 'Multinational Corporations as Diplomatic Actors: an Exploration of the Concept of Business Diplomacy', *Diplomatica* 2 (2020) 1-12. doi:[10.1163/25891774-00201001](https://doi.org/10.1163/25891774-00201001).
- Schulte Beerbühl, Margrit, 'Supplying the belligerent countries. Transnational trading networks during the Napoleonic Wars' in: Sergio Solbes Ferri en Richard Harding eds., *The Contractor State and Its Implications, 1659-1815* (UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA 2015) 18-31.
- Sherwig, John M., *Guineas and Gunpowder: British Foreign Aid in the Wars with France, 1793-1815*, (Cambridge, MA en Londen 2013). doi:[10.4159/harvard.9780674433366](https://doi.org/10.4159/harvard.9780674433366).
- Small, James M., 'Business Diplomacy in Practice: Advancing Interests in Crisis Situations', *The Hague Journal of Diplomacy* 9 (2014) 374-392. doi:[10.1163/1871191X-12341283](https://doi.org/10.1163/1871191X-12341283).
- Smith, Adam, *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations* (2002).
<https://www.gutenberg.org/ebooks/3300>.
- Tearle, David, *Merchants of War Barings Bank and William Bingham, Revolutionary Bankers from the War of Independence to the Louisiana Purchase* (Modbury 2017).
- Valmori, Niccolo, *Private interest and the public sphere: finance and politics in France, Britain and The Netherlands during the Age of Revolution, 1789-1812* (Dissertatie, European University Institute, Florence, 2016).
https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/44164/Valmori_2016.pdf.
- Veevers, David, en William A. Pettigrew, 'Trading Companies and Business Diplomacy in the Early Modern World', *Diplomatica* 2 (2020) 39-47. doi:[10.1163/25891774-00201005](https://doi.org/10.1163/25891774-00201005).
- Vries, Jan de, en Ad van der Woude, *The First Modern Economy: Success, Failure, and Perseverance of the Dutch Economy, 1500–1815* (Cambridge 1997).
doi:[10.1017/CBO9780511666841](https://doi.org/10.1017/CBO9780511666841).
- Warren, Rebecca, *The Role of American Diplomacy in the Louisiana Purchase* (Theses paper 2581, Portland State University, Portland 1976). doi:[10.15760/etd.2578](https://doi.org/10.15760/etd.2578).
- Winter, P.J. van, 'Louisiana gekocht en betaald' in: *Verkenning en onderzoek* (Groningen: 1965) 372-388.
- Wolff, Otto, *Ouvrard, speculator of genius 1770-1846 Translated by Stewart Thomson* (New York 1962).
- Ziegler, Philip, *The Sixth Great Power; Barings 1762-1929* (Londen 1988).

Appendix I Timeline Louisiana Purchase

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Commentaar	Bron
1800	30-9-1800	Het verdrag van Mortefontaine die een eind maakte aan de "Quasi oorlog" tussen Frankrijk en de V.S.	"quasi" omdat er nooit oorlogsverklaringen zijn geweest. Het betrof vooral gevechten op zee in het Caribisch gebied. Het verdrag regelde niet de schadeclaims van Amerikaanse scheepseigenaren.	https://en.wikipedia.org/wiki/Convention_of_1800
1800	1-10-1800	Geheime verdrag van San Ildefonso.	De Spaanse kroon staat het territorium van Louisiana af aan Frankrijk.	http://pares.mcu.es/ParesBusquedas20/catalogo/show/3386848
1801	22-1-1801	Thomas Jefferson ontvangt een brief van Joseph Allen Smith.	Smith is een Amerikaanse handelaar in Parijs, in deze brief stelt hij hem op de hoogte van het feit dat Spanje afstand gedaan heeft van Louisiana.	https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-33-02-0347
	29-3-1801	Rufus King, Amerikaanse ambassadeur in Londen, bevestigt de geruchten dat Spanje afstand heeft gedaan van Louisiana.	Hij noemt hier ook Florida.	https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-01-02-0074
	aug. 1801	Senator William Bingham vaart naar Europa samen met Alexander Baring en diens vrouw Ann Louisa, de dochter van de senator.	In Londen zou hij verblijven bij Francis Baring.	https://founders.archives.gov/documents/Hamilton/01-25-02-0226
	12-11-1801	Robert R. Livingston komt aan in Frankrijk	Als ambassadeur om te onderhandelen over vergoedingen voor claims uit de quasi oorlog, vaarrechten op de Mississippi en informeren naar mogelijkheden verkoop New Orleans en Florida.	https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-02-02-0363
1802	25-3-1802	Vrede van Amiens tussen Groot Brittannië en Frankrijk.		https://en.wikipedia.org/wiki/Treaty_of_Amiens
	25-12-1802	Alexander Baring in Parijs.	De week ervoor vertrokken met zijn vrouw en Bingham. De kinderen bleven in Londen.	Buist 188
1803	19-1-1803	Alexander Baring schrijft over de Louisiana verkoop aan Labouchère.	In het najaar van 1802 hadden ze al verschillende brieven uitgewisseld over de mogelijkheden Nederlandse investeerders te interesseren voor de V.S.	https://archieff.amsterdam/inventarissen/file/726b7126-e815-9347-986a-f9b8924d4a51
	30-1-1803	P.C. Labouchère schrijft aan Alexander Baring over de operatie.	Reactie op brief van Alexander van 19-1.	The Baring Archive Reference NP1A4.03. Transcript: https://baringarchive.org.uk/exhibition/the-louisiana-purchase/ https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0437
	28-2-1803	Brief van Gallatin aan Monroe over de mogelijkheden tot financiering van de aankoop van New Orleans.	Hij stelt aantal Europese bankiers voor, onder meer Baring.	https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0448
	2-3-1803	Brief Madison aan James Monroe en Robert Livingston, instructies voor de onderhandelingen.	Hier nog geen sprake van aankoop heel Louisiana, alleen New Orleans en eventueel Florida.	https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0448

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Commentaar	Bron
	8-3-1803	Monroe vertrekt uit New York.	Op het schip de <i>Richmond</i> .	Memoir of James Monroe, 55, https://heinonline.org/HOL/P?h=hein.forrel/mmrj/mru0001&i=1 .
	9-4-1803	Brief Monroe aan Madison, aankomst in Frankrijk.		Lee <i>The Louisiana Purchase</i> HR https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0601
	10-4-1803	Napoleon besluit om het gehele territorium van Louisiana te verkopen.		Barbé-Marbois, Histoire de la Louisiane et de la cession, 285-299
	11-4-1803	Talleyrand vraagt aan Livingston of the V.S. bereid zijn heel Louisiana te kopen.	Livingston wijst dit in eerste instantie af.	https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0606
	12-4-1803	Brief van Alexander Barings aan Francis Barings.	Hierin wordt wel gesproken over 6% obligaties maar niet over de verkoop van Louisiana. Alexander Baring was blijkbaar nog niet op de hoogte hiervan.	https://archief.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.2/
	13-4-1803	Brief van Livingston aan James Madison om 3 uur in de nacht geschreven, over een gesprek dat hij had met Barbé-Marbois die aangaf dat Napoleon bereid was heel Louisiana te verkopen.	Hierin geeft Livingston aan dat Marbois als bedrag noemde 100M + "pay their own claims" (20M) dus samen 120M. De len van de brief zijn geschreven in een numerieke code.	https://archivesetmanuscripts.bnf.fr/ark:/12148/cc124846g/cb1 ; https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0615
	15-4-1803	Brief Monroe aan Madison bij zijn aankomst in Parijs.	Hierin de opmerking dat een dag eerder Marbois aan Livingston had voorgesteld om heel Louisiana te verkopen.	https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0625
	18-4-1803	Brief Madison aan Gallatin.	Goedkeuring huis Baring als agent van de regering van de V.S. in Engeland.	https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0635
	19-4-1803	Brief Monroe aan Madison over de onderhandelingen met Marbois.	Hierin is sprake dat Marbois 100 miljoen Franse francs vraagt.	https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0625
	21-4-1803	Brief van Francis Baring aan Labouchère.	Francis Baring geeft zijn visie op de verkoop van Louisiana en de rol die de banken kunnen spelen.	The Baring Archive Reference NP/1/A4/7 Transcript: https://baringarchive.org.uk/exhibition/the-louisiana-purchase/
	23-4-1803	Brief van Napoleon aan Barbé-Marbois over 'projet d'une convention secret avec les Etats-Unis d'Amerique'.		Correspondance de Napoléon Ier. Tome 8 / publiée par ordre de l'Empereur Napoléon III, nr. 6706, pag. 289, https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k62963447 .
	30-4-1803	Akkoord gesloten voor de Louisiana Purchase.	'Traité Entre les Etats-Unie de l'Amerique et de la Republique Francaise' (1803). Handtekeningen van Barbé-Marbois, Livingston en Monroe.	https://catalog.archives.gov/id/7891099
	3-5-1803	Baring en Hope zijn akkoord om de Amerikaanse obligaties over te nemen van Frankrijk.		https://baringarchive.org.uk/exhibition/the-louisiana-purchase/

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Commentaar	Bron
	13-5-1803	Brief Livingston en Monroe aan Madison.	- Akkoord gesloten voor de koop en de schulden Amerikaanse scheepseigenaren - Brief King waarin Britse regering dreigt New Orleans te bezetten - Franse banken weigeren medewerking - Livingston en Monroe hebben de Franse regering voorgesteld Baring en Hope & Co te gebruiken - Motieven Hope en Baring - de Engelse ambassadeur geeft aan tevreden te zijn met de deal	http://founders.archives.gov/documents/Madison/02-04-02-0711
	18-5-1803	De Engelsen verklaren de oorlog aan de Fransen.		
	22-5-1803	Ratificatie door Napoleon van het verdrag over Louisiana	scan 66-69	https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.5/start/60/limit/10/highlight/9
	2-6-1803	Brief van Livingston aan Jefferson.	Hierin signaleert hij een aantal terugtrekkende bewegingen van de Fransen alsof ze van de verkoop afwillen. Beschrijving van allerlei documenten die Jay bij zich had, ook voor de Franse ambassadeur in de VS	https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-40-02-0352
	30-6-1803	Eerste bericht in de V.S. over Louisiana via Rufus King die uit Engeland aankwam.	brief van From William Stephens Smith to William Eustis, 1 July 1803	Stable but non-permanent link for this document: https://founders.archives.gov/documents/Adams/99-03-02-1172
	5-7-1803	Bericht in de New-York Evening Post over de Louisiana Purchase	Waarschijnlijk geschreven door Alexander Hamilton.	https://founders.archives.gov/documents/Hamilton/01-26-02-0001-0101
	14-7-1803	Peter Augustus Jay komt in New York aan met het verdrag en de supplementen.	Mr. Jay was een advocaat uit New York op vakantie in Parijs. Robert Livingston kende hem en had hem verzocht om het ondertekende verdrag mee te nemen naar de V.S. Hij was 9 juni vertrokken uit Le Havre op het schip Oliver Ellsworth.	https://archive.org/details/memorialsopeter00javi/page/74/mode/2up
	30-7-1803	Propositie van A. Baring voor krediet van 2 miljoen Franse francs in Philadelphia voor de Tresor Public. Ondertekening voorstel Baring door Marbois	Scans 73-74 en Scan 88-89.	https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.5/start/80/limit/10/highlight/8; https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.5/start/70/limit/10/highlight/3;Buist190

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Commentaar	Bron
	30-7-1803	Procesverbaal van het overhandigen van 95 wisselbrieven ter waarde van 52 miljoen francs.	Aan Robert Livingston. Hiermee koopt Hope de obligaties van de Franse staat. Livingston zou bij vrijgeven 1/3 deel obligaties aan Hope, wisselbrieven ter waarde van 17,5 miljoen francs vrijgeven aan de Franse staat. Die kon ze inwisselen voor eenmalig 6 miljoen en dan 2 miljoen per maand.	https://archief.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.5/start/60/limit/10/highlight/3 Buist 188,190
	31-8-1803	Brief van Galatin aan Jefferson waarin hij uitlegt hoe de hele procedure van overdracht en betalingen zou moeten lopen.	Ook toelichting op het verdrag.	https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-41-02-0231
	5-9-1803	Brief van Galatin aan Jefferson waarbij hij de militaire voorbereidingen beschrijft.	In geval de Spanjaarden niet zouden meewerken, hadden de Amerikanen troepen in beweging gebracht om in dat geval de stad gewapenderhand in te nemen en dan ook gelijk Florida te bezetten.	https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-41-02-0247
	4-10-1803	Brief van Galatin aan Jefferson met commentaar op het voorstel voor het congres en financiële berekeningen hoe de betaling gefinancierd kan worden.	Hierin legt hij ook zijn plannen voor de financiering uit. Belangrijk is dat hij dacht dat het niet nodig zou zijn een belastingverhoging in te voeren.	https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-41-02-0334-0006
	17-10-1803	Het Amerikaanse congres bespreekt een wet die het mogelijk maakt de betaling voor Louisiana uit te voeren.	Akkoord met het in bezit nemen van Louisiana zoals in het verdrag met Frankrijk is afgesproken. Galatin gaf in een begroting het effect op de Amerikaanse balans.	https://catalog.archives.gov/id/12126465?objectPage=2; https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-41-02-0374 https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-41-02-0463
	28-10-1803	Brief van Galatin aan Jefferson waarbij hij de verdere militaire voorbereidingen beschrijft.		https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/01-41-02-0502
	5-11-1803	Brief van Madison aan Jefferson met als bijlage het Louisiana dossier.	In het dossier voornamelijk informatie over het gebied.	https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-05-02-0518
	10-10-1803	Brief van Madison aan Monroe waarin hij schrijft dat Alexander Baring in Washington is gearriveerd.		https://gallica.bnf.fr/view3if/ga/ark:/12148/btv1b10108591r
	10-11-1803	Brief van Jefferson aan Gallatin om een fonds te creëren voor de obligaties om de Louisiana purchase te betalen.	Wet die akkoord geeft op de uitgifte van \$11,25M aan obligaties op de internationale markt.	
	22-11-1803	Brief Francis Baring aan Hope over beslissing Britse regering niet mee te werken aan de transacties.	Instructies over geld dat to aan Francis Baring & Co verschuldigd is, orders van de Britse regering om zich terug te trekken uit de onderhandelingen over geldverstrekking aan het continent. Notities over een bespreking tussen Baring en premier Addington op 1 Dec 1803 en een onderhoud dat Baring had met Lord Hawksbury met betrekking tot terugbetalen van de lening en de lening aan Portugal.	The Baring Archive Reference NP_1_A4_25_0001
	30-11-1803	De Spanjaarden dragen New-Orleans over aan de Fransen.	Protocol getekend door de Spaanse gouverneur en de Franse gouverneur Lausat.	https://catalog.archives.gov/id/10640083

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Commentaar	Bron
	20-12-1803	De Fransen dragen New-Orleans over aan de Amerikanen.	Protocol getekend door de Franse gouverneur Lausar en voor de Amerikanen de gouverneur Claiborne en generaal Wilkinson	https://archivesetmanuscripts.bnf.fr/ark:/12148/cc124846g/cb4
	26-12-1803	Brief van Hope aan Baring dat Hope de transacties voor de Louisiana deal voortzet.	Bericht dat de Engelse regering niet wil dat Baring verdere betalingen aan Frankrijk zal doen.	The Baring Archive Reference NP/1/A4/40
1804	1-1-1804	Start verkoop obligaties in Amsterdam.	Zie advertentie van 7-1-1804 in de Bataafsche Leeuwarder courant en advertenties 24-12-1803 in de Oprechte Haarlemse Courant en het Leidsch Dagblad.	https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010172284:mpeg21:p002
	10-1-1804	Brief Madison over ratificatie door het Amerikaanse congres van de uitgifte van de obligaties.	Voorwaarde voor de ratificatie was dat er bericht moest zijn uit New Orleans van de overdracht aan de V.S.	https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.6/start/0/limit/10/highlight/1
	11-1-1804	Brief van Galatin aan Jefferson.	Alexander Baring wil de obligaties niet aannemen zolang er nog geen bericht is dat New Orleans is overgedragen. De tijd begon te dringen. Er moest 3 maanden na akkoord Congress betaald worden!	https://founders.archives.gov/documents/jefferson/01-42-02-0233
	16-1-1804	Eerste set van obligaties overhandigd aan Alexander Baring.	Eenderde deel.	https://founders.archives.gov/documents/jefferson/01-42-02-0263
	7-2-1804	Brief Galatin aan Madison.	Vraagt paspoorten voor twee marine officieren B. Nicholson en J. Lennard die de andere obligaties naar Frankrijk zullen brengen, de volgende dag. Luitenant James Lennard is degene die de obligaties naar Frankrijk brengt.	https://catalog.archives.gov/id/6050279 https://founders.archives.gov/documents/Madison/02-08-02-0642 https://catalog.archives.gov/search-within/593574
	3-4-1804	Prospectus voor de uitgifte van de obligaties voor Louisiana uitgebracht in Londen.		45 - Prospectus for Louisiana 6% Loan The Baring Archive Digitised Collections (oreservica.com)
	21-4-1804	Voorstel van Hope aan de Ministre de Tresor voor betaling van 34,5 miljoen francs, een versnelde betaling ten opzichte van het verdrag.	Scans 79-80; Ondertekend en geratificeerd.	https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.5/start/70/limit/10/highlight/9
	25-4-1804	James Lennard overhandigt de obligaties aan Robert Livingston.	Livingston schrijft hiervoor een reçu uit.	https://catalog.archives.gov/search-within/593574
	27-4-1804	Livingston geeft volgende deel obligaties aan Hope & Co.	Kwitantie voor Robert Livingston voor het overhandigen van obligaties en wisselbrieven aan Barbé-Marbois en Labouchère.	https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/735/1.2.5.2.2.2.5/start/100/limit/10/highlight/5;scan105
	8-12-1804	De betalingen op grond van het verdrag van 30-4-1803 zijn afgerond.		

Appendix II Timeline Mexicaans zilver

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
1782	1-11-1782	Eerste lening van Hope & Co samen met het huis Fizeaux aan de Spaanse kroon. 3 miljoen gulden tegen 5%	Terugbetaald in periode 1789-1792	Buist 280-281
1789		Start Franse revolutie		Buist 281
1792		Tweede lening van 6 miljoen gulden tegen 4,5%. Gevolgd door tweede en derde lening onder dezelfde condities. In totaal dus 18 miljoen	Terugbetaling eerste lening zou beginnen 1-11-1789 en afgerond zijn op 1-11-1807	Buist 281
1793	maart	Oorlog tussen Frankrijk en Spanje, Portugal plus ook De Republiek		Buist 282
1794		De Hopes vertrekken naar Engeland		Buist 282
1795	augustus	Franse troepen bezetten de Republiek vrede getekend in Basel tussen Spanje en Frankrijk. Niet met Portugal dat te afhankelijk is van Engeland		Buist 282, 383
1796	augustus	Alliantie Frankrijk en Spanje tegen Engeland	Start First Naval War (1796-1801)	Buist 282
1797		Rentebetalingen Spaanse leningen hervat via Insinger & Co in A'dam		Buist 282
1798		De Spaanse kroon heeft het bankiershuis Wed. E. Croese & Co benoemd als zijn huisbankier	Met behulp van Johan Valckenaer de vertegenwoordiger van de Bataafse Republiek in Spanje.	Buist 283
1799	1-9-1799	Croese verstrekt lening van 3 miljoen tegen 5%	voor periode van 8 jaar	Buist 283
	9-11-1799	Napoleon aan de macht		
1800	1-11-1800	Croese verstrekt tweede lening van 2,5 miljoen tegen 5%	voor periode van 8 jaar	Buist 283
1801	17-6-1801	Croese verstrekt derde lening van 4,5 miljoen tegen 5%	voor periode van 8 jaar	Buist 283
	29-9-1801	Vrede getekend in Madrid tussen Spanje en Frankrijk met Portugal.	Portugal moest 10M crusados ofwel fl.11 M betalen aan Frankrijk	Buist 384
1802	1-1-1802	Overeenkomst met de Portugese regering voor een lening met als onderpand diamanten en handel in tabak	Hope werd de vertegenwoordiger van het Portugese hof in de Bataafse Republiek en Barings in Engeland.	Buist 392-398
	25-3-1802	Verdrag van Amiens. Vrede tussen Engeland en Frankrijk		
1803	winter 1803	Ouvrard en Talleyrand proberen in de V.S. via de zoon van Robert Livingston en Daniel Parker de Amerikanen in te schakelen om Mexicaanse piastres op te halen in Vera Cruz, Havannah en Montevideo.	Godoy weigerde echter mee te werken.	Buist 290
	30-4-1803	Napoleon tekent een verdrag met de V.S. over de verkoop van Louisiana	Voor Napoleon was het duidelijk dat de vrede niet lang zou duren en voor Frankrijk was Louisiana onverdedigbaar. Op deze manier kreeg hij er nog geld voor en konden de Engelsen dit gebied niet innemen.	Buist 188

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
	3-5-1803	Barings en Hope & Co sluiten een overeenkomst met de Franse minister van Financiën, Barbé Marbois m.b.t. obligaties (6%) en betalingen	Louisiana deal	
	mei 1803	Nieuwe oorlog tussen Engeland en Frankrijk		Buist 284
	19-10-1803	"Subsidy verdrag" Frankrijk en Spanje	4M FF per maand + 2M reservering om leveringen in natura aan de Franse vloot te kunnen garanderen. 192 miljoen reales ofwel 10 miljoen zilveren piastres of dollars per jaar	Talleyrand, Maurice de, Nicolas de Azara en Napoleon Bonaparte, 'Convenio celebrado en París con la República Francesa ...' (España) 1803), PARES, < http://pares.mcu.es:80/ParesBusqueda20/catalogo/description/3444712 >.
	oktober	Start betalingen van Spanje aan Frankrijk van 2 miljoen FF per maand		Buist 284
1804	10-1-1804	Goedkeuring door het Amerikaanse congres van de Louisiana deal	Handtekening James Madison	SAA 735-1912
	1-6-1804?	Het lukt niet meer verdere leningen in de Bataafse Republiek te krijgen door een verbod van de regering		Buist 284
	4-4-1804	Overeenkomst van de Franse minister Marbois met de Compagnie des Négotiants Réunis waarin Ouvrard, Vanlerberghe en Desprez	De Negociants Reunis nemen de schuld van Spanje over en betalen 32M ofwel 8 maanden subsidie schuld aan de Franse schatkist. Daartegenover staan 18M Franse obligaties en 32M Spaanse schuldpapieren.	Fugier II-8, Buist 285
	21-4-1804	Overeenkomst van de Franse minister Marbois met Pierre Labouchère over de Louisiana deal	Betalingen van Hope & Co liepen via Deprez	Buist 286
	8 juni 1804 ofwel 19 Prairial XII	De Compagnie des Négotiants Réunis waarin Ouvrard, Vanlerberghe en Desprez verstrekt een nieuwe lening van 150M FF aan de Franse staat	Het beheer van de Franse schatkist gaat over naar Deprez. In de lening wordt 48 M afgedekt aan uitstaande schulden en 102 M in obligaties.	Buist 285, Ouvrard 78, Wolff 90
	9-1804	Ouvrard vertrekt naar Madrid		Bruchey 262
	5-10-1804	Engelse oorlogschepen nemen drie Spaanse fregatten met aan boord bijna vijf miljoen piastres	Er was nog geen oorlogsverklaring. Grote verontwaardiging in Europa	Buist 288, Fugier 12, https://en.wikipedia.org/wiki/Action_of_5_October_1804
	26-11-1804	Overeenkomst tussen Ouvrard en de Spaanse kroon over een lening aan Spanje. En een overeenkomst met Manuel Sixto Espinoza (Caja de Consolidación) betreffende een monopolie op de handel met de Spaanse koloniën in Zuid Amerika voor Ouvrard. Inclusief de handel op goud en zilver.	Commissie van 1% voor Ouvrard voor de handel (inclusief uitvoer edele metalen) waar Europa om zat te springen. Spanje om zijn schuld af te lossen, Frankrijk om zijn kosten te betalen. Op 4-12-1804 werd de commissie verlaagd naar 0,5%. Echter later bleken er meer monopolies te zijn verkocht	Buist 289, Bruchey 263, Ouvrard 95-96, Fugier 10-11

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
	26-11-1804	Ouvrard tekent een overeenkomst voor graanleveranties aan Spanje.	1,7 miljoen kwintalen (eenheid 100kg) voor bijna 45 miljoen FF	Marichal 163, Bruchey 263, Buist 288, Ouvrard 82
	28-11-1804	Charles IV tekent het koninklijk besluit om de activiteiten van het Consolidatie Fonds uit te breiden naar Zuid-Amerika	Geratificeerd op 28-12-1804	Marichal 162
	12-12-1804	Groot-Brittanië verklaart de oorlog aan Spanje.		Bruchey 263
	14-12-1804	Spanje verklaart de oorlog aan Groot-Brittanië		Fugier 12
	18-12-1804	Ouvrard ontvangt van Spanje 500 blanco handelslicenties en 752 wissels op de Treasury in Mexico.		Wolff 88, Bruchey 264
	maart 1804	Labouchère ontvangt via zijn Parijse relatie, Baguenault, een brief van de graaf De Cabarrus.	De Cabarrus, initiatiefnemer voor de oprichting van de bank van San Carlos en financieel adviseur van het Spaanse hof, verzoekt medewerking om Mexicaanse piastres naar Spanje te krijgen.	Buist 290-291
1805	4-4-1805	Ouvrard geeft de Franse staat een lening van 50M FF -/- 20M FF die hij nog te goed had van de Franse staat		Wolff 90
	14-2-1805	Labouchère wijst in een brief aan Deprez het verzoek af om piastres op te halen in Mexico		Buist 291
	6-5-1805	Contract tussen Hope & Co en Francois Ouvrard & Co.	Lening van fl. 10 M aan de Spaanse kroon, Hope & Co gaat zilver ophalen in Mexico	Fugier 12, Buist 292, Bruchey 265
	8-5-1805	Ouvrard overhandigt aan Labouchère 50 licenties en voor 2M piastres wissels in Vera Cruz.		Buist 294
	10-5-1805	Labouchère schrijft aan Francis Baring over de voorstellen van Ouvrard.	Uit de David Parish letter books in NY.	Bruchey 274, Buist 295
	15-6-1805	De paus geeft aan Charles IV toestemming kerkgoederen te innen	De realisatie hiervan ging echter langzaam en moeizaam. Het ging om 200.000 gouden ducaten ofwel 565000 FF	Fugier 16
	13-5-1805	Vincent Nolte vertrekt naar Amsterdam		Buist 296
	15,22-7-1805	Godoy schrijft aan Barbé-Marbois dat de Spaanse kas leeg is.		Fugier 16

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
	9-8-1805	Bij Koninklijk Besluit werden in Spanje licenties uitgegeven om handel te drijven met Spaans Amerika in neutrale schepen aan een aantal firma's.	Hope & Co, Gordon & Murphy en Joaquín Fernandez da Silva, handelaar uit Oporto; Basilio Bayón, handelaar uit Santander, de handelaren Guillermo Barron en Mariano Malancóy Badía uit Cádiz; de huizen van José Antonio Pereyra en Francisco Maria Montano uit Lissabon; de Duke of Osuna, Spaanse minister in Washington. Verder, licenties werden gegund aan het huis Atkinson en Zogle, Jamaica, om schepen met Zweedse registratie naar Spaanse Amerikaanse kolonies te sturen. Soler verschaftte de licentie aan Gordon & Murphy	Marichal 198
	september 1805	Vincent Nolte arriveert in New York en kort daarna Lestapis		Buist 311
	13-9-1805	Supplement op het contract tussen Hope & Co en Francois Ouvrard & Co.	Er kwam nog een derde supplement waarbij Ouvrard een deel van de koerswinst kreeg.	Buist 293
	26-9-1805	Het eerste schip van John Craig komt in Vera Cruz aan.		Buist 312, https://portal.prizepapers.de/fullscreen/prizepapers_document_7c896d34-cdd1-41d7-8540-68876240e842/52/blz24
	10-1805	Failissement van de firma's van Ouvrard en Vanlerberghe	En daarmee feitelijk ook de Consolidation Fund in Madrid. Ongeveer 20 van de belangrijkste Parijse bankiers gingen failliet, waaronder de huizen Recamier, Bérard, Borgstrom, Delon, Enfantin en Bastide, tegelijk met 8 banken in Marseille.	Marichal 169
	21-10-1805	Slag bij Trafalgar. De Engelse vloot verslaat de Frans-Spaanse vloot. Hiermee verdween de dreiging van een Franse invasie op Engeland.	Dit vestigde de Engelse heerschappij op zee. Spanje kwam in grote problemen omdat de vaarroute naar de koloniën in Amerika niet meer beschermd konden worden	
	1-11-1805	Uitgifte van de lening voor de Spaanse koning van fl.10 M op de Amsterdamse beurs		Buist 336
	12-12-1805	Labouchère heeft overeenkomst met Ouvrard waarbij Labouchère voor 10-15M piastre drafts overneemt.		Buist 304

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
	10-12-1805	Brief Francis Baring aan Hutsinsson en Pitt over de onderneming van Hope & Co	Hij geeft aan vooral namens Hope & Co te handelen zodat zij in staat zullen zijn hun betalingen op Spaanse leningen binnen te krijgen. Hij spreekt niet over Frankrijk. Het gaat er vooral om dat de schepen van Hope niet door Engelse oorlogsbodemers of kapers verhinderd worden. Wel staat in de brief de suggestie een Engels oorlogsschip te gebruiken voor het vervoer van het zilver.	British Library Huskinsson Papers
1806	10 januari 1806	David Parish arriveert in New York		Bruchey 277, Lasky 1
	23-1-1806	Overlijden William Pitt, jr.	Nieuw kabinet Grenville-Fox	Buist 325
	27-1-1806	Napoleon roept de Negotiants Reunis en Barbe-Marbois ter verantwoording voor de deplorabele staat van de Franse financiën		Mollien 343-349
	27-1-1806	Barbé-Marbois wordt vervangen door Mollien	Conclusie van Napoléon: wij hebben Spanje gesubsidieerd in plaats van dat we een geldelijke steun van hen hebben gekregen.	Mollien 343-349
	27-1-1806	De onderkoning in Mexico Iturrigaray ontvangt van Espinosa 34 wisselbrieven ter waarde van 5.586.000 peso's uit te betalen aan de agenten van Hope/Baring.		Marechal 175
	6-2-1806	In een decreet wordt beslist dat er belag gelegd wordt op de bezittingen van Ouvrard, Vanlerberghe en Michel aîné	Zij worden beschuldigd een bedrag van 87M FF uit de Franse staatskas gebruikt te hebben voor persoonlijke speculaties. Dit waren namelijk de leveringen van graan voor de hongersnood in Spanje en en goederen voor het Spaanse leger	Fugier 21, Buist 305, Correspondence Napoleon decret 9764
	7-3-1806	Villanuova arriveert in Vera Cruz		Marichal 175
	27-3-1806	W. Gordon en J. Murphy sluiten een contract met de Engelse schatkist om ze te voorzien van dollars.	Verder sloot Murphy een contract met de Spaanse regering voor het krijgen van promesses op de schatkist van de koloniën voor een bedrag van 10M piastres.	Crouzet 181
	mei 1806	Een speciaal contract getekend tussen Gordon & Murphy, de Spaanse Schatkist en het Condolidatie Fonds.		Marichal 198,
	10-5-1806	Overeenkomst tussen Ouvrard en de Franse Trésor onder Mollien en de afgezet van Godoy, Izquierdo over de financiële afwikkeling van de Spaanse schuld en de relatie met de Compagnie van Ouvrard.	De Fransen accepteerden de wisselbrieven op Mexico van 10M piasters overgenomen van de Compagnie als betaling.	Buist 306-308, Fugier 55-58

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
	3-6-1806	J. Taylor en het huis Fermin de Tastet krijgen toestemming van de Board of Trade, met name Auckland en Grenville voor handel tussen Madrid -Zuid Amerka - Engeland en daarbij Britse licenties.	Voorwaarde dat een groot deel van de lading zal bestaan uit Engelse exportproducten.	Crouzet 180
	6-6-1806	Gordon en Murphy krijgen 10 Britse licenties		Crouzet 181, Buist 327
	12-6-1806	Het schip de Joseph onderweg van New Orleans naar Liverpool met aan boord voor \$30.000 zilver bestemd voor Francis Baring wordt aangehouden door de Britse kruiser HMS Arethusa.	De Admiralty Court op de Bahamas oordeelt later het zilver als een wettige prijs voor de kapers. Mogelijk dat deze aanhouding reden geweest is voor Parish en Nolte om geen zilver meer direct te versturen.	'Prize appeal case for the ship 'Joseph', John Joseph Southworth (master), at the Vice-Admiralty Court of Jamaica, 1809', < https://portal.prizepapers.de/document/prizepapers_document_b938a8fc-fa87-4efa-bd96-f4cdb5bc78d7/ >.
	juni 1806	Alexander Baring komt naar Amsterdam om de zilverdeal te bespreken en een contract af te sluiten.		Buist 325
	18-7-1806	Het eerste 'zilverschip' van Gordon & Murhpy, de Merrimack arriveert in Vera Cruz vanuit Lissabon		Marichal 206
	juli 1806	Contract tussen Hope en Baring. Alexander Baring krijgt in Amsterdam wissels op Mexio voor 1,250000 piastres om aan Parish te geven	Geen overeenkomst wordt bereikt met de Franse regering, met name Mollien.	Buist 325
	oktober 1806	Schepen "in ballast" konden zonder licentie naar Vera Cruz		Buist 318
	21-11-1806	Decreet van Berlijn waarbij Napoleon alle handel met Groot-Brittannië verbiedt.		Buist 321
	29-12-1806	Het Britse oorlogschip Resistance arriveert voor Gordon & Murphy in Vera Cruz		Marichal 210
1807	januari 1807	Gordon & Murphy krijgen nog 5 Britse licenties		Crouzet 181
	12-1-1807	Het Britse fregat HMS Resistance vertrekt uit Vera Cruz en neemt 1044 kistjes met zilver en 22 Franse krijgsgevangenen mee.	Voor 3,100,000 pesos aan zilver	Pr.P_Adm_Court_Fox_6767, Crouzet 181, NA ADM 1/1451/131 Folios 228-229
	24-3-1807	Contract tussen Hope & Co en Baring	Voor elke piaster die Baring uit Mexico zou halen werd 3,85FF betaald aan Frankrijk. Hij verkocht de piasters aan de Bank of England voor £0:4:2 ofwel 5,2 FF	Buist 327

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
	17-4-1807	Labouchère ontvangt wissels voor 2.753.170 piastres op Vera Cruz en 700.000 piastres op zowel Havanna als Caracas van de Franse staat die ze van Ouvrard had ingenomen.	Molien had een koers onderhandeld van 3,85FF per piastre	Buist 328
	25-5-1807	Hope & Co start de inschrijving in Amsterdam voor een lening aan de Spaanse koning.	Een lening voor dertig miljoen gulden	Wolff 96
	laat in mei 1807	Het fregat Diana vertrekt uit Portsmouth		Buist 329
	juni 1807	Overlijden John Craig	De gebroeders Oliver gaan alleen verder in het consortium	Buist 638
	20-7-1807	Een supplement contract tussen Hope en Baring	Baring komt in control van de operatie om het zilver uit Mexico op te halen.	Buist 328
	22-6-1807	Aanval van het Britse fregat Leopard op het Amerikaanse schip Chesapeake onder kapitein James Baron	Aanleiding voor Jefferson embargo	
	24-8-1807	Het Britse oorlogschip HMS Diana arriveert voor Hope & Baring in Vera Cruz	Met Charles Baring aan boord. Er worden 3,829,835 pesos meegenomen.	Marichal 210
	11-11-1807	Britse verordening dat neutrale schepen op weg naar Europa werden verplicht een Britse haven aan te doen en daar belasting betalen.	Een Franse licentie voor neutraliteit was reden om de lading in beslag te nemen	Buist 323
	27-11-1807	Lissabon wordt door de Fransen veroverd	Het Portugese hof en de regering vertrekken naar Brazilië	
	17-12-1807	Milaan decreet waarbij Napoleon elke schip dat een Britse haven had aangedaan, gold als een rechtmatige prijs.		Buist 323
	22-12-1807	Het Jefferson embargo	Een (tijdelijke) opschoting van Amerikaanse handel met het buitenland. In 1-3-1809 opgeheven.	Barbier and Kuethe, 173, Buist 323, Cogeshall 53
1808	15-6-1808	Villanuova keert terug in New York.		
	1-8-1808	Een Britse strijdmacht o.l.v. Wellesley landt in Portugal		
1809	14-1-1809	Vredesverdrag tussen Groot-Brittannië en Spanje	Hierdoor werd het weer mogelijk voor Spaanse schepen om rechtstreeks zilver te vervoeren vanuit Mexico naar Sevilla.	
	september 1809	In Parijs Labouchère en Nolte presenteren de eindafrekening aan Mollien.	Met een persoonlijke dankboodschap van Napoleon.	Buist 331

Appendix III Schepen in verband met het Mexicaanse zilver

In deze appendix een overzicht van schepen die in de periode 1805-1808 betrokken waren bij de zilverexport en de neutrale handel op Vera Cruz. Marichal vermeldt dat voor Hope & Baring 70 schepen op Vera Cruz hebben gevaren en voor Gordon & Murphy 38 schepen.²⁶³ Ik tel er respectievelijk 80 en 31. Voor Hope & Co inclusief de 21 schepen die in ballast hebben gevaren, twee schepen die vergingen en drie die werden opgebracht. Daarbij komen dan nog tien Britse oorlogsschepen die zilver hebben opgehaald in Vera Cruz. In onderstaand overzicht zijn er ook nog enkele schepen toegevoegd van Amerikaanse handelaren die buiten de beide consortiums om naar Vera Cruz voeren. In totaal zijn er 139 schepen gevonden waarvan ook enkelen die naar andere havens voeren maar onder een licentie van David Parish.

Op elke regel staat voor het betreffende schip een bronverwijzing. Hierbij is gebruik gemaakt van de volgende afkortingen:

Afkorting	Bronverwijzing
B	Buist, Marten G., <i>At Spes Non Fracta: Hope & Co. 1770-1815: Merchant Bankers and Diplomats at Work</i> .
BR	Bruchey, Stuart Weems, <i>Robert Oliver, merchant of Baltimore, 1783-1819</i> .
Ch	Coggeshall, George, <i>Second series of voyages to various parts of the world, made between the years 1802 and 1841</i> .
HCA	The National Archives, Kew, HCA Records of the High Court of Admiralty and colonial Vice-Admiralty courts.
M	Marichal, Carlos, <i>Bankruptcy of Empire: Mexican Silver and the Wars Between Spain, Britain and France, 1760–1810</i> .
Mir	Mireles, Gabriela Sofía González, <i>La trayectoria de Tomás Murphy Porro: cambios y permanencias en las élites económicas del virreinato en el México independiente</i> .
PAC	Niedersächsische Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, Prize Papers, Prize appeal case for the ship 'Fox', George Mills (master), at the Vice-Admiralty Court of the Bahamas, 1809'.
SAA	Stadsarchief Amsterdam.

²⁶³ Marichal, *Bankruptcy of Empire*, 176, 197.

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	\$5.778.212 \$25.804.561		Opmerking	Bron
														Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)		
1	The duke of Osuna (de Spaanse ambassadeur in Washington)		New Orleans		Vera Cruz	26-9-1805	18-11-1805	Caroline			New Orleans					Amerikaans fregat	PAC67, Bol383
2	John Craig, John en Robert Oliver	Matthew L. Murphy / Procopio J. Pollock	Baltimore	5-10-1805	Vera Cruz	26-10-1805	11-12-1805	Dash	William Peterkin	Wijn, ijzer, textiel, vlees, meel	Baltimore	4-1-1806		\$26.912	\$12.475	Cost of shipment \$32.607,48 volgens boek Hope	PAC67, BR268, SAA_735/1446 scan 13,14
3	John Craig, John en Robert Oliver	Matthew L. Murphy / Procopio J. Pollock	Baltimore	2-11-1805	Vera Cruz	23-11-1805	17-12-1805	Matchless	Robert Dobbin	Textiel, kaas, drank	Baltimore	4-1-1806	o.a. wijn	\$52.680	\$46.008	Cost of shipment \$64.486 volgens boek Hope	PAC67, BR267-268, Bol383, SAA_735/1446 scan 4,5
4	John Craig, John en Robert Oliver	Procopio J. Pollock	Baltimore	13-1-1806	Vera Cruz	10-2-1806	21-3-1806	Matchless	Robert Dobbin	Textiel, vlees	Baltimore			\$89.984	\$3.906	Met dit schip vertrok Pollock uit Vera Cruz, Cost of shipment \$91.623 volgens boek Hope	PAC67, BR268, BR282, SAA_735/1446 scan 7,8
5	John Craig, John en Robert Oliver	Matthew L. Murphy / Procopio J. Pollock	Baltimore	30-1-1806	Vera Cruz	-	-	Dash	William Peterkin	Textiel				\$68.398		Op zee vergaan, verzekering betaalde uit. Cost of shipment \$78.189 volgens boek Hope.	BR268, SAA_735/1446 scan 10,11
6	Archibald Gracie	Villanueva	New York	9-2-1806	Vera Cruz	7-3-1806	2-5-1806	Asparia	James Brown	Sherry, Valencia brandy, cotton, linen cloth, silk and cotton stocking	New York			\$29.804	\$50.000	Met dit schip kwam Villanueva naar Vera Cruz.	PAC67, BR279, BR286, M175, M181, SA 735/1303/2, SAA_735/1446 scan 31- 34, SAA_735/1447 scan 55-59, 164-166
7	John Craig	Benjamin Weir	Baltimore	13-2-1806	Vera Cruz of Laguaira	6-4-1806	14-5-1806	Fox	George Mills		Baltimore		met goederen, fruit en zilver	\$72.924	\$151.616	Bestemming La Guguira volgens boek Hope, Cost of shipment \$75.443 volgens boek Hope	PAC67, BR 268, BR282, Bol355, SAA_735/1446 scan 13,14
8	Archibald Gracie	Vicente Villoch	New York	15-2-1806	Havannah			Americas	Benone Jackson	Meel	New York			\$8.783	\$0		SAA_735/1446 scan 38
9	John Craig		New Orleans		Vera Cruz	12-3-1806	2-5-1806	Patty			New Orleans				\$16.465		PAC67
10	John Craig	Matthew M. Murphy / Procopio J. Pollock	Baltimore	9-3-1806	Vera Cruz	21-3-1805	2-5-1806	Meteor	Freemund Gardner	stoffen, ijzer, meubels	Baltimore		fruit	\$55.616	\$67.186	Cost of shipment \$47425 bij Bruchey	PAC67, BR268, 282, Bol354, SAA_735/1446 scan 16,17
11	Archibald Gracie	Villanueva	New York	18-3-1806	Vera Cruz	16-4-1806	2-5-1806	Collector	William Hamilton	Textiel	New York			\$26.501	\$106.000		PAC67, SAA_735/1446 scan 43-45, 735/1447 scan 60,63,167-169
12	P. Godfrey and Co.		Hamburgh		Vera Cruz	4-5-1806	18-5-1806	Ceculune			Hamburgh				\$0		PAC67
13	Joaq. Fera da Silva		Oporto		Vera Cruz	5-5-1806	3-7-1806	Curaco de Maria			Vigu				\$0		PAC67

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron	
14	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	16-4-1806	Vera Cruz	11-5-1806	22-5-1806	Messenger	Kenelom White	German linen	Baltimore	juni 1806		\$60.128	\$137.870	Volgens Buist met 133.000 piasters. Opmerking op de inkoopfactuur: charges not on the French translation of the invoice.	PAC67, BR282, BR285, BR329, B317, SAA_735/1446 scan 19,20, 735/1447 scan 1,2,191,192	
15	Archibald Gracie, Amory & Callender	Villanueva	New Orleans	23-4-1806	Vera Cruz	11-5-1806	22-5-1806	Regulator	Thomas Churnsides	Textiel, wijn	New Orleans			\$22.612	\$88.105	26323 / De Regulator was in Charlestown gekocht door Vincent Nolte	PAC67, SAA_735/1446 scan 25,26, SAA_735/1447 scan 82,83,175, Nolte 77.	
16	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	3-5-1806	Vera Cruz	26-5-1806	5-6-1806	Matchless	Robert Dobbin	Textiel	Baltimore			\$40.545	\$220.000	Cost of shipment \$52.412 volgens boek Hope en andere boek \$40.544	PAC67, BR329, SAA_735/1446 scan 22,23, SAA_735/1447 scan 3,4,192,193	
17	Amory & Callender	Villanueva	New Orleans		Vera Cruz	5-6-1806	14-6-1806	Collector	William Hamilton	goederen	New Orleans		fruit		\$130.600			PAC67, SA 735/1303/2, 735/1447 scan
18	Amory & Callender	Villanueva	New Orleans	29-4-1806	Vera Cruz	7-6-1806	30-6-1806	Fame	John Jones	Wijn, textiel	New Orleans			\$41.046	\$48.000	Cost of shipment \$49.403 - /- 8324 en \$1.332 voor eigen rekening Shepard & Co	PAC67, SAA_735/1446 scan 40,41, SAA_735/1447 scan 82,175	
19	Archibald Gracie, Amory & Callender	Villanueva	New Orleans	24-5-1806	Vera Cruz			Collector	William Hamilton	Textiel, staal				\$28.563			SA 735/1447 scan 61,62,64,65,66,169-172	
20	Amory & Callender	Villanueva/ Samual Philips	New Orleans	29-5-1806	Vera Cruz	14-6-1806	6-7-1806	Prudence	Elijah Bunker	Textiel	New Orleans			\$46.336	\$87.036	Er zijn twee invoices voor dit schip een van 38883 en 7453 voor bales d'Osnabruck	PAC67, SAA_735/1447 scan 84,176, 181-182	
21	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	1-6-1806	Vera Cruz	18-6-1806	30-6-1806	Meteor	Freemund Gardner	Textiel	Baltimore			\$44.827	\$225.000	Met brief voor de onderkoning van de Spaanse consul in de VS om de ongeregelde handel te stoppen, Cost of shipment \$52.178 volgens boek Hope 1 en 2 \$4.807	PAC67, BR288, BR329, BR312, SAA_735/1446 scan 28,29,193,194	
22	John Craig		Philadelphia	12-6-1806	La Guaira		-	Endymion	Peter Sutter	Textiel, ham	Philadelphia			\$33.426		13 bemanningsleden, 2 passagiers	SAA_735/1446 scan 56,57	
23	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	13-6-1806	Vera Cruz	2-7-1806	10-7-1806	Fox	George Mills	kleding en wijn	Baltimore		zilver	\$27.786	\$170.000	Cost of shipment \$27.364 volgens boek Hope. 2: 27785	PAC67, BR288, BR329, BR356, SAA_735/1446 scan 62-68, SAA_735/1447 scan 7,8,194-195	

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
24	John Craig, the Olivers, Robert Gilmore & Sons, Le Roy Bayard, & McEvers, Archibald Craig	Henri Childs, William Blodget	Baltimore	17-6-1806	Montevideo			Mary	S. Brenberny	Textiel, meubels, bier, diverse goederen				\$112.846		Cost of shipment \$109756 na correctie in boek 2	SAA_735/1446 scan 47- 54, SAA_735/1447 scan 93-95, 227, 228
25	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva, don Pedro de Echevaria	Baltimore	21-6-1806	Vera Cruz	13-7-1806	30-7-1806	Messenger	Kenelom White	Textiel, vlees, meel	Baltimore		2650 arr. suiker	\$43.198	\$225.000		
26	Amory & Callender	Villanueva	New Orleans	26-6-1806	Vera Cruz	12-7-1806	30-7-1806	Regulator	John Richards	Textiel, staal, wijn	New Orleans			\$18.840	\$102.750		PAC67, SAA_735/1447 scan 84-86, 176, 177
27	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva, H. Freund	Baltimore	8-7-1806	Vera Cruz	2-8-1806	10-8-1806	Matchless	Jacob Felty	goederen en wijn	Baltimore		175 zakken witte suiker 175 zakken bruine suiker 67 kisten dollars	\$26.646	\$40.000		PAC67, BR329, Bal 356, SAA_735/1447 scan 11- 12, 195
28	John Craig, the Olivers, Robert Gilmore & Sons, Le Roy Bayard, & McEvers, Archibald Craig	Henry Childs	Baltimore	16-7-1806	Montevideo			Bashaw	Will Peterkin	Drank, meubels, staal				\$28.679			SAA_735/1447 scan 96, 98, 230
29		Villanueva	New York		Vera Cruz	3-8-1806	16-11-1806	Collector		In ballast	New York				\$120.000		PAC67
30	Amory & Callender	Villanueva	New Orleans	22-8-1806	Vera Cruz	5-8-1806	19-11-1806	Regulator	John Richards		New Orleans			\$21.123	\$105.000	Vertrek 22-7 lijkt logischer	PAC67, SAA_735/1447 scan 87-89, 177, 178
31	John Craig, the Olivers, Robert Gilmore & Sons, Le Roy Bayard, & McEvers, Archibald Craig	Henry Childs	Philadelphia	1-8-1806	Montevideo			Patty	Knowless	Drank, aardewerk, papier, een rijtuig,				\$13.733			B316, BR261, SAA_735/1447 scan 97, 229
32	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	7-8-1806	Vera Cruz	3-9-1806	16-9-1806	Meteor	Freemund Gardner	Textiel	Baltimore			\$37.379	\$186.000		PAC67, BR329, SAA_735/1447 scan 197-198
33	Don Juan Murphy	Mateo Lorenzo Murphy	Lissabon		Vera Cruz	7-8-1806	7-9-1806	Merrimack		wijn en sterke drank	Lissabon		fruit en zilver	\$234.084	\$128.284	Verschiedende data in de bronnen, Mir referentiedat um 26-8-1806	PAC67, M206, Mir147
34	John Leamy		Philadelphia		Vera Cruz	12-8-1806	11-11-1806	Cicero			Philadelphia				\$39.500		PAC67
35	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	15-8-1806	Vera Cruz	14-8-1806	24-11-1806	Fox	George Mills	Textiel, wijn	Baltimore			\$30.808	\$175.000		PAC67, BR329, , SAA_735/1447 scan 15- 16, 198, 199

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
36	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore		Vera Cruz	19-8-1806	8-10-1806	Agenoría			Baltimore				\$225.000	Niet genoemd door Bruchey	PAC67
37	John Leamy	Don Blas Morau	Philadelphia		Vera Cruz		27-8-1806	Virginia	George Panton		Philadelphia		310 kisten witte suiker, 5032 arrobas 207 kisten bruine suiker, 3367 arrobas				PAC52, SAA_735/1447 scan 13,14
38	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	20-8-1806	Vera Cruz	-		Messenger						\$33.208		Op zee vergaan, verzekering betaalde uit	BR328-329
39	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	7-9-1806	Vera Cruz	-		Matchless						\$70.104		Op zee vergaan, verzekering betaalde uit	BR288,328-329
40	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Philadelphia	12-9-1806	Vera Cruz	4-11-1806	-	Endymion	Peter Sutter	Textiel, bier, peper	Philadelphia			\$76.376	\$160.000	Dit schip is verkocht in de haven.	PAC67, SAA_735/1447 scan 70-72,183-185
10-1806																Voor schepen in ballast geen licentie meer nodig	
41	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	16-10-1806	Vera Cruz	5-11-1806	20-11-1806	Meteor	Freemund Gardner	Textiel, vis	Baltimore			\$75.041	\$326.000		PAC67, BR329, SAA_735/1447 scan 17- 19, 199-200
42	John Craig, Robert en John Oliver		Baltimore	19-10-1806	La Guíara, Par	25-11-1806	25-1-1807	Comet	William Dimond	2 balen blauw guinee 1000 tonnen meel, wijn, porter, dry goods, cider, sweet oil, china en andere artikelen	Baltimore		437 tonnen koffie 820 zakken koffie 5545 huiden 27 ferrous indigo		\$0	Op 16-2-1807 Genomen door een Franse kaper de Superbe maar onderweg naar Puerto Cabello, Cabarras op 6 maart 1807 weer aangehouden door de HMS Arethusa onder kapitein Charles Brisbane en vervolgens naar Havanna gebracht waar ze op 14 april arriveerden. Op 5 mei 1807 besliste het hof dat de aanhouding onterecht was.	B312, BR261, PAC blz 20- 24, https://portal.prizepapers.rs.de/ship/prizepapers_ship_a643bfef-7d6d-469f-be99-bfe70214ae61/1/-/
43	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	21-10-1806	Vera Cruz	15-11-1806	28-11-1806	Fox	George Mills	Textiel, wijn, vis	Baltimore			\$56.979	\$0		PAC67, BR329, SAA_735/1447 scan 20- 21, 201
44		Villanueva	New York		Vera Cruz	15-11-1806	21-11-1806	Brothers		In ballast	New York				\$120.000		PAC67 https://portal.prizepapers.rs.de/court_process/prizepapers_court_process_471e35cb-8939-4d7e-913c-a659e3e79211_Mir147
45	Gordon & Murphy, Jose Antonia Pereira	Thomas Murphy	Cádiz	27-10-1806	Vera Cruz	-	-	Bella Eliza	don Antonio Jaze Correa	Dry goods, kwik, wijn, papier						Op 9-12-1806 genomen door de Britse kruiser HMS Circe onder kapitein Hugh Pigot, opgebracht naar Tortola. Veroordeeld omdat er een kist met sabels en kapmessen aan boord gevonden is.	

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
46	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	29-10-1806	Vera Cruz	-	-	Rapid	Jacob Felty	152 packages dry goods, 6 sample boxes of merchandise, 140 bags pepper, 95 boxes of oil, 59 casks of brandy, 20 boxes of cod fish + 211 cases of wine not in the ships papers		28-2-1807		\$63.458		Door Engelse kapers genomen op 5-11-1806, de Fancy onder Henri Wood, naar Nassau gebracht, New Providence. De prijs werd toegewezen maar het schip keerde terug. Verzekering betaalde uit.	BR329, BR294, BR330, HCA 42/556/6, https://portal.prizepapers.de/document/prizepapers_document_8c16490c-1ab9-4669-b5f5-0bcd433149d0/74/-/ , SAA_735/1447 scan 22-23, 202-203
47		Villanueva	Baltimore		Vera Cruz	17-11-1806	6-12-1806	Collector		In ballast	Baltimore				\$120.000		PAC67
48		Villanueva	New York		Vera Cruz	7-12-1806	19-12-1806	Champlin		In ballast	New York				\$120.000		PAC67
49		Villanueva	Baltimore		Vera Cruz	16-12-1806	24-12-1806	Chesapeake		In ballast	Baltimore				\$173.000		PAC67
50	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	25-11-1806	Vera Cruz	19-12-1806	1-1-1807	Messenger	Kenelom White	Textiel, vis, vlees, drank	Baltimore			\$73.876	\$173.000	New Messenger	PAC67, BR329,, SAA_735/1447 scan 24-25, 202-203
51		Villanueva	New Orleans		Vera Cruz	21-12-1806	6-12-1806	Brothers		In ballast	New Orleans				\$120.000		PAC67
52	Gordon & Murphy		Malaga		Vera Cruz	21-12-1806	5-2-1807	Eliza y Ana			Hamburg			\$124.600	\$45.410	Eliza bij PAC.	PAC67, M206, Mir147
53	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz	22-12-1806	1-1-1807	Packetboat, Correo El Ordinario	Rafael Salions		Jamaica			\$28.655	\$120.000	Marichal geeft geen zilver aan bij dit schip	PAC67, M206, Mir147
54	Gordon & Murphy	Murphy, Reid	Plymouth	4-10-1806	Vera Cruz	20-12-1806	12-1-1807	HMS Resistance	Charles Adam		Portsmouth	26-2-1807	1044 boxes of silver, 22 Franse krijgsgevangenen		\$3.100.000	Charles Adam, HMS Resistance. Reports his arrival that day having sailed from Veracruz in the Gulf of Mexico on 15 January 1807 with Mexican treasure bound for Spain, which is contained in 1044 boxes, said to amount to 3,130,000 dollars, the weight of which he computes to be 76 tons. Describes in detail his journey, having left Plymouth England on 4 October 1806 with the Agents of Messrs Gordon & Murphy and Messrs Reid Irving & Co on board bound for Cartagena [de Indias, Colombia] where he arrived on 16 November 1806. Departed 21 November 1806 to Port Royal, Jamaica arriving on	PAC67, M210, Mir 148, Cr 181, NA ADM 1/1451/131 -136 Folios 228-229, 242-245, https://morethannelson.com/officer/sir-charles-adam/
55		Villanueva	New Orleans		Vera Cruz	7-1-1807	15-1-1807	Champlin		In ballast	New Orleans				\$120.000		PAC67
56		Villanueva	New York		Vera Cruz	20-1-1807	27-1-1807	Collector		In ballast	New York				\$120.000		PAC67

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
57	Gordon & Murphy	Villanueva	New York		Vera Cruz	22-1-1807	1-2-1807	Centurion	Rafael Salions	In ballast	New York				\$120.000		PAC67
58			Jamaica		Vera Cruz	23-1-1807		Packetboat, Correo El Ordinario		300 kwintalen Campeche-hout	Jamaica				\$42.000		Mir147
59		Villanueva	New York		Vera Cruz	25-1-1807	31-1-1807	Brothers		In ballast	New Orleans				\$200.000		PAC67
60		Villanueva	New Orleans	27-12-1806	Vera Cruz	25-1-1807	1-2-1807	Meteor		In ballast	Baltimore				\$215.000	To Vera Cruz via Savannah	PAC67, BR263
61	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	2-1-1807	Vera Cruz	28-1-1807	10-2-1807	Fox	George Mills	Textiel, drank, vis	Baltimore			\$43.177	\$138.400		PAC67, BR329, SAA_735/1447 scan 25- 26,204
62	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	5-3-1807	Vera Cruz	29-1-1807	10-2-1807	Rapid	Jacob Felty	Textiel, vis, drank	Baltimore			\$67.654	\$338.400		PAC67, SAA_735/1447 scan 205,206
63			Philadelphia		Vera Cruz	5-2-1807	14-2-1807	McKean		In ballast	Philadelphia				\$310.800		PAC67
64			New Orleans		Vera Cruz	10-2-1807	17-2-1807	Champlin		In ballast	New Orleans				\$120.000		PAC67
65	Gordon & Murphy		Cartagena in Europa		Vera Cruz	24-2-1807	16-8-1807	Gerald	Truman Bartlet							Amerikaanse schoener	Mir147
66			New Orleans		Vera Cruz	6-3-1807	15-3-1807	Champlin		In ballast	New Orleans				\$120.000		PAC67
67	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	13-2-1807	Vera Cruz	6-3-1807	28-3-1807	Fly	Thomas Frazer	Dry goods, fish, drank	Philadelphia	17-4-1807	40 ton of logwood	\$42.448	\$160.000		https://portal.prizepapers.de/fullscreen/prizepapers/document/152f4fa8-fc70-4f78-b52a-6a75e4594f50/2/ , SAA_735/1447 scan 27- 28,204-205
68	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz	7-3-1807	23-3-1807	Packetboat, Correo El Ordinario	Francisco Cabiezes		Jamaica		o.a. -58 indigozakken uit Guatemala -100 kwintalen verfhout	\$63.262	\$42.000	Deze staat dubbel in de tabel bij Mir, aankomst en vertrek apart vermeld	PAC67, Mir147, M206
69	Archibald Gracie	Villanueva	New Orleans	1-3-1807	Vera Cruz	8-3-1807	15-3-1807	Centurion	John Waller	German linen	New Orleans	7-4-1807	in balast + specie		\$150.000	Ik heb de data van Coghesall bijgesteld. De aankomst en vertrek data in Vera Cruz overgenomen van PAC67 en de vertrekdatum vervroegd. Dat klopt dan ook met de bewering van Coghesall aan het eind dat de gehele reis 38 dagen had geduurd.	PAC67, Ch 40-41
70	Thomas Tenant	Villanueva/W hippey	Baltimore		Vera Cruz	9-3-1807	15-3-1807	Superior	Jeffrey Farall	Staal, drank	Baltimore			\$10.013	\$250.000	De goederen kwamen oorspronkelijk uit Barcelona.	PAC67, SAA_735/1447 scan 190
71		Villanueva	Baltimore		Vera Cruz	11-3-1807	15-3-1807	Messenger		In ballast	Baltimore				\$250.000		PAC67
72		Villanueva	Baltimore		Vera Cruz	12-3-1807	12-3-1807	Meteor		In ballast	Baltimore				\$150.000		PAC67
73	Gordon & Murphy		Cadiz		Vera Cruz	12-3-1807	12-5-1807	Indiana		papier en kwik					\$127.177	Portugees fregat, de Indiana?	Mir147, M206
74		Villanueva	Baltimore		Vera Cruz	14-3-1807	22-3-1807	Chesapeake		In ballast	Baltimore				\$250.000		PAC67
75	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore		Vera Cruz	16-3-1807	27-3-1807	Philips			Baltimore				\$50.000		PAC67

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
76	Isaac McKim	Villanueva	Baltimore	17-3-1807	Vera Cruz			David	James Chaytor	Textiel, wijn, verf, kaneel	Baltimore			\$79.898			BR311, SAA_735/1447 scan 73-74,186,187
77		Villanueva	Baltimore		Vera Cruz	24-3-1807	-	Mingle		In ballast	Baltimore				\$0		PAC67
78		Villanueva	Charlestown		Vera Cruz	24-3-1807	21-3-1807	Brothers		In ballast	Baltimore				\$120.000		PAC67
79	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz	24-3-1807	3-4-1807	Packetboat, Correo El Ordinario	Bernardo de la Llosa	58 indigozakken uit Guatemala, 100 kwintalen verfhout	Jamaica			\$68.775	\$30.000	Deze staat dubbel in de tabel bij Mir	PAC67, Mir148
80		Villanueva	New York		Vera Cruz	29-3-1807	3-4-1807	Collector		In ballast	-				\$0		PAC67
81		Villanueva	Baltimore		Vera Cruz	31-3-1807	3-4-1807	Bellona		In ballast	-				\$0		PAC67
82	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	8-3-1807	Vera Cruz	31-3-1807	3-4-1807	Rapid	Jacob Felty		-			\$67.654	\$0		PAC67, BR329, SAA_735/1447 scan 29-30
83	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	22-3-1807	Vera Cruz		18-8-1807	Hawk	Thomas White	Textiel, drank, vis				\$91.500		Craig overleden	BR 329, SAA_735/1447 scan 32-34,207-208
84	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	22-3-1807	Vera Cruz			Fox	George Mills	Textiel, drank, vis				\$25.734			BR 329, SAA_735/1447 scan 31-32,206
85	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz	13-4-1807	24-4-1807	ExtraOrdinario	Juan Bautista Arriagunaga		Jamaica			\$51.270	\$30.000		Mir 148, M206
86	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	29-4-1807	Vera Cruz			Meteor	Freemund Gardner	Textiel, wijn, vis				\$72.399			BR 329, SAA_735/1447 scan 35-36,208-209
87	Tomas Murphy		Jamaica		Vera Cruz	16-5-1807	26-5-1807	Alcance	José Ballestrino					\$97.800	\$200.000	Marichal wijst deze toe aan Gordon&Murphy	M206, Mir148
88	Gordon & Murphy		Jamaica	26-4-1807	Vera Cruz		28-5-1807	Packetboat El Ordinario	Francisco Herrera					\$93.371			M206, Mir148
89	John Craig, John en Robert Oliver	Villanueva	Philadelphia	3-5-1807	Vera Cruz	20-5-1807	3-6-1807	Fly	Thomas Frazier	Dry goods	Baltimore	26-6-1807	27 ton of logwood, japor, Peruvian bark	\$79.702	\$200.000		BR 313, 329, 263 https://portal.prizepapers.de/fullscreen/prizepapers_document_152f4fa8-fc70-4f78-b52a-6a75e4594f50/3/ , SAA_735/1447 scan 37-38,209-211
90	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	16-5-1807	Vera Cruz			Rapid	Joseph Gould	Katoen en ander textiel, kabeljouw, peper, staal, wijn				\$116.211			PAC58, BR 313, 329, , SAA_735/1447 scan 39-40,211-212
91	Archibald Gracie	Villanueva	New Orleans	20-5-1807	Vera Cruz	1-6-1807	23-6-1807	Centurion	John Waller	Textiel	New Orleans	7-7-1807	in balast + specie	\$72.178		Na deze reis werd de schoener verkocht. In de boeken staat de inkoopfactuur op 5 juni	Ch 42-43, SAA_735/1447 scan 183
92	Gordon & Murphy		Cadiz		Vera Cruz	27-6-1807	26-10-1807	Libertad		kwik				\$9.988	\$190.140	Amerikaans fregat	Mir 148, M206

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
93	Gordon & Murphy		Cadiz, tussenstop Jamaica	Vera Cruz	30-6-1807			La Minerva	Hector Mitchel							De Minerva was in januari 1807 opgebracht door het Britse oorlogsschip Goelan en naar Jamaica gebracht. Blijkbaar was de Minerva vrijgekocht of vrijgegeven want zij is gebruikt om zilver naar de HMS Thames te vervoeren. [M209]	Mir 148, M206, https://portal.prizepapers.de/fullscreen/prizepapers_document_8b5813f3-767d-451a-b040-155487414f1a/34/
94	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	29-5-1807	Vera Cruz			Fox	George Mills	Textiel, staal			25 ton of logwood, 34 kisten bark, steel	\$92.712	\$214.100	Op weg van Vera Cruz naar Baltimore, beladen met hout en \$208,000 zilver; genomen op 29 July 1807 door HMS Elk brik (Jeremiah Coghlan commandant), en gebracht naar Nassau, New Providence.	BR 329, HCA 42/537/49, HCA 42/410/416, https://portal.prizepapers.de/document/prizepapers_document_7c896d34-cdd1-41d7-8540-68876240e842/1/LOG_prizepapers_document_7c896d34-cdd1-41d7-8540-68876240e842/ , SAA_735/1447 scan 41-42,213-214
95	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	5-6-1807	Vera Cruz			Hawk	Thomas White	Textiel, staal				\$95.912		charges \$19.782	SAA_735/1447 scan 47-48,214-215
96	John Donell en Isaac McKim	Villanueva/ James Dew	Baltimore	16-6-1807	Vera Cruz			Nimble	James Chaytor	Textiel, wijn, papier	Baltimore			\$111.509		Bestemming eerst Carthagen, op scan 75 vervangen door Vera Cruz	B315, SAA_735/1447 scan 75-78,186-189
97	Gordon & Murphy			Vera Cruz		16-8-1807		Heraldo						\$203.747			M206
98	Gordon & Murphy		Jamaica	Vera Cruz	5-8-1807	22-8-1807		Packetboat El Tomas	José Gandullo	papier en kwik dat Minerva vervoerde				\$104.400	\$9.000	El Tomas = Tomasito, M geeft vertrekdatum 14-8	Mir 148, M206
99	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	8-7-1807	Vera Cruz	11-8-1807		Fly	Thomas Frazier	277 balen en kisten handelswaar, 20 kisten glaswaar, brandy and 78 kisten wijn	Baltimore	16-12-1807	42 boxes of Peruvian bark, jalap, 29 ton logwood, 50 kisten van 3000 dollar	\$66.798	\$150.000	Gekaapt door HMS 'Cleopatra', Robert Simpson (commandant) op 8-9-1807, uitbetaling verzekering, schip keerde terug.	BR332, HCA 42/536/35, https://portal.prizepapers.de/ship/prizepapers_ship_4bb51eca-3b1a-497d-b310-c40a271fa358/1/-/ , https://portal.prizepapers.de/court_process/prizepapers_court_process_952ab239-2021-4adf-8411-518471ad0db3/ , SAA_735/1447 scan 43-44,220-221
100	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	11-7-1807	Vera Cruz			Meteor	Freemund Gardner	Textiel, drank, staal, vis				\$60.093			BR332, , SAA_735/1447 scan 45,46,221-223

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
101	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	9-8-1807	Vera Cruz			Maria	J. Craig	Textiel, drank, staal, vis				\$73.148			BR332, SAA_735/1447 scan 45-46, 223-224
102	Gordon & Murphy		Barcelona		Vera Cruz	17-8-1807	9-10-1807	Neutralidad	Albor Eliessen	papier, wijn, sterke drank, staal en kleding	Barcelona			\$393.971	\$150.000	Deens fregat, Marichal geeft vertrek 7-11-1807	Mir 148, M206
103	Hope & Baring	/Charles Baring		mei 1807	Vera Cruz	24-8-1807		HMS Diana	Thomas James Maling		Portsmouth	20-10-1807			\$3.679.835	Bolao geeft aan 3.829.835	B329, M210, m176, Bol137
104	Gordon & Murphy				Vera Cruz	25-8-1807		HMS Thames			Malta				\$2.000.000	HMS Thames, 36 guns	M210, B329, Sun (London) - Wednesday 21 October 1807 page 2
105	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	19-8-1807	Vera Cruz			Hawk	Thomas White	Textiel				\$64.114			BR332, SAA_735/1447 scan 46,224
106	Archibald Gracie, Oliver Wolcott	/James Brown	New York	31-8-1807	Vera Cruz	23-9-1807	16-10-1807	Hamilton	John Waller	German and English products, vooral textiel	New York	4-11-1807	stone ballast, and fifty boxes of dollars, each containing three thousand	\$112.924	\$150.000	Max. waarde voor de verzekering was \$160.000	Ch 46-50, SAA_735/1447 scan 90- 92,179,180
107	Gordon & Murphy		Cadiz		Vera Cruz	1-10-1807	2-3-1808	Conception	Matias de Silveyra		Barcelona			\$5.622	\$50.000	Portugees fregat	Mir 148-150, M206
108	Tomas Murphy		Jamaica		Vera Cruz	5-10-1807	20-10-1807	Packetboat Correo Ordinario Hound	José Gandullo		Jamaica			\$113.946			Mir 148, M206
109	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	3-10-1807	Vera Cruz				William Davidson	Textiel, drank				\$105.191			BR332, SAA_735/1447 scan 48-50,215-217
110	Gordon & Murphy		Lissabon		Vera Cruz	17-10-1807	17-1-1808	Statira			Hamburgh		-400 tercios Mexicaanse suiker van 3200@ --200 kwintalen tin -- 300 kwintalen Campeche-hout - -238 cochenille van 1547@ --88 indigo van 13200@ --73 Xalapa purge -- 21 flessen quina uit Peru --100 tercios suiker -- 47 cochenille -- 46 indigo --160 duizend pesos in dubbel zilver van de nieuwe Mexicaanse munt	\$174.121	\$160.000	Amerikaanse brik	Mir 148-149, M206

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
111	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz	20-10-1807	31-10-1807	ExtraOrdinario	Francisco Cabiezes	kwik	Jamaica			\$126.945			M206, Mir148
112	Gordon & Murphy, Hope & Baring				Vera Cruz		29-10-1807	HMS Veteran	Andrew Fitzherbert Evans		Jamaica				\$551.641	Merichal geeft aan dat dit een schip van Gordon & Murphy was maar in de administratie van Hope vind ik dit schip ook terug: Veteran, 64 guns voor 52.000 pond ongeveer 230.000 dollar. Mogelijk gecombineerde reis?	M210, SA 735/1.2.2.14.10/
113	Gordon & Murphy		Sabana de la Mar (Santo Domingo)		Vera Cruz	5-11-1807	8-12-1807	Packetboat El Pepe						\$6.600	\$50.000		Mir 149, M206
114	Gordon & Murphy				Vera Cruz		7-11-1807	Rally						\$133.490			M206
115	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz	7-11-1807	22-11-1807	La Manuela	José Felipe del Castillo					\$72.757			Mir 149, M206
116	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	24-10-1807	Vera Cruz			Rapid	Joseph Gould	Textiel, drank, staal				\$45.736			BR332, , SAA_735/1447 scan 50
117	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	31-10-1807	Vera Cruz			Meteor	Freemund Gardner	Textiel, wijn, meel, kaarsen				\$40.259			BR332, SAA_735/1447 scan 51,52,218
118	John Donell en Isaac McKim	Villanueva	Baltimore	3-11-1807	Vera Cruz			Valona	Sylvanus Long	Drank	Baltimore			\$12.434			B315, SAA_735/1447 scan 79,190
119	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	14-11-1807	Vera Cruz			Hawk	Thomas White	Textiel, kaas, wijn				\$52.215			BR332, SAA_735/1447 scan 52,53,218-219
120	Thomas Tenant	Villanueva/ F.W. Lippen	Baltimore	nov. 1807	Vera Cruz			Americaine Superior	James Forbes	Staal, drank				\$15.883			SA 735/1447 scan 80
121	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	1-12-1807	Vera Cruz			Matchless	Stephen Collins	Textiel, vis, wijn, peper				\$64.281		Nieuw schip met de naam Matchless?	BR332, , SAA_735/1447 scan 53,54,219,220
122	Archibald Gracie	Villanueva	New York	10-12-1807	Vera Cruz	4-1-1808	25-1-1808	Hamilton	John Richard	Textiel, wijn	New York	15-2-1808	stone ballast, and then the specie, viz., fifty-five boxes, containing three thousand dollars in each, making a total of \$165,000. Besides the specie, we had also, as cargo, twentyfive ceroons of cochineal,	\$64.936	\$165.000		Ch 46-51, 735/1447 scan 67-69, 83,172-174

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
123	John Craig, the Olivers, Robert Gilmore & Sons, Le Roy Bayard, & McEvers, Archibald Craig	Henry Childs	Baltimore	18-12-1807	Montevideo			Maria	Will Peterkin	Textiel				\$28.679			B316, SAA_735/1447 scan 229,230
124	John en Robert Oliver	Villanueva	Baltimore	20-12-1807	Vera Cruz			Hound	James Bhaytor	Textiel, vis				\$74.226			BR332, BR263, SAA_735/1447 scan 47,225
125	Isaac McKim	Villanueva	Baltimore	22-12-1807	Vera Cruz			Spencer	Jeffrey Farrell	'Staal, ijzer, papier	Baltimore			\$15.637			B315, BR311, SAA_735/1447 scan 81,190
126	Gordon & Murphy		Cadiz	30-10-1807	Vera Cruz			Jupiter									Mir148
127	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz		31-1-1808	Volador	José Ballestrino					\$23.962			M206
128	Gordon & Murphy	Mateo Lorenzo Murphy			Vera Cruz		16-2-1808	Princesa de Brasil	Enrique Francisco Dacuña		Lissabon		-318 blikken borden - suiker - cacao - peper - braam - indigo - cochineles -- 500 kwintalen palo de tinte - puree van Xalapa - sarsaparilla	\$60.760		Portugees fregat	Mir 149-150, M206
129	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz		17-2-1808	Packetboat El Pepe	Francisco Herrera					\$45.600	\$300.000		Mir 150, M206
130	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz	2-1808		Voladora	Ramón de la Hoya								Mir150
131	Gordon & Murphy?						3-2-1808	HMS Adamant	John Stiles ? John Fyffe ? Micajah Malbon ?					\$1.000.000			M210

NR.	Handelaar	Contact/ supercargo	Vertrek haven	Datum vertrek thuishaven	Bestemming	Aankomst	Vertrek	Schip	Kapitein	Lading heen	Bestemming terug	Datum retour thuishaven	Lading terug	Cost of shipment (\$)	Waarde specie (\$)	Opmerking	Bron
132	Gordon & Murphy				Vera Cruz	25-2-1808		HMS Diamond	George Argles				The quantity of Treasure on board is about 230,000 Dollars. 90 Prisoners of war from L Haut? [word in binding] came mostly distributed to the convoy and 40 invalided Soldiers from the 18th and 55th Regiments.		\$230.000		M210, Bol137, ADM 1/1452/158
133	Gordon & Murphy				Vera Cruz		7-3-1808	Jupiter						\$16.072	\$75.067		M206
134	Gordon & Murphy		Jamaica		Vera Cruz	18-3-1808	29-3-1808	Voladora	José Ballestrino						\$300.000		Mir 150, M206
135	Archibald Gracie	Villanueva	New York	10-4-1808	Vera Cruz	1-5-1808	24-5-1808	Hamilton	John Waller	in ballast	New York	15-6-1808	Mr Don José de Villanuova and his family plus a large sum in dollars (afgezet in Philadelphia)				Ch52-54
136	Hope & Baring				Vera Cruz			HMS Arethusa	Sir Charles Brisbane		London	15-7-1808			\$240.000		SA 735/1302/17, HCA 42/545/39
137	Gordon & Murphy				Vera Cruz		30-8-1808	HMS Topaze	Anselm Griffiths ?						\$1.000.000		M210, https://portal.prizepapers.de/ship/prizepapers_ship_0c312866-2a18-42d2-ba3c-f94d0695607/1/-/
138	Gordon & Murphy				Vera Cruz		25-11-1808	HMS Diamond							\$1.696.344	TBV Central Junta in Cadiz; Bolio geeft hier aan een Spaans oorlogsfregat 'SMB Diamante' maar SMB=Su Majestad Británica	M210, Bol121, 137
139	Gordon & Murphy				Vera Cruz		25-11-1808	HMS Melpomene	Frederick Warren ?						\$1.605.446	TBV Central Junta in Cadiz; Bolio geeft hier aan een Spaans oorlogsfregat 'S.M.B. Melpomene' alias El Caballero Park. In een brief in Hope archief is sprake van Engels oorlogschip	M210, Bol121, 137, SAA 735/128 scan 123

Appendix IV Timeline vredesbesprekingen

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
1806	9-4-1806	Overlijden stadhouder Willem V	Overleden in Brunswijk	
	5-6-1806	Lodewijk Napoleon wordt koning van Holland.		
	16-5-1806	Order-in-Council Groot-Brittannië blokkade continent	Fox's Blockade: blokkade door de Britse vloot van alle havens van Brest tot aan de Elbe	
	21-11-1806	Decreet van Berlijn, Invoering continentaal stelsel	Maatregel van Napoleon die alle handel tussen het Europese continent en Groot-Brittannië werd verboden. Embargo op Britse goederen.	
1807	30-11-1807	Generaal Junot bezet Lissabon	Het Portugese vorstenhuis Braganza vlucht naar Brazilië	
	nov.-dec. 1807	Order-in-Council: instellen van een blokkade van het continent, ook voor neutrale schepen. Dit belemmerde de VS handel te drijven met Europa	Een van de belangrijkste oorzaken voor het uitbreken van de oorlog tussen VS en GB in 1812	
	23-11-1807 en 17-12-1807	Decreet van Milaan	Alle handel met Engeland wordt verboden ook door neutrale schepen.	Crouzet 248
	22-12-1807	Het Jefferson embargo	Een (tijdelijke) opschoting van Amerikaanse handel met het buitenland. In 1-3-1809 opgeheven.	Barbier and Kueth 173, Buist 323, Cogeshall 53
1808	24-2-1808, 10-3-1808	Verzet van handelaren tegen de Orders-in-Council olv Alexander Baring. Petitie aan parlement		Crouzet 346-347; https://api.parliament.uk/historic-hansard/people/hon-alexander-baring/1808
	feb 1808	Murat trekt met Franse troepen naar Madrid	Opstand tegen Godoy, Charles IV doet afstand van de troon ten gunste van zijn zoon Ferdinand VII	
	4-2-1808	Alexander Baring publiceert een pamflet van 190 bladzijden over de orders-in-council en de gevolgen voor de internationale handel		Ashburton, Alexander Baring Baron, <i>An Inquiry Into the Causes and Consequences of the Orders in Council: And an Examination of the Conduct of Great-Britain Towards the Neutral Commerce of America</i> ; Lentz, 79
	mei 1808	Joseph Bonaparte wordt koning van Spanje.	De Bourbons zowel Charles IV als Ferdinand VII worden aan de kant gezet. Murat vervangt Joseph in Napels	
	juli 1808	Welllesly landt in Corogne, Portugal		
	juli 1808	Veldtocht Napoleon in Spanje		
1809	5/6-7-1809	Slag bij Wagram	Napoleon verslaat het Oostenrijkse leger, einde vijfde coalitieoorlog	

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
	juli 1809	De Britten landen op Walcheren met een poging Antwerpen in te nemen.		
	3-12-1809	Ruzie in Parijs tussen Napoleon en Lodewijk		Talleyrand 21
	dec 1809	Labouchère ontmoet Fouché via Ouvrard		G.Labouchère 430
1810	jan-1810	Labouchère vertrekt uit Parijs samen met Roëll, de Hollandse minister van Buitenlandse Zaken		G.Labouchère 431
	1-2-1810	Labouchère krijgt het verzoek om namens de Hollandse ministers Van der Heide en Mollerus naar Londen te gaan om bij de Engelse regering de dreiging te bespreken dat Holland geannexeerd wordt en de bereidheid tot vredesonderhandelingen te peilen.	Achter dit voorstel zaten in ieder geval Lodewijk Napoleon, Pasquier en Talleyrand. Sommige schrijvers geven aan dat het plan van Napoleon zelf kwam. (Wolff, Fouché, Cole)	G.Labouchère 431
	1-2-1810	Labouchère krijgt instructies van Van der Heide en Mollerus	Later, in 1811, gepubliceerd in de krant	'From The French Papers. Morning Herald (London) Friday 04 January 1811 British Newspaper Archive' < https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/viewer/bl/0002408/18110104/009/0003 > [geraadpleegd 21 juli 2023].
	2-2-1810	Labouchère scheept in in Den Briel		G.Labouchère 431
	5-2-1810	Aankomst in Yarmouth		G.Labouchère 431
	6-2-1810	Eerste onderhoud Wellesly	Het onderwerp is de dreiging voor de internationale handel dat Frankrijk Holland gaat annexeren. Voor Napoleon was dat een onderhandelingsitem voor vrede	G.Labouchère 430, BA_NP_1_A9_9_0002 notes FB
	11-2-1810	Tweede onderhoud met Wellesly		G.Labouchère 432
	12-2-1810	Wellesly geeft antwoord in een gesprek, niet op schrift. Het antwoord komt wel in de krant op 12-1-1811	Het kwam er op neer dat de Engelsen nu gewend waren aan de oorlog en ze niet kunnen toestaan dat Spanje bezet gehouden wordt. De strijd daar is een groot obstakel voor vrede.	G.Labouchère 432-433
	21-2-1810	Labouchère vertrekt uit Londen	Het bezoek van Labouchère aan Londen was niet helemaal voor niets. Tegelijk had hij ook kunnen onderhandelen met Don Domingo over zaken in Portugal.	BA_NP_1_A9_9_0002 notes FB, Buist 421
	16-3-1810	De zuiderlijke Nederlanden worden Frans	Nieuw contract tussen Lodewijk en Napoleon. Hierin zou ook de bepaling staan dat Franse troepen en douaniers zouden komen helpen om het continentaal stelsel goed te implementeren.	
	maart 1810	Ouvrard in Amsterdam	Hier ontmoet hij Labouchère en haalt hem over de onderhandelingen te hervatten.	G.Labouchère 436-437

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
	20-3-1810	Brief van Napoleon aan Lodewijk Napoleon	Hierin staat dat hij met belangstelling het rapport van M. Labouchère heeft gelezen en dat hij hem terug moest sturen niet uit naam van de ministers maar uit naam van de koning echter zonder formele bevoegdheden!	texte, Napoléon Ier (1769-1821 ; empereur des Français) Auteur du, Correspondance de Napoléon Ier. Tome 20 / publiée par ordre de l'Empereur Napoléon III (1858) < https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k9642186v > [geraadpleegd 8 augustus 2023].
	21-3-1810	Labouchère schrijft aan Francis Baring	Het huwelijk van Napoleon met de Oostenrijkse prinses biedt nieuwe kansen, de verhoudingen en het systeem in Europa wijzigen.	G.Labouchère 437, BA_BA_NP_1_A20__06_14_02
	21-3-1810	Tegelijk heeft Ouward zijn plannen geschreven aan de Keizerlijke Kanselarij met de vraag een reactie te geven als men het er niet mee eens was, hetgeen niet is gebeurd.	Hij voegt Cuba toe aan de plannen als grondgebied voor de Fransen.	Wolff 117
	5-4-1810	Francis Baring krijgt een anonieme brief in het Frans over baron de Colli.	Hierin staat dat de baron is aangehouden in Parijs en dat dit van belang is voor lord Wellesly	BA_NP_1_B13_8
	8-4-1810	Ondervraging van baron de Colli, aangehouden in Valençay op 6 april	In de brief aan Wellesly wordt deze baron genoemd als Engelse spion.	Llorente, Juan Antonio, Mémoires pour servir à l'histoire de la révolution d'Espagne: avec des pièces justificatives. 2 (Dentu 1815). 26-4-1810 bericht in de Moniteur
	10-4-1810	Brief van Labouchère aan Francis Baring	Wellesly zegt afspraak af omdat hij zich niet goed voelt	BA_NP_1_A20_6_14_3
	17-4-1810	Brief van Wellesly aan Francis Baring		BA_NP_1_B_13_9
	18-4-1810	Brief F. Baring aan Labouchère, antwoord brief 10-4		BA_NP_1_A20_6_14_3
	24-4-1810	Brief van Francis Baring aan Wellesly		BA_NP_1_A20_6_14_8
	27-4-1810	Baring heeft een onderhoud van ongeveer 1,5 uur met Wellesly in zijn huis (ziek) over de kwestie.		BA_NP_1_A9_9
	30-4-1810	Brief van Francis Baring aan Wellesly met drafts voor brief aan Labouchère		BA_NP_1_A9_9_0004 t/m 0007
	30-4 of 1-5-1810	Napoleon heeft een onderhoud in Antwerpen met zijn broer Lodewijk	Hier hoort Napoleon van de hervatting van de onderhandelingen via Labouchère	G.Labouchère 442
	1-5-1810	Brief Francis Baring aan Labouchère		BA_NP_1_A20_6_14_8
	5-5-1810	Brief Francis Baring aan Wellesly		BA_NP_1_A20_6_14_8
	7-5-1810	Brief Francis Baring aan Wellesly		BA_NP_1_A20_6_14_8

Jaar	Datum	Gebeurtenis	Opmerkingen	Bron
	8-5-1810	Brief Francis Baring aan Labouchère	met bijlagen 1 en 2, de gevoelens van Baring en Wellesley over deze zaak	BA_NP_1_A20_6_14_9 en 10
	9-5-1810	Ouvrard schrijft aan Labouchère		G.Labouchère 444
	2-6-1810	Napoleon is terug in Parijs en ontslaat Fouché. Geeft orders om Ouvrard te arresteren.	Fouché weigerde om Ouvrard te laten arresteren. Hij wordt vervangen door de Duc de Rovigo.	Wolff 116
	1-7-1810	Het koninkrijk Holland wordt onderdeel van Frankrijk.		
	14-8-1810	Francis Baring schrijft aan Labouchère een brief met zijn visie, afgestemd met Wellesley		BA_NP_1_A9_9_0006 notes FB
		Ouvrard wordt vrijgesproken van het verraad waar Napoleon hem van verdacht had maar wordt gelijk weer gearresteerd op basis van het decreet van 21-7-1809 als schuldenaar voor de achterstallige Spaanse miljoenen.	Ouvrard wordt overgebracht naar de gevangenis van St-Pélagie	Wolff 117
	11-9-1810	Overlijden sir Francis Baring		Hidy 41
1811	4-1-1811	Relaas van Labouchère komt in de Engelse kranten		'From The French Papers. Morning Herald (London) Friday 04 January 1811 British Newspaper Archive'.
	25-2-1811	Overlijden Henry Hope		Buist 65
	3-1811	Labouchère komt aan in Londen	Wordt zowel in Franse als Engelse kranten vermeld.	'A gentleman of the name of LABOUCHERE, has arrived in this country;', National Register (London 17 maart 1811) 170, British Newspaper Archive.
1812	17-6-1812	De VS verklaart Engeland de oorlog		Ziegler 74
1813	12-2-1813	Overlijden John Hope		Buist 66
	3-9-1813	Alexander Baring neemt Hope & Co over.	Twee huizen namelijk Hope & Co en Henry Hope & Co	Buist 68
	11-12-1813	Ferdinand VII krijgt van Napoleon zijn troon terug	Verdrag van Valençay, einde Spaanse onafhankelijksoorlog	
1814	21-6-1814	Besluit op Congres van Wenen voor de samenvoeging van België en Nederland		
	24-12-1814	De vrede van Gent	Vrede tussen de V.S. en Groot-Brittannië	
1815	1-1-1815	Heroprichting van het huis Hope & Co	managers P.C. Labouchère, Hieronimus Sillem, Adrian van der Hope, Peter Firmin Lestapis. Labouchère hield zich niet bezig met de dagelijkse gang van zaken en verhuisde naar Londen.	Buist 67-69

Appendix V Valuta

De waarden van de verschillende valuta die in deze scriptie gebruikt worden, verhouden zich als volgt:

Een piaster of peso is een zilveren Mexicaanse munt, ook wel een stuk van acht genoemd aangezien één peso acht reales waard was. De piaster werd qua waarde gelijkgesteld aan de Amerikaanse zilveren dollar.

De koers van de piaster ten opzichte van de Franse munt, de franc was in Europa 1:5, één piaster was vijf Franse franc waard.

De Engels munt, de pond sterling was 25 Franse francs waard. Een pond werd verdeeld in 20 shilling = 240 pence. 30 Franse francs was dus 1 pond en 4 schilling, geschreven als 1:4:0.

Een piaster was dus een vijfde pond ofwel vier shilling. Een pond sterling was ook vijf Amerikaanse dollar.

De Nederlandse gulden was verdeeld in 20 stuivers = 320 penningen. Pas in 1816 werd de gulden opgedeeld in honderd centen.

Een pond sterling kwam overeen met cf. 11,50 geschreven als 11:10:0. De piaster was in guldens dan 2:6:0 ofwel 46 stuivers.²⁶⁴

Een franc zou dan overeen moeten komen met 46 cent.

Buist gebruikt echter voor één franc 9,5 stuiver = 47,5 cent en 50 stuivers voor één piaster.²⁶⁵

²⁶⁴ Buist, *At Spes Non Fracta*, 329.

²⁶⁵ Ibidem, 294.